

Megrendelő:

Fejér Megyei Önkormányzat

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Fejér megye területfejlesztési koncepciója

STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLATÁHOZ

Készült:

a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft. Területi és építésügyi szakértői osztályán

LECHNERLAJOS
●●●●●●●●
TUDÁSKÖZPONT

2013

**KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS Fejér megye területfejlesztési koncepciója STRATÉGIAI
KÖRNYEZETI VIZSGÁLATÁHOZ**

Tervezők:

*Devecseri Anikó
Faragóné Huszár Szilvia
Hamar József
Magócs Krisztina
Majorné Vén Mariann
Sárdi Anna
Schneller Krisztián
Vaszócsik Vilja*

Tájévelmi szakértő:

*Illyés Zsuzsanna
Sz-014/2011*

Munkatársak:

Staub Ferenc

Osztályvezető:

Göncz Annamária

Ügyvezető:

Barkóczy Zsolt

Ez a dokumentáció a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft. szellemi terméke. A hozzá kötődő – a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben meghatározott – vagyoni jogok a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft.-t illetik.

Budapest, 2014. január

Tartalom

BEVEZETÉS.....	5
I. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSÁNAK FOLYAMATA.....	6
I.1. Előzmények.....	6
I.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás	6
I.3. A környezeti értékelés során tett javaslatok hatása a koncepció alakulására	7
I.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembe vétele, az indokok összefoglalása.....	7
I.5. A környezeti értékelés készítése során felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok.....	8
II. A KONCEPCIÓ RÖVID ISMERTETÉSE	9
II.1. A koncepció céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése.....	9
II.2. A koncepció összefüggése más releváns koncepciókkal, illetve programokkal.....	11
II.2.1. <i>Kapcsolódás (terület)fejlesztési dokumentumokhoz .....</i>	12
II.2.2. <i>Kapcsolódás környezetvédelmi dokumentumokhoz.....</i>	14
II.2.3. <i>Kapcsolódás fenntarthatósági dokumentumokhoz.....</i>	16
III. A koncepció megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása	19
III.1. A koncepció céljainak összevetése a releváns nemzetközi, közösségi, országos, vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal	19
III.2. A környezet- és természetvédelmi célok és szempontok megjelenítése, illetve figyelembe vétele a koncepcióban.....	36
III.2.1. <i>Fenntarthatósági szempontból pozitív hatású célok.....</i>	36
III.2.2. <i>Fenntarthatósági szempontból bizonytalan, vagy csak feltételekkel pozitív hatású célok</i>	36
III.3. A koncepció céljainak egymás közti, illetve releváns koncepciók, programok céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból.....	36
III.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a koncepcióval összefüggésben lévő elemeinek ismertetése.....	37
III.5. A koncepció megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása	53
III.6. A koncepció megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése	58
III.7. A környezeti következmények alapján a koncepció értékelése	69
IV. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ, A	

KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE	78
IV.1. Az egyes intézkedések megvalósításával fellépő negatív hatások és javaslatok azok elkerülésére, csökkentésére, ellentételezésére	78
IV.2. A területfejlesztési terv integrált megvalósítása során fellépő negatív hatások és javaslatok azok elkerülésére, csökkentésére, ellentételezésére.....	80
V. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSRE, ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, SZEMPONTOKRA, AMELYEKET A KONCEPCIÓ ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS DOKUMENTUMOKBAN FIGYELEMBE KELL VENNI	81
VI. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓAN A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE	83
VII. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ	88

BEVEZETÉS

A Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal megbízásából a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft. Területi Információszolgáltatási és Tervezési Igazgatósága 2012-ben elkészítette Fejér megye területfejlesztési koncepciójának Feltáró-értékelő vizsgálatát, amelyet a megyei közgyűlés 129/2012. (XI.29.) határozatával jóváhagyott. A tervezési munka Fejér megye területfejlesztési koncepciójának meghatározásával folytatódott, és 2013 áprilisában elindult az egyeztetési folyamat. A koncepcióra érkezett vélemények, a széleskörű társadalmi konzultáció eredményeinek feldolgozásával nyerte el azt a formáját, amely a jelen Környezeti Értékelés alapjául szolgál.

A megyei területfejlesztési koncepciók részletes tartalmát a **218/2009. (X.6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk részletes szabályairól** a 3. sz. mellékletében írja elő. A koncepció célja, hogy a megye társadalmi, gazdasági és környezeti folyamataiból, állapotából és erőforrásaiból kiindulva jelöljön ki hosszú távú jövőképet, amelynek eléréséhez a 2014-2020 tervezési-pénzügyi időszakra célrendszert határozzon meg.

Jelen munka célja a Fejér megye területfejlesztési koncepció környezeti értékelésének elkészítése **az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról 2/2005.(I.11.) Korm. rendeletben** foglaltaknak megfelelően.

I. A KÖRNYEZETI ÉRTKELÉS KIDOLGOZÁSÁNAK FOLYAMATA

I.1. Előzmények

Jelen környezeti vizsgálat elsődleges célja, hogy a Fejér megyei területfejlesztési koncepció kedvezőtlen környezeti hatásait minimalizálja. Ezt a koncepcionális tervezés és a környezeti vizsgálat készítése során folyamatos egyeztetéssel, iterációs módszerrel, valamint a tervezésbe bevont szereplők, véleményezők észrevételeinek maximális összehangolásával, komplexitás növelésével érhető el.

I.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódás

A koncepció fázis és a környezeti vizsgálat időbeli összehangolása az alábbiak szerint történik:

Fejér megye területfejlesztési koncepciójának ütemezése		
1.	A koncepció feltáró-értékelő vizsgálata egyeztetési változatának elkészítése	2012.09.15.
2.	A 218/2009. (XII.11.) Korm. rendelet szerinti egyeztetés	2012.11.15.
3.	A beérkezett vélemények feldolgozása, az észrevételek átvezetése	2012.11.30.
4.	A véglegesített feltáró-értékelő anyag, valamint a véleményeket a tervezői válaszokkal együtt tartalmazó táblázat dokumentálása	2012.11.30.
5.	A feltáró-értékelő anyag Fejér Megyei Közgyűlés általi jóváhagyása (129/2012. (XI.29.) határozat)	2012.11.29.
6.	A koncepció célrendszerének járasonkénti egyeztetése	2013.02.21.- 2013.03.29.
7.	A koncepció célrendszerének szakterületenkénti egyeztetése	2013.02.25.- 2013.03.29.
8.	A koncepció egyeztetési anyagának elkészítése	2013.04.30.
9.	A 218/2009. (XII.11.) Korm. rendelet szerinti egyeztetés	2013.06.28.
10.	A beérkezett vélemények feldolgozása, az észrevételek átvezetése	2013.06.28.
11.	A véglegesített, a környezeti vizsgálat alapjául szolgáló koncepció, valamint a véleményeket a tervezői válaszokkal együtt tartalmazó táblázat dokumentálása	2013.06.28.
12.	A véglegesített, a környezeti vizsgálat eredményeinek megfelelően átdolgozott koncepció Fejér Megyei Közgyűlés általi jóváhagyása.	2014.01.
Környezeti vizsgálat tervezett ütemezése		
1.	Tematikai javaslat tervezői összeállítása	2013.11.08.
2.	A környezeti értékelés tematikájának szakhatósági véleményezésre bocsátása (a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet alapján), nyilvánosságra hozatal	2013.11.08.- 2013.11.18.
3.	Vélemények feldolgozása, a tematika véglegesítése az	2013.11.18.

	észrevételek alapján	
4.	Környezeti hatásvizsgálat kidolgozása az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet előírásai és a jóváhagyott tematika szerint	2013.11.29.
5.	A környezeti értékelés megküldése a környezet védelméért felelős szervezeteknek, nyilvánosságra hozatal	2013.12.02.
6.	Egyeztetés	2013.12.02.- 2014.01.06.
7.	Beérkezett vélemények feldolgozása, tervezői válaszok	2014.01.16.
8.	A környezeti értékelés véglegesítése a beérkezett vélemények átvezetésével	2014.01.16.
9.	A Fejér megyei területfejlesztési koncepció környezeti értékelésnek megfelelő átdolgozása	2014.01.16.
10.	A környezeti értékelés nyilvánosságra hozatala	2014.01.16.

I.3. A környezeti értékelés során tett javaslatok hatása a koncepció alakulására

A koncepció készítése során a tervezés maximálisan figyelembe vette a fenntarthatósági szempontokat. A különböző szintű célok és beavatkozások megfogalmazása során elsődleges volt a javasolt fejlesztések távlatos megközelítése, az indoklások többoldalú szempontok szerinti leírásával. A koncepció készítői a rendelkezésükre álló Metronamica területi döntéstámogató modellező rendszer segítségével szimulálták a koncepció megvalósulásának forgatókönyvét 2030-ra. A vizsgálat eredményét jelen dokumentum III.7. fejezete tartalmazza.

A fent említetteken túl, a tervezési folyamat társadalmasítása az érintett és érdekelt felek szerteágazó aspektusainak beépítését tette lehetővé, ami a koncepció fenntarthatóságát nagymértékben segítette. Így a környezeti vizsgálat a célrendszer sokkal részletesebb kritériumok szerinti analízisével, valamint az környezetvédelmi szakmai véleményezőivel történő egyeztetésekkel és a releváns nemzeti stratégiák és dokumentumok koherencia vizsgálatával, a koncepció szükség szerinti korrekcióját követően, biztosítani fogja a megye szerves, fenntartható fejlődését.

A Környezeti Értékelés egyeztetése során hat véleményezőtől érkezett észrevétel (26 db). Az ezzel kapcsolatos összefoglaló táblázat a tervezői válaszokkal az 1. sz. mellékletben található. Ez alapján a FMTK két helyen kerül kiegészítésre.

I.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembe vétele, az indokok összefoglalása

A környezeti értékelés javasolt tematikája (a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet alapján)

- Az érintett szakhatóságoknak került kiküldésre:
  - Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
  - Nemzeti Park Igazgatóságok (DINPI, DDNP)
  - Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Nyilvánosságra hozása történt a Fejér megyei Önkormányzat weboldalán.

Az említett szervektől kézhez vett tematikai észrevételek beültetését követően, a tervezők elkészítették a környezeti értékelést.

Az elkészült környezeti értékelést egyeztetési dokumentációját véleményezésre:

- megküldték az érintett szakhatóságoknak:
  - Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
  - Nemzeti Park Igazgatóságok (DINPI, DDNP)
  - Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Fejér megyei Önkormányzat weboldalára kikerült a Fejér megyei Területfejlesztési Konceptiót és a Környezeti értékelést tartalmazó dokumentáció.

Az észrevételek fogadása elektronikus úton zajlott 30 napos határidővel.

A környezeti értékelés véglegesítése a beérkezett 6 véleményező szervezet, 26 véleményének átvezetésével és a Fejér megyei területfejlesztési koncepció környezeti értékelésnek megfelelő átdolgozásával 2014 január első hetében befejeződött.

I.5. A környezeti értékelés készítése során felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok

A környezeti értékelés legfőbb információs bázisa a Fejér megyei területfejlesztési koncepció feltáró-értékelő vizsgálatánál használt adatok voltak, amelyek az alábbi forrásokból származtak:

- Országos Területrendezési Terv térinformatikai alapadatbázis a DTA50 alapján
- Az OTrT-ről szóló 2003. évi XXVI. tv. felülvizsgálata során javasolt térszerkezeti és övezeti módosítások
- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer
- Központi Statisztikai Hivatal
- Fejér megyei Önkormányzat adatgyűjtése
- OFTK árfogó cél 2030: Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
- OFTK átfogó cél 2030: Innovatív magyar gazdasági növekedés és foglalkoztatás
- 27/2013. (II.12.) Korm. rendelet szerinti szabad vállalkozási zónák kijelölése
- Metronamika területi döntéstámogató modellező rendszer alkalmazásához az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) CORINE LandCover felszínborítottság térképei
- Összhangban Európával: az EU2020 Stratégia (NGM, 2010)
- KÖDU-KÖVIZIG Vízkár-elhárítási Osztály
- RIS3 – Intelligens Szakosodási Stratégia, Közép-dunántúli Régió (egyeztetési anyag), KDRFÜ 2013
- GATE: Háromkategóriás földhasználati zónarendszer
- VM – FVM: Természet és tájvédelem

II. A KONCEPCIÓ RÖVID ISMERTETÉSE

II.1. A koncepció céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

A koncepciót megalapozó **helyzetismertetés**:

A megye belső adottságainak (erősségek, gyengeségek) és a területfejlesztési irányokat befolyásoló külső tényezők (lehetőségek, veszélyek) meghatározása a **helyi szereplők ismereteivel kiegészült helyzetelemzés alapján készült**¹, a SWOT elemek közös megfogalmazásával. Ennek legfontosabb megállapításai az alábbiakban foglalhatók össze.

Fejér megye 4358 km²-nyi területén 2011 évi népszámlálási adatok alapján 426² ezer fő él. Közlekedés-földrajzi elhelyezkedése kedvező: jelentős európai innovációs tengelyekhez kapcsolódik, ugyanakkor területének nagy részén a főváros vonzása, fejlesztő hatása is érvényesül. Többek között ezen **erősségek** segítették a megye pozitív piacgazdasági beilleszkedését, gazdasági teljesítményét, az országgal megegyező mértékű természetes fogyás melletti pozitív migrációt és a megyék között is kedvező jövedelmi pozíciót. E feltételek összessége markáns fejlődési zónákat rajzol ki. Gazdaságföldrajzi potenciálját tovább erősítik az országos szinten is kiemelkedő ipari és szolgáltatási centrumok (Székesfehérvár, Dunaújváros), az info-kommunikáció fejlettsége, az átlag feletti uniós forrásfelhasználás, valamint az olyan értékek, mint a kimagasló termőhelyi adottságokra alapozott mezőgazdasági feldolgozóipari hagyományok (Mezőföld) és agrárkutató potenciál (Martonvásár), a jelentős kiterjedésű szőlőültetvényekkel rendelkező borvidékek (Móri-, Etyek-Budai borvidék, Velencei-tó környéki települések) és az ivóvízkincs.

Gazdag kulturális örökség alapozza meg a megye turizmusát, de jelentősek az összefüggő erdőterületek, védett természeti és táji értékek is.

Országos szinten is kiemelkedő gazdasági szerepű megyei jogú városok (Székesfehérvár, Dunaújváros) tartoznak Fejér megyéhez, amelyek egyben széles logisztikai hatókörrel rendelkeznek. Dunaújváros a világ leghosszabb belvízi útján fekvő szállítási csomópont. Térségi gazdasági szempontból is további számos említésre méltó funkcióval rendelkező város (Mór, Bicske, Gárdony, Martonvásár, Sárbogárd stb.) erősíti a településrendszert.

A társadalmi erősségek között megemlíthető az oktatási, szakképzési intézmények folyamatos fejlődése és a civil szervezetek aktivitása.

Fejér megye **gyengeségei** között elsősorban az utóbbi években tapasztalható világgazdasági válság hatásai érzékelhetők a GDP visszaesésében, a felsőoktatási és innovációs potenciál visszaszorulásában, valamint a K+F beruházások pozícióvesztésében. Fontos probléma a megye délnyugati részén a kiterjedt társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetű belső periféria helyzete, ahol a társadalmi leszakadás, szegénység/társadalmi kirekesztés okoz problémát. A kiváló termőterületeken

---

¹ FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA FELTÁRÓ-ÉRTÉKELŐ VIZSGÁLAT Egyeztetett, végleges dokumentáció 2012. december Készült a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal megbízásából a VÁTI Nonprofit Kft. Területi Információszolgáltatási és Tervezési Igazgatóságán

² A véglegesített koncepcióban – a véleményezők igényeinek megfelelően – a rendelkezésre álló legfrissebb adatok kerültek az anyagba, ezért alkalmanként eltérnek a helyzetfeltárás 2010, évi adataitól.

nagytablás, szűk faj- és fajtahasználatú és alacsony élőlomka igényű mezőgazdaság jellemző. További gondot jelentenek egyes közlekedési kapcsolati hiányok, a Duna hajózhatóságának korlátai és az európai normákhoz képest rossz minőségű mellékúthálózat és a minimális szintű kerékpárút hálózat.

A turisztikai potenciál megfelelő hasznosítását akadályozza a ráépülő szolgáltatási rendszer alacsony színvonala. Ezen kívül a természeti és kulturális értékek veszélyeztetettsége és a környezetszennyezés is gondot jelent.

A helyi életminőséget a közszolgáltatások körzetesítési problémái terhelik. Az egészségügyi, szociális ellátó és oktatási rendszer (hálózati- és létesítményi infrastruktúra, eszköz- és szakállomány) hiányosságai is hatékony beavatkozásokat igényelnek. A fejlesztések hatékonyságát a szektorok közötti partnerségi kapcsolatok akadozása gyengíti.

A fejlesztési irányokat meghatározó **lehetőségek** közül kiemelkedőek az Európai Unió 2014-2020 pénzügyi ciklusra tervezett alapok (KA, ERFA, ESZA, EMVA) és az azokhoz kapcsolt támogatási célok. Hasonlóan fontos az integrált programok (ITS, ITI, CLLD) kidolgozásában, valamint a kiemelt térségi stratégiákhoz (EUDMrS) való csatlakozásban és az uniós irányelvek érvényesülésében (pl.: VKI) rejlő potenciál. További lehetőséget jelent a kormány által támogatott nagyberuházások megyére gyakorolt pozitív hatása is (pl. a V0 – fővárost elkerülő zöldmezős vasútfejlesztés, M11 – Esztergom/Párkányt az M6-sal összekötő kiemelt főút). A várhatóan felhasználható pénzügyi kereteken kívül érdemes figyelembe venni a különböző témákban már elindult társadalmi paradigmaváltás tényét, például a környezet- és egészségtudatosság, a rurális értékek és a helyi termékek iránti kereslet, vagy az együttműködések fontosságának erősödését. Az erősségekben rejlő gazdasági potenciál hasznosulásának elengedhetetlen összetevője a hazai és külföldi vállalkozások letelepedése a megyében.

A külső tényezők közül a lehetséges fejlődési irányokat **korlátozó tényezők** között kiemelkedő az ember számára létfontosságú természeti erőforrásokat veszélyeztető klímaváltozás, a környezetszennyezés, a termőföld és a vízkészletek túlhasználata. A megye tranzit szerepe, ennek káros hatásainak (légszennyezés, bűnözés) erősödése a közösségi közlekedés folyamatos térvésztesével együtt értékcsökkentő tényezővé válhat. Fejlődést akadályozó összetevő lehet a társadalmi-gazdasági különbségek további növekedése, vagyis a kétsebességes fejlődés, a világgazdasági és európai dekonjunktúra, a kiszámíthatatlan gazdasági és jogi, pályázati környezet, továbbá a piacok bizonytalansága. A kiszámíthatatlan gazdasági környezetet növeli, hogy a megye iparának jelentős része olyan külföldi tulajdonban van, mely Magyarországtól, és annál inkább Fejér megyétől teljesen független megfontolások alapján szinte bármikor megszüntethető, külföldre költöztethető. Előrelátható veszélyként jelentkezik a fejlesztési-működtetési források, illetve a különböző ágazati (pl. egészségügy, oktatás, kultúra, műemlékvédelem) finanszírozások csökkenése is. További probléma a forráselosztási torzulások társadalmi egyenlőtlenséget / érzetet előidéző hatása. Számolni kell az olyan negatív társadalmi folyamatokkal, mint az együttműködés hiánya, a decentralizáció és a szubszidiaritás csökkenése. A civil szervezetek aktivitását megtörheti, ha támogatásaik fedezetére nem biztosítanak fejlesztéseik mellé garanciaalapot.

A fenti helyzetértékelés alapján született a koncepció alábbi **célrendszere**, amelynek kialakítására széleskörű társadalmisítás keretében került sor.

Jövőkép

FEJÉR MEGYE – PANNÓNIA SZÍVE Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése egyenrangú nagytárségi együttműködéssel, kiváló termőhelyi adottságainak bázisán, a természeti örökségének jövőtudatos kezelésével
----

Átfogó célok

A helyi közösségtudat, a kohézió, a népszerűségmegtartó képesség erősítése, a vállalkozó – innovatív társadalom megteremtése	Az élhető környezet minőségének javítása, a meglévő erőforrások védelme	A gazdasági vezető szerep megőrzése és további pozícióerősítés, kiegyenlített gazdasági fejlődés megvalósítása
--	---	--

Stratégiai célok

Hálózati együttműködések fejlesztése	Vállalkozó – innovatív társadalom megteremtése	Befektetés az emberekbe	Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása	Természeti erőforrások védelme	Versenyképes vállalatok támogatása	Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése	Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása
--------------------------------------	--	-------------------------	--	--------------------------------	------------------------------------	--	--

Horizontális elvek és célok

Város – vidék együttműködésének erősítése
A fejlesztési programok hatékonyságának növelése
Fenntarthatóság
Foglalkoztatás növelése
A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése

II.2. A koncepció összefüggése más releváns koncepciókkal, illetve programokkal

A koncepció készítésével egy időben zajlott számos, a 2014-2020 ciklusra vonatkozó országos koncepció, stratégia, illetve operatív program egyeztetése. Így még a jelen pillanatban is a releváns dokumentumok döntő többsége, a társadalmisítási, elfogadási-jóváhagyási fázisban tart. E dokumentumoknak ugyan van régebben elfogadott, érvényes változata, azonban tekintettel arra, hogy az új verziók a 2014-2020 pénzügyi-tervezési időszak főbb céljait, intézkedéseit és intézményrendszerét határozzák meg, valamint arra, hogy 2012. január 1.-től a közigazgatási rendszer és a területfejlesztési intézményrendszer is megváltozott, Fejér megye területfejlesztési koncepcióját és annak környezeti értékelését az elfogadás előtti állapotban lévő országos releváns koncepciók célrendszereihez szükséges illeszteni.

II.2.1. Kapcsolódás (terület)fejlesztési dokumentumokhoz

A Fejér Megyei Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzései	A Növekedési Terv célrendszere	Az Új Széchenyi Terv célrendszere	Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió célrendszere	Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020
Hálózati együttműködések fejlesztése		Hálózati gazdaságfejlesztés	Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	A város és vidék szoros kapcsolatának helyreállítása
			Jó állam: szolgáltató állam és biztonság	
			Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	
Vállalkozó-innovatív társadalom megteremtése	Befektetés a tudásba, a felsőoktatás képzési szerkezetének átalakítása a piaci igények alapján	Megújuló Magyarország – Zöld Gazdaságfejlesztés	Kreatív és tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	
		Vállalkozásfejlesztés – Üzleti környezet fejlesztése		
		Tudomány – Innováció - Növekedés		
Befektetés az emberekbe	Befektetés a tudásba, a felsőoktatás képzési szerkezetének átalakítása a piaci igények alapján	Otthonteremtés - Lakásprogram	Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma integráció	A vidéki népesség megtartása, a demográfiai egyensúly helyreállítása
	Polgári közösségi öntudat és bizalom erősítése			
	A lakosság egészségi állapotának javítása			
Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása	Tiszta, egészséges, versenyképes környezet megteremtése		Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	A vidéki életminőség javítása, a vidéki gazdaság több lábra állítása
Természeti erőforrások védelme	Tiszta, egészséges, versenyképes környezet megteremtése	Megújuló Magyarország – Zöld Gazdaságfejlesztés	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	Az élelmiszerbiztonság szavatolása, a kiszolgáltatottság megszüntetése

A Fejér Megyei Területfejlesztési Kon koncepció stratégiai célkitűzései	A Növekedési Terv célrendszere	Az Új Széchenyi Terv célrendszere	Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció célrendszere	Nemzeti Vidékstratégia 2012-2020
				<p>Az ivóvízbázisok védelme, a vízkészletek, a talajok, továbbá a természetes élővilág és a tájak megőrzése, a környezetbiztonság növelése</p> <p>Helyi erőforrásokra és rendszerekre is támaszkodó energiaellátás, energiabiztonság, a kiszolgáltatottság csökkentése</p>
Versenyképes vállalatok támogatása	Exportpiacokon jelenlévő magyar tulajdonú vállalkozások további terjeszkedésének elősegítése	Foglalkoztatás	Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	Agrár- és élelmiszergazdaságunk életképességének növelése, piaci pozícióinak javítása, a növénytermesztés és az állattartás egyensúlyi arányának helyreállítása
Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése	Szabad vállalkozási zónák kialakítása	Gyógyító Magyarország – Egészségipar	Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság	A vidéki életminőség javítása, a vidéki gazdaság több lábra állítása
	A gazdaság helyi pillérének megerősítése – természeti értékre, tudásra és munkára épülő helyi növekedés	Tudásgazdaság	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	
		Közlekedés - Tranzitgazdaság	Az ország makro-regionális szerepének erősítése	
			Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása	
Periférikus vidéki térségek felzárkóztatása	A gazdaság helyi pillérének megerősítése – természeti értékre, tudásra és munkára épülő helyi növekedés	Megújuló Magyarország – Zöld Gazdaságfejlesztés	Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	Vidéki munkahelyek megőrzése, gyarapítása
			Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	
	Szabad vállalkozási zónák kialakítása	Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése		

A fenti értékelő táblázat alapján megállapítható, hogy a Fejér megyei területfejlesztési koncepció stratégiai célkitűzéseinek kapcsolódása a releváns országos területfejlesztési dokumentumok célrendszeréhez teljes körű, azt teljes mértékben lefedi.

II.2.2. Kapcsolódás környezetvédelmi dokumentumokhoz

A Fejér Megyei Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzései	4. Nemzeti Környezetvédelmi Program	Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia	Országos Hulladékgyűjtési Terv
<i>Hálózati együttműködések fejlesztése</i>			
<i>Vállalkozó-innovatív társadalom megteremtése</i>			
<i>Befektetés az emberekbe</i>			
<i>Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása</i>	Levegőtisztaság javítása		A hulladékképződés mennyiségi növekedésének megállítása
	A zajterhelés csökkentése		
	Vízminőség és egészség		A nem hasznosuló hulladék környezeti és egészségi szempontból biztonságos ártalmatlanítása
	Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás		
	Környezet és egészség		
	Zöldfelületek védelme		
<i>Természeti erőforrások védelme</i>	A biológiai sokféleség megőrzése, természet- é tájvédelem	Elsődleges nyersanyagok felhasználásának csökkentése	A nem hasznosuló hulladék környezeti és egészségi szempontból biztonságos ártalmatlanítása
	Talajok védelme és fenntartható használata	Másodlagos nyersanyagok felhasználásának növelése	
	Vizeink védelme és fenntartható használata		
	Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás		
	Környezeti kármentesítés		
<i>Versenyképes vállalatok támogatása</i>			
<i>Versenyképes gazdaság</i>	Erőforrás-takarékosság és -hatékonyság	A magas hozzáadott értékű, tudásigényes	A képződő hulladék minél nagyobb arányú

A Fejér Megyei Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzései	4. Nemzeti Környezetvédelmi Program	Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia	Országos Hulladékgyűjtési és Hasznosítási Terv
<i>feltételeinek megteremtése</i>	javítása	technológiák kifejlesztése, elterjesztése	hasznosítása
	Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása		
	Közlekedés és környezet		
	Turizmus - ökoturizmus		
	A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése	Egyszerű, olcsó, a természet energiáit bölcsen hasznosító, tömegek által is használható, környezetbarát technológiák kifejlesztése, széleskörű alkalmazása	
	Hulladékgyűjtés		
	Az agrárgazdaság környezeti aspektusai		
	Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai	A gazdaság fenntartható anyaggazdálkodás felé való elmozdítása	
Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira			
<i>Periférikus vidéki térségek felzárkóztatása</i>	Az agrárgazdaság környezeti aspektusai		

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció célkitűzései általában tartalmazzák a releváns környezetvédelmi dokumentumok célkitűzéseit. Nem található meg a koncepcióban a 4. Környezetvédelmi Program célrendszerében szereplő:

- kémiai biztonság,
- nukleáris biztonság és sugáregészségügy,
- valamint az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai.

II.2.3. Kapcsolódás fenntarthatósági dokumentumokhoz

A Fejér Megyei Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzései	A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia	Nemzeti Biodiverzitás Stratégia	Nemzeti Vízstratégia	NÉS 2
<p>Hálózati együttműködések fejlesztése</p>		<p>Hazánk szerepvállalásának erősítése a biológiai sokféleség világszintű csökkenésének megállításában, továbbá a biológiai sokféleség védelmi megállapodásokból fakadó kötelezettségek hazai végrehajtása</p>		<p>Sérülékeny térségek alkalmazkodási lehetőségeinek támogatása; térség-specifikus alkalmazkodási stratégiai dokumentumok kidolgozása és integrálása a térségi fejlesztési tervekbe</p>
				<p>Sérülékeny ágazatok (pl. turizmus, energetika, közlekedés, épületszektor, telekommunikáció, hírközlési rendszerek) rugalmas és innovatív alkalmazkodásának megvalósítása; ágazat-specifikus alkalmazkodási stratégiai dokumentumok kidolgozása és integrálása az ágazati tervezésbe.</p>
				<p>Növekvő kockázatok kezelésére való felkészülés elősegítése, és az alkalmazkodás megvalósítása kiemelt nemzetstratégiai jelentőségű horizontális területeken (pl. katasztrófavédelem, kritikus infrastruktúra vízgazdálkodás, vidékfejlesztés területein)</p>
<p>Vállalkozó-innovatív társadalom megteremtése</p>				<p>Kutatások, innovációk támogatása, keletkező tudományos kutatási eredmények közzététele</p>

A Fejér Megyei Területfejlesztési Kon koncepció stratégiai célkitűzései	A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia	Nemzeti Biodiverzitás Stratégia	Nemzeti Vízstratégia	NÉS 2
Befektetés az emberekbe	Stabil, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel rendelkező emberek, a kirekesztettséget csökkentő társadalom			A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése és a társadalom alkalmazkodóképességének javítása, az alkalmazkodási lehetőségek a társadalom által történő megismertetésének elősegítése
Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása	A fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása	Hazánk védett természeti területeinek és értékeinek megőrzése, természetvédelmi helyzetük javítása, valamint az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvének teljes körű hazai végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése	Dombvidéki vízrendezés Síkvidéki vízrendezés A kialakuló árvízszintek további növekedését el kell kerülni	Üvegházhatású gázok hosszú távú kibocsátás-csökkentése
Természeti erőforrások védelme	A környezeti eltartó-képesség szempontjainak érvényesítése	A táji diverzitás, a zöld infrastruktúra és az ökoszisztéma szolgáltatások fenntartása és helyreállítása A biológiai sokféleség megőrzésében a mezőgazdaság szerepének növelése	A vizek „jó” állapotának elérése, ill. az állapotromlás megakadályozása 2015-re. Az öntözés fejlesztése A klímaváltozás hatásainak mérséklése - aszálykezelés Síkvidéki vízrendezés A települési vízellátás részére jó, a közegészségügyi követelményeknek is megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása megfelelő vízkészlet-gazdálkodással, valamint az összegyűjtött és tisztított szennyvizek befogadóba történő bevezetése a vízgyűjtő egészét is figyelembe vevő	A természeti erőforrások készleteinek és minőségének megőrzése, ill. tartamos hasznosítása a fenntarthatóság felé való átmenet elősegítése érdekében

A Fejér Megyei Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzései	A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia	Nemzeti Biodiverzitás Stratégia	Nemzeti Vízstratégia	NÉS 2
			minőségi követelmények betartásával	
		Fenntartható erdő- és vadgazdálkodás, valamint a vízi erőforrásaink védelme és fenntartható használata	Gondoskodni kell termelő és távlati vízbázisaink minőségi megóvásáról	
Versenyképes vállalatok támogatása				
Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése	Gazdasági feltételek erősítése		Az öntözés fejlesztése A klímaváltozás hatásainak mérséklése - aszálykezelés	
Periférikus vidéki térségek felzárkóztatása				

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció célkitűzései általában tartalmazzák a fenntarthatósági dokumentumok célkitűzéseit. Nincs utalás a koncepcióban a Nemzeti Biodiverzitás Stratégia „Az idegenhonos inváziós fajok (özönfajok) elleni küzdelem” célkitűzésére.

III. A koncepció megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

III.1. A koncepció céljainak összevetése a releváns nemzetközi, közösségi, országos, vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal

Fejér megye Területfejlesztési Koncepciójának (FMTK) célrendszere az alábbiakban került összevetésre **a nemzetközi, közösségi környezet- és természetvédelmi célokkal:**

Releváns nemzetközi környezet- és természetvédelmi célok, egyezmények	Illeszkedés	Fejér megye területfejlesztési koncepciójával való kapcsolat
Víz Keretirányelv (2000/60/EK „Közösségi cselekvés kereteinek meghatározásáról a vízpolitika területén)	+++	Az 5. sz. stratégiai cél: A természeti erőforrások védelme, ahol említésre kerültek: <ul style="list-style-type: none"> • Komplex vízgazdálkodási fejlesztést igénylő területek (Velencei-tó) • A jelentősebb befogadók rehabilitációja (Séd-Nádor-Gaja vízrendszer) • A Dunántúli-középhegység karsztvízszint emelkedésének megoldási igénye • Felszíni és felszín alatti víztestek minőségi javítása (mezőgazdasági, ill. települési diffúz terhelések)
Az EU ökológiai hálózata a NATURA 2000 területek két természetvédelmi irányelv alapján meghatározandó területeit foglalja magában: az 1979-ben megalkotott madárvédelmi irányelv (79/409/EKG) végrehajtásaként kijelölendő különleges madárvédelmi területeket és az 1992-ben elfogadott élőhely-védelmi irányelv (43/92/EGK) alapján kijelölendő különleges természet-megőrzési területeket	+++	A 4. sz. stratégiai cél: Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása, ahol említésre kerül: <ul style="list-style-type: none"> • A természeti és kulturális örökségi adottságok helyi tudatosítása növeli a kohéziót és értékvédelmet • A természeti-kulturális értékek tudatos fenntartása, megőrzése a helyi gazdaság diverzifikációjában szerepet kap. A releváns funkcionális térségek célkitűzései is tartalmazzák.
Ramsari Egyezmény alá tartozó területek (Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vizes területekről, különösen, mint vízimadarak tartózkodási helyéről)	+++	Az 5. sz. stratégiai cél területi érvényesülése a releváns funkcionális térségekben konkrétan említi.

Releváns nemzetközi környezet- és természetvédelmi célok, egyezmények	Illeszkedés	Fejér megye területfejlesztési koncepciójával való kapcsolat
Az UNESCO, az ENSZ Nevelésügyi Tudományos és Kulturális Szervezete, 1970-ben „Man and biosphere” (MAB), azaz „Ember és bioszféra” címmel kutatási programot indított a természeti környezet megóvásáért	0	Fejér megyében nincs ilyen terület.
<p>Az Európa Tanács által elfogadott Európai Táj Egyezmény releváns feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tájat integrálják a regionális és településtervezési politikákba, csakúgy, mint a kultúr-, környezet-, agrár-, társadalom- és gazdaságpolitikákba és minden olyan koncepcióba és stratégiába, amely közvetett, vagy közvetlen hatással van a tájra; • növelik a tájjal kapcsolatos fogékonyság, tudatosság növelés eszközrendszerének kidolgozását minden döntési szinten, a különböző társadalmi csoportok és egyének körében; • növelik a lakosság és civil szervezetek részvételét a döntéshozatalban; 	+++	<p>A Fejér megyei területfejlesztési koncepciónak a tájjal kapcsolatos elvárások integráns részét képezik. Ez abban is megmutatkozik, hogy 7 stratégiai célja közül mindegyik foglalkozik a táj problematikájának valamilyen vetületével. A hálózati együttműködések fejlesztése szól pl. a megye EU Duna Makro-regionális Stratégiájában való nagytérségi kapcsolatairól, együttműködéséről, egy folyó vízgyűjtőjének részeseként. A Vállalkozó-innovatív társadalom ösztönzése a szükséges szakképzések között nevesíti az agrár, vízgazdálkodási, megújuló energia, rekreációs oktatási programokat. A Befektetés az emberekbe stratégiai cél a társadalom szemléletformálását, környezettudatosságának növelését javasolja, valamint erdei iskolák szervezését. A Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása és a Természeti erőforrások védelme célok a természeti vonzerők értékvédelméről, természeti rendszerek működőképességének megőrzéséről, javításáról és környezetvédelemről szólnak. A Versenyképes vállalatok támogatása a versenyképes agrárgazdaságot a tájképi értékek fenntartójaként, a természeti- és kultúrtörténeti értékek őrzőjeként értelmezi és a zöldgazdaság fejlesztését célozza. A Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése a táj terhelését csökkentő alternatív helyi (pl. energia és egyéb közmű) rendszerek elterjesztését javasolja. A Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása az ipari mezőgazdaságot felváltó extenzifikációt, az okszerű területhasználat elterjesztését célozza, és mindezek eredményeképpen a táji rendszerek működését, a biodiverzitás és a természetes élőhelyek arányának növelését, valamint a környezetszennyezés és talajdegradáció csökkentését tűzi ki.</p> <p>A funkcionális térségek lehatárolásánál elsődleges szempont volt a táji-, természeti adottságok figyelembevétele.</p>

Releváns nemzetközi környezet- és természetvédelmi célok, egyezmények	Illeszkedés	Fejér megye területfejlesztési koncepciójával való kapcsolat
		A lakossági és civil részvételre a koncepció egyeztetése során volt széleskörű lehetőség.
UNESCO Világörökség Egyezmény	+++	Fejér megyében világörökségi várományos terület az egykori Duna menti római limes (Ripa Pannonica) maradványa. A koncepció a megyének ezt az adottságát a Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása stratégiai célban javasolja turisztikai hasznosításra.
<p>Az EU 2014-2020 kohéziós időszakának tematikus célkitűzései közötti releváns célok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KKV-k, az agrár- és halászati szektor versenyképességének növelése és a vízkultúrák támogatása • Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való átállás támogatása minden szektorban • A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, kockázat-megelőzés és kezelés ösztönzése • Környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése 	+++	Az EU 2014-2020 tematikus célkitűzéseinek teljesítését – az integrált tervezési módszernek köszönhetően - a stratégiai célok mindegyike tartalmazza és segíti.
<p style="text-align: center;">+++ A FMTK hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ A FMTK tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + A FMTK említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat</p>		

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció a fent említett dokumentumok célkitűzéseinek mindegyikét tartalmazza.

Az **országos környezet- és természetvédelmi célok**at a jelenlegi érvényesség szerint a 96/2009. (XII.9.) OGY határozat a 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program alapján kidolgozott kilenc tematikus akcióprogram szolgáltatja.

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése	Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás	+++	A természeti és épített környezet megóvása horizontális prioritás intézkedései között szerepel: <i>Egészség- és környezettudatos életmódra nevelés, szemléletformálás, erdei iskolák támogatása</i>
	Környezettudatos termelés és fenntartható fogyasztás	+++	A vidéki területeken az adottságokra épülő, magas multiplifikációjú agrárgazdálkodás támogatása horizontális prioritás intézkedései között szerepel: <i>Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése</i>
	Környezeti információhoz való hozzáférés	++	A fejlesztési programok hatékonyságának növelése horizontális elv általános elvárásként tartalmazza, hogy: <i>a fenntarthatóság értékelését szolgáló monitoring hálózat a társadalmi érdekeket emeli közös nevezőre, segítve a széleskörű informáláson keresztül a térségi kohéziót, együttműködést ...</i>
	A turizmus környezeti hatásainak felmérése, tudatosítása	++	A fejlesztési programok hatékonyságának növelése horizontális elv az előbbi, monitorozási elven túl, tartalmazza, hogy: <i>A helyi társadalom tájékozottságának növelése elengedhetetlen feltétele az együttműködések kialakulásának. A tájékozottság érzését növeli a lakosság bevonása a helyi és térségi fejlesztési folyamatokba, erősítve ez által a környezettudatosságot is.</i>
Éghajlatváltozás	Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése	+++	A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése horizontális cél, amely országos szinten tartalmazza az ÜHG-ra vonatkozó vállalást. Ennek megyei szintre bontása nem történt meg. Az ÜHG gázok kibocsátásának csökkentését célzó intézkedést A természeti és épített környezet megóvása horizontális prioritás tartalmazza: <i>Az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia fokozott bevonása az energiaellátásba;</i> A Versenyképes vállalatok támogatása stratégiai cél kibontásánál szerepet kap a <i>környezetszennyező iparok működési feltételeinek szigorítása és a</i>

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
	Felkészülés az éghajlat-változás hatásaira	+++	<p><i>környezetkímélő üzemek telepítése, fejlesztése és az energiaracionalizálást, az alacsony széndioxid kibocsátásra történő átállást szolgáló fejlesztések támogatása.</i></p> <p>A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése horizontális cél, és Fejér megyét elsősorban az élelmiszertermelés biztonságának garantálásához szükséges vízgazdálkodási feltételek biztosítása, a megfelelő szintű vízkárelhárítás, ár- és belvízvédelem, vízhiány- és aszály-kockázatkezelés (víz visszatartás, víztározás, öntözés, víztakarékosság stb.), valamint az alkalmazkodás az éghajlatváltozás hatásaihoz problematika érinti. Részletesebben a területi prioritások foglalkoznak a kérdéssel: Zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön, amelynek intézkedései a fenti célt szolgálják. Továbbá az alábbi horizontális prioritások és intézkedései:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A vidéki területeken az adottságokra épülő, magas multiplikációjú agrárgazdálkodás támogatása h.p. intézkedése: <i>Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése;</i> • A stratégiai vízkészletek megőrzése és racionális használata h. p. intézkedései: <i>Felszín alatti vízkészletek védelme, racionális vízhasználat elterjesztése; Felszíni vízkészletek fenntartható, szabályozott és összehangolt használata, a megfelelő vízgazdálkodás biztosítása; Megyei öntözési stratégia kialakítása, korszerű öntözési infrastruktúra kiépítése a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően...</i>
	Ózonkárosító anyagok kibocsátásának csökkentése	+	A Versenyképes vállalatok támogatása stratégiai cél kibontásánál szerepet kap a <i>környezetszennyező iparok működési feltételeinek szigorítása és a környezetkímélő üzemek telepítése, fejlesztése</i>
Környezet és egészség	Beltéri levegőminőség	0	A FMTK nem tartalmazza
	Biológiai allergének	0	A FMTK nem tartalmazza
	Vízminőség és egészség	0	A FMTK nem tartalmazza
	Élelmiszerbiztonság	+	A funkcionális térségek leírásánál, távlati és legfontosabb célkitűzéseinek

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
			kibontásánál kerül említésre az <i>egészséges élelmiszerek, tradicionális termelési kultúra, tájgazdálkodás stb.</i> , valamint a Versenyképes vállalatok támogatása stratégiai cél egyik eleme az <i>egészséges termékeket kibocsátó feldolgozóipar kiépítésének támogatása.</i>
	Klíma és egészség	0	A FMTK nem tartalmazza
	Környezet-egészségügyi információs rendszer	0	A FMTK nem tartalmazza
Települési környezetminőség	Településfejlesztés, rendezés és környezetvédelem	+++	<p>A természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása stratégiai célon belül <i>A pólusok és a turisztikailag preferált térségekben az épített környezet megóvása, az összehangolt településfejlesztések megvalósítása</i> területi prioritás, illetve a <i>természeti és épített környezet megóvása</i> horizontális prioritás szolgálja.</p> <p>A környezetvédelmi intézkedések a települési környezetterhelések csökkentése szempontjából kiemelt jelentőségű horizontális prioritás a közszolgálati önkormányzati minimum szint teljesítése és ezen belül az alábbi intézkedések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bel- és csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése és fenntartása</i> • <i>Szennyvízkezelés megoldása</i> • <i>Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése</i>
	A települések levegőminőségének javítása	+++	<p>A Versenyképes vállalatok támogatása stratégiai célban megjelenik az <i>energiaracionalizálást, az alacsony széndioxid kibocsátásra történő átállást szolgáló fejlesztések támogatása.</i></p> <p>A természeti és épített környezet megóvása horizontális prioritás tartalmazza: <i>Az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia fokozott bevonása az energiaellátásba.</i></p> <p>Az egyéni gépjárműhasználatot, ezzel a települések levegő- és zajterhelést mérséklő intézkedések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése</i> • <i>Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása,</i>

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
			<i>rendszerek összehangolása, intermodális közlekedési csomópontok, egységes tarifarendszer megszervezése</i>
	Zajterhelés csökkentése	++	Az egyéni gépjárműhasználatot, ezzel a települések levegő- és zajterhelést mérséklő intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése</i> • <i>Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közlekedési csomópontok, egységes tarifarendszer megszervezése</i>
	Közlekedés és környezet	+++	A koncepció VI. A területfelhasználás alapelvei fejezet tartalmazza A közlekedés és áruszállítás környezeti, műszaki, közbiztonsági károkozásának és kockázatának csökkentése. A közlekedési környezetterhelését mérséklő intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése</i> • <i>Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közlekedési csomópontok, egységes tarifarendszer megszervezése</i> • <i>Dunai közlekedési folyosó hasznosítása, kikötőfejlesztés</i>
	Települési közszolgáltatások és környezetvédelem	+++	A koncepció VI. A területfelhasználás alapelvei fejezetében szerepel a szolgáltatói és közszolgáltatási funkciók kisvárosokba történő telepítése, ami csökkenti a nagyvárosok ingázások miatti közlekedési, környezeti, területhasználati stb. problémáit. Továbbá A fejlesztések helykiválasztása, a területi közigazgatás és a közszolgáltatások szervezése szolgálja a fenntarthatóságot, az értékmegőrzést és a biztonságot OTK horizontális elv köré csoportosítva ad területhasználati javaslatokat a koncepció.
A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	A természeti és táji értékek védelme	+++	A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban, a Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése és a Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása stratégiai céloknál is megjelennek elemei az antropogén beavatkozások

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
			semlegesítésének. E komplex tevékenységek, mint a fenntartható vízgazdálkodás (vízkár-elhárítás, ökológia, földhasználat, vízminőség-védelem), illetve az ökológiai termékeket előállító, iparszerű mezőgazdaságot felváltó, extenzifikáció, az okszerű területhasználat - javítják a táji rendszerek működését, növelik a biodiverzitást, a természetes élőhelyek arányát, csökkentik a környezetszennyezést és a talajdegradáció mértékét.
	Természetvédelmi őrzés, kezelés, fenntartás	++	A VI. A területfelhasználás alapelvei fejezet foglalkozik A közkincset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások – terhelhetőségen belüli – értékmegőrző elérhetősége, hozzáférhetősége, akadálymentesítése OTK horizontális elv alá sorolt szabályozási javaslatok tartalmazzák.
	Károsodott területek helyreállítása, káros hatások csökkentése	+	A megye turisztikai centrumaiban integrált turisztikai fejlesztések magvalósítása területi prioritás tartalmazza <i>Az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítése; a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával</i> intézkedést.
	A természetvédelem feltételrendszerének javítása	++	A VI. A területfelhasználás alapelvei fejezet foglalkozik A közkincset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások – terhelhetőségen belüli – értékmegőrző elérhetősége, hozzáférhetősége, akadálymentesítése OTK horizontális elv alá sorolt szabályozási javaslatok tartalmazzák.
Fenntartható terület- és földhasználat	Területrendezés és környezetvédelem	+++	A koncepció VI. fejezete: A területfelhasználás alapelveit , mint a környezetvédelem egyik területrendezési eszközét tartalmazza.
	Ásványkincsekkel való fenntartható gazdálkodás	0	A FMTK nem tartalmazza
	Talajok védelme és fenntartható használata	+++	A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban szerepel: az intenzív mezőgazdálkodás a lösz és azon kialakult mezőszégi talajok erózióját okozza, ami a vízeróziót és a defláció mértékét csökkentő agrotechnikák alkalmazásával mérsékelhető. A vidéki területeken az adottságokra épülő, magas multiplifikációjú agrárgazdálkodás támogatása horizontális prioritás egyik intézkedése:

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
			<p>Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése.</p> <p>A területhasználat alapelvei tartalmazza a következő horizontális elvet: A fejlesztéseknek a meglévő területekhez kapcsolása, a települések közti területek lehetőség szerinti természetközeli állapotban tartása, illetve fenntartható mezőgazdasági hatása, amely talajvédelmi szempontú szabályozási javaslatot fogalmaz meg.</p>
	Környezetbarát mezőgazdasági gyakorlat	+++	<p>A versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése stratégiai célban nevesített az ökológiai gazdálkodás és extenzifikáció, valamint az okszerű területhasználat követelménye.</p> <p>A horizontális prioritások közül A vidéki területeken az adottságokra épülő, magas multiplifikációjú agrárgazdálkodás támogatása tartalmazza a Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése intézkedését, amely a környezetbarát agrárgazdasági gyakorlat elterjesztését támogatja.</p> <p>A Zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön intézkedése a megye legjobb adottságú agrártérségében egyik intézkedéseként javasolja A tájhasználat-váltás, a mezőgazdaság diverzifikációjának ösztönzése (birtokrendezés, termőföld-használat, szabályozás, agrár-környezetgazdálkodási támogatások).</p>
	Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai	+++	<p>A megye turisztikai centrumaiban integrált turisztikai fejlesztések magvalósítása területi prioritás tartalmazza Az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítése; a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával intézkedést.</p> <p>A Természeti erőforrások védelme stratégiai cél elérésében a koncepció fontos szerepet szán az erdősítésnek: Fejér megyének az országostól jóval elmaradó erdősültségét növelni szükséges egyrészt a közjóléti funkció bővítése, másrészt – többek között – víz-, talaj-, klímavédelmi szerepének fontossága miatt.</p> <p>A területhasználat alapelvei megemlíti horizontális alapelvként: A közkinccset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások – terhelhetőségen belüli – értékmegőrző elérhetősége,</p>

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
			<i>hozzáférhetősége, akadálymentesítése</i> , amelyben a területrendezés eszközével szabályozza az erdőterületek arányának növelését.
Vizeink védelme és fenntartható használata	Vizeink „jó állapotának” elérése: vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés és monitoring	+++	A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban jelenik meg, valamint Stratégiai vízkészletek megőrzése és racionális használata horizontális prioritás intézkedései között.
	Stratégiai vízkészletek mennyiségi és minőségi védelmét szolgáló kapcsolódó programok	+++	
	Területi vízgazdálkodás, vízkármegelőzés és elhárítás	+++	
	Kiemelt fontosságú és országos jelentőségű érzékeny víztestek állapotának javítása	+++	
Hulladékgazdálkodás	Megelőzés	+	A Közzolgálati önkormányzati minimumszint teljesítése horizontális prioritás intézkedése: A hulladékgazdálkodás hiányosságainak felszámolása, a szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése és az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása.
	Hasznosítás	+	A Közzolgálati önkormányzati minimumszint teljesítése horizontális prioritás intézkedése: A hulladékgazdálkodás hiányosságainak felszámolása, a szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése és az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása.
	Ártalmatlanítás	+	A Közzolgálati önkormányzati minimumszint teljesítése horizontális prioritás intézkedése: A hulladékgazdálkodás hiányosságainak felszámolása, a szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése és az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása.
	Hulladékgazdálkodási tervezés	0	A FMTK nem tartalmazza
Környezetbiztonság	Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás	0	A FMTK nem tartalmazza
	Környezeti kármentesítés	0	A FMTK nem tartalmazza
	Kémiai és sugárbiztonság	0	A FMTK nem tartalmazza

Tematikus akcióprogramok a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 96/2009. (XXII.9) OGY határozat alapján	Tematikus akcióprogramok elemei	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
<p style="text-align: center;"> +++ A FMTK hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ A FMTK tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + A FMTK említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat </p>			

Társadalmi egyeztetés fázisában van a **4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019**, szakpolitikai stratégia, amelynek stratégiai területei és az azokhoz tartozó célkitűzései alapján kerül sor az illeszkedés vizsgálatára.

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019, szakpolitikai stratégiai tervezet (2013. október) stratégiai területei	A stratégiai területek céljai	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	Levegőminőség javítása	+++	<p>A Versenyképes vállalatok támogatása stratégiai célban megjelenik az <i>energiaracionalizálást, az alacsony széndioxid kibocsátásra történő átállást szolgáló fejlesztések támogatása.</i></p> <p>A természeti és épített környezet megóvása horizontális prioritás tartalmazza: <i>Az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia fokozott bevonása az energiaellátásba.</i></p> <p>Az egyéni gépjárműhasználatot, ezzel a települések levegő- és zajterhelést mérséklő intézkedések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése</i> • <i>Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közlekedési csomópontok, egységes tarifarendszer megszervezése</i>
	A zajterhelés csökkentése	++	<p>Az egyéni gépjárműhasználatot, ezzel a települések levegő- és zajterhelést mérséklő intézkedések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése</i> • <i>Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közlekedési csomópontok, egységes tarifarendszer megszervezése</i>
	Vízminőség és egészség	0	A FMTK nem tartalmazza
	Szennyvízelvezetés és tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás	++	<p>Közszolgálati önkormányzati minimum szint teljesítése horizontális prioritás intézkedése: <i>Szennyvízkezelés megoldása (alternatív szennyvízkezelés, szennyvíztisztítók korszerűsítése, rákötési arány növelése).</i></p>
	Környezet és egészség	+	<p>A funkcionális térségek leírásánál, távlati és legfontosabb célkitűzéseinek kibontásánál kerül említésre az <i>egészséges élelmiszerek, tradicionális termelési kultúra, tájgazdálkodás stb.</i>, valamint a Versenyképes vállalatok támogatása stratégiai cél egyik eleme az <i>egészséges termékeket kibocsátó feldolgozóipar</i></p>

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019, szakpolitikai stratégiai tervezet (2013. október) stratégiai területei	A stratégiai területek céljai	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
	Zöldfelületek védelme	+++	<p>kiepítésének támogatása.</p> <p>A Természeti és épített környezet javítása horizontális prioritás tartalmazza a <i>Lakókörnyezet javítása – épületállomány, utak, közösségi terek, közterületek parkosítása</i> intézkedésben;</p> <p>A területfelhasználás alapelvei fejezet üzeneteket tartalmaz a területrendezési tervezés számára, ennek egyik (OTK horizontális) elve:</p> <p>A közkincset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások – terhelhetőségen belüli – értékmegőrző elérhetősége, hozzáférhetősége, akadálymentesítése, amin belül konkrét iránymutatást ad: <i>Alapvető elv, hogy az erdőterületek aránya ne csökkenjen, lehetőség szerint annak növelésére kell törekedni....</i> Valamint, hogy <i>A megszakított ökológiai folyosókban a funkcionális kapcsolatok erősítésére kell törekedni (pl. visszagyepesítés, fasorok, cserje és erdősávok telepítése).</i> Továbbá: <i>A hagyományos tájhasználat megtartása érdekében nagyon fontos a külterületek (elsősorban az erdő-, mező- és vízgazdálkodási területek) építési lehetőségeinek szigorú szabályozása, különösen a település-közeli kertes területeken, valamint – a szőlőművelés fenntartását segítve – a borvidékekhez tartozó szőlőterületeken.</i> További elv, hogy A fejlesztéseknek a meglévő területekhez kapcsolása, a települések közti területek lehetőség szerinti természetközeli állapotban tartása, illetve fenntartható mezőgazdasági hatása, és ezen belül konkrétan: <i>Korlátozni kívánatos, illetve szigorú feltételekhez javasolt kötni a beépítésre szánt területek bővítését (pl. az igénybevételre kerülő zöldfelületek tényleges kompenzációja, az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületeknek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő területi pótlása) a védett természeti területek környezetében és az ökológiai hálózat egyéb területein, a kiváló termőhelyi adottságú szántó, szőlő- és gyümölcsös termőterületen, hidrológiai védőterületen, belvív- és árvízveszélyes területen, továbbá ott, ahol azt a településkép-védelmi, valamint a talajvédelmi szempontok megkövetelik.</i></p>
	Kémiai biztonság	0	A FMTK nem tartalmazza
	Nukleáris biztonság	0	A FMTK nem tartalmazza
Természeti értékek és	A biológiai sokféleség megőrzése,	+++	A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban, a Versenyképes gazdaság

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019, szakpolitikai stratégiai tervezet (2013. október) stratégiai területei	A stratégiai területek céljai	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
erőforrások védelme, fenntartható használata	természet- és tájvédelem		<p>feltételeinek megteremtése és a Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása stratégiai céloknál is megjelennek elemei az antropogén beavatkozások semlegesítésének. E komplex tevékenységek, mint a fenntartható vízgazdálkodás (vízkár-elhárítás, ökológia, földhasználat, vízminőség-védelem), illetve az ökológiai termékeket előállító, iparszerű mezőgazdaságot felváltó, extenzifikáció, az okszerű területhasználat - javítják a táji rendszerek működését, növelik a biodiverzitást, a természetes élőhelyek arányát, csökkentik a környezetszennyezést és a talajdegradáció mértékét.</p> <p>A VI. A területfelhasználás alapelvei fejezet foglalkozik A közkinccset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások – terhelhetőségen belüli – értékmegőrző elérhetősége, hozzáférhetősége, akadálymentesítése OTK horizontális elv alá sorolt szabályozási javaslatok tartalmazzák.</p>
	Talajok védelme és fenntartható használata	+++	<p>A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban szerepel: az intenzív mezőgazdálkodás a lösz és azon kialakult mezőségi talajok erózióját okozza, ami a vízeróziót és a defláció mértékét csökkentő agrotechnikák alkalmazásával mérsékelhető.</p> <p>A vidéki területeken az adottságokra épülő, magas multiplifikációjú agrárgazdálkodás támogatása horizontális prioritás egyik intézkedése: Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése.</p> <p>A területhasználat alapelvei tartalmazzák a következő horizontális elvet: A fejlesztéseknek a meglévő területekhez kapcsolása, a települések közti területek lehetőség szerinti természetközeli állapotban tartása, illetve fenntartható mezőgazdasági hatása, amely talajvédelmi szempontú szabályozási javaslatot fogalmaz meg.</p>
	Vizeink védelme és fenntartható használata	+++	<p>A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban jelenik meg, valamint Stratégiai vízkészletek megőrzése és racionális használata horizontális prioritás intézkedései között.</p>
	Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás	0	A FMTK nem tartalmazza

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019, szakpolitikai stratégiai tervezet (2013. október) stratégiai területei	A stratégiai területek céljai	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
	Környezeti kármentesítés	0	A FMTK nem tartalmazza
Az erőforrás-takarékosság és – hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése	Erőforrás-takarékosság és a – hatékonyság javítása	+++	A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban jelenik meg, valamint Stratégiai vízkészletek megőrzése és racionális használata horizontális prioritás intézkedései között. A Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése szól az energiaracionalizálásról, a megújuló energia részarányának növeléséről, valamint a másodlagos nyersanyagokra épülő feldolgozóipar és az alternatív erőforrásokon alapuló új termelési szerkezet kialakításáról.
	A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése	++	Az erőforrás takarékoság, illetve a hatékonyság javítására vonatkozó FMTK célok és intézkedések szolgálják a fenntartási költségek és a nagy rendszerektől való függőség csökkentésén túl a környezetterhelés csökkentését is.
	Energiatakarékosság és – hatékonyság javítása	+++	A természeti és épített környezet megóvása horizontális prioritás egyik intézkedése Az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia fokozott bevonása az energiaellátásba.
	Hulladékgazdálkodás	+++	A Közszolgálati önkormányzati minimumszint teljesítése horizontális prioritás intézkedése: A hulladékgazdálkodás hiányosságainak felszámolása, a szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése és az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása.
	Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlat-változás hatásaira	+++	A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése horizontális cél, amely országos szinten tartalmazza az ÜHG-ra vonatkozó vállalást. Ennek megyei szintre bontása nem történt meg. Az ÜHG gázok kibocsátásának csökkentését célzó intézkedést A természeti és épített környezet megóvása horizontális prioritás tartalmazza: Az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia fokozott bevonása az energiaellátásba; A Versenyképes vállalatok támogatása stratégiai cél kibontásánál szerepet kap a környezetszennyező iparok működési feltételeinek szigorítása és a környezetkímélő üzemek telepítése, fejlesztése és az energiaracionalizálást, az alacsony széndioxid kibocsátásra történő átállást szolgáló fejlesztések támogatása.
	Az agrárgazdaság környezeti aspektusai	+++	A Természeti erőforrások védelme stratégiai célban szerepel: az intenzív mezőgazdálkodás a lösz és azon kialakult mezőszégi talajok erózióját okozza, ami a vízeróziót és a defláció mértékét csökkentő agrotechnikák alkalmazásával

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019, szakpolitikai stratégiai tervezet (2013. október) stratégiai területei	A stratégiai területek céljai	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
			<p>mérsékelhető.</p> <p>A vidéki területeken az adottságokra épülő, magas multiplikációjú agrárgazdálkodás támogatása horizontális prioritás egyik intézkedése: <i>Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése.</i></p> <p>A versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése stratégiai célban nevesített az ökológiai gazdálkodás és extenzifikáció, valamint az okszerű területhasználat követelménye.</p> <p>A Zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön intézkedése a megye legjobb adottságú agrártérségében egyik intézkedéseként javasolja <i>A tájhasználat-váltás, a mezőgazdaság diverzifikációjának ösztönzése (birtokrendezés, termőföld-használat, szabályozás, agrár-környezetgazdálkodási támogatások).</i></p>
	Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai	+++	<p>A megye turisztikai centrumaiban integrált turisztikai fejlesztések magvalósítása területi prioritás tartalmazza <i>Az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítése; a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával</i> intézkedést.</p> <p>A Természeti erőforrások védelme stratégiai cél elérésében a koncepció fontos szerepet szán az erdősítésnek: <i>Fejér megyének az országostól jóval elmaradó erdősültségét növelni szükséges egyrészt a közjóléti funkció bővítése, másrészt – többek között – víz-, talaj-, klímavédelmi szerepének fontossága miatt.</i></p> <p>A területhasználat alapelvei megemlíti horizontális alapelvként: A közkincset képező természeti és kulturális értékek megőrzése mellett ezen értékek és a közszolgáltatások – terhelhetőségen belüli – értékmegőrző elérhetősége, hozzáférhetősége, akadálymentesítése, amelyben a területrendezés eszközeivel szabályozza az erdőterületek arányának növelését.</p>
	Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai	0	A FMTK nem tartalmazza
	Közlekedés és környezet	+++	A koncepció VI. A területfelhasználás alapelvei fejezet tartalmazza A közlekedés és áruszállítás környezeti, műszaki, közbiztonsági károsításának és kockázatának csökkentése.

4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019, szakpolitikai stratégiai tervezet (2013. október) stratégiai területei	A stratégiai területek céljai	Illeszkedés	FMTK-val való kapcsolat
			<p>A közlekedési környezetterhelését mérséklő intézkedések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése</i> • <i>Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közlekedési csomópontok, egységes tarifarendszer megszervezése</i> • <i>Dunai közlekedési folyosó hasznosítása, kikötőfejlesztés</i>
	Turizmus - ökoturizmus	+++	<p>A turizmus kérdése önálló területi prioritásban A pólusok és a turisztikailag preferált térségekben az épített környezet megóvása, az összehangolt településfejlesztések megvalósítása, valamint A megye turisztikai centrumaiban (Székesfehérvár, Dunaújváros, Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége) integrált turisztikai fejlesztések megvalósítása alatt jelenik meg. Ezek kívül a Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása stratégiai cél tartalmaz javaslatokat.</p> <p>A funkcionális térségek konkrétan tartalmaznak utalásokat az ökoturizmus fejlesztésére a következő helyeken: Budapest agglomeráció vonzáskörzete, Felzárkóztatandó térség, Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége.</p>
<p>+++ A FMTK hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ A FMTK tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + A FMTK említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat</p>			

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program stratégiai területeinek céljai közül nem foglalkozik a

- vízminőség és egészség
- kémiai biztonság
- nukleáris biztonság
- környezeti kármegelőzés és kárelhárítás
- környezeti kármentesítés
- ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai kérdéskörökkel.

III.2. A környezet- és természetvédelmi célok és szempontok megjelenítése, illetve figyelembe vétele a koncepcióban

A célok fenntarthatósági értékelése azok környezetvédelmi tartalmát, szemléletét vizsgálja. Ennek érdekében a célokat két kategória szerint szükséges csoportosítani.

III.2.1. Fenntarthatósági szempontból pozitív hatású célok

- Befektetés az emberekbe
- Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása
- Természeti erőforrások védelme

III.2.2. Fenntarthatósági szempontból bizonytalan, vagy csak feltételekkel pozitív hatású célok

- Hálózati együttműködések fejlesztése
- Vállalkozó-innovatív társadalom megteremtése
- Versenyképes vállalatok támogatása
- Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése
- Periférikus vidéki térségek felzárkóztatása

III.3. A koncepció céljainak egymás közti, illetve releváns koncepciók, programok céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból

A konzisztencia vizsgálat elsődleges célja, hogy feltárja a terv céljai közötti belső összhangot, és az esetleges ellentmondásokat, vagyis, hogy a koncepciót mennyire következetesen hatja át a fenntarthatóság horizontális követelménye. A vizsgálat megmutatja a célok egymásra hatásának kritikus pontjait, ráirányítva a figyelmet az egymást erősítő, illetve gyengítő célokra.

A FMTK céljai	1. Hálózati együttműködések fejlesztése	2. Vállalkozó-innovatív társadalom megteremtése	3. Befektetés az emberekbe	4. Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása	5. Természeti erőforrások védelme	6. Versenyképes vállalatok támogatása	7. Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése	8. Periférikus térségek felzárkóztatása
1. Hálózati együttműködések fejlesztése		++	++	++	++	++	++	++
2. Vállalkozó-innovatív társadalom megteremtése	++		+	0	0	++	++	++
3. Befektetés az emberekbe	++	+		++	++	+	+	+
4. Természeti és kulturális értékek megőrzése,	++	0	++		++	+	+	++

bemutatása, lakókörnyezet javítása								
5. Természeti erőforrások védelme	++	0	++	++		+	+	++
6. Versenyképes vállalatok támogatása	++	++	+	+	+		++	++
7. Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése	++	++	+	+	+	++		++
8. Periférikus térségek felzárkóztatása	++	++	+	++	++	++	++	
A koncepció céljai között: ++ erős kapcsolat van; + van kapcsolat; 0 nincs kapcsolat; P – jelentős problémák, hiányosságok vannak								

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció célkitűzéseinek belső konzisztencia vizsgálata során megállapítható, hogy a célok kapcsolatrendszerében jelentős problémák, hiányosságok nem mutathatók ki.

III.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a koncepcióval összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

Talajvédelem - víz és szélerózió

A vízerózió mértékét a kiváltó és befolyásoló tényezők együtt határozzák meg. A két kiváltó tényező a csapadék és a lejtő maga is több résztulajdonságra bontható. A befolyásoló tényezők elsősorban talajtulajdonságok, de fontos szerepe van a növényborítottságnak is.

Az aktuális erózióveszély jól közelíthető az egyetemes talajvesztés egyenlet alapján készült eróziós modellek segítségével. Az egyenlet alapján működő modellek a kiváltó és befolyásoló tényezőket egyaránt figyelembe veszik.

A modell alapján készült térképen jól látható, hogy bár a leginkább veszélyeztetett területek az erdőtlen hegy- és dombvidéki térségek, de a kisebb lejtésű szántóföldként hasznosított területeken (Mezőföld jelentős részén) is komoly problémát okoz a vízerózió.

A szélerózió (defláció) elsősorban a homok, a homokos vályog fizikai féleségű, valamint a láptalajokat érinti, de pusztítása a kötöttebb talajokon, így a csernozjom talajokon is jelentős lehet. A deflációt kiváltó tényezők (szél sebessége, örvénylése) mellett fontosak a deflációt befolyásoló, ún. hajlamosító tényezők is (pl.: talaj szerkezetessége, szervesanyag-tartalma, a felszín növényborítottsága, a deflációs terület hossza).

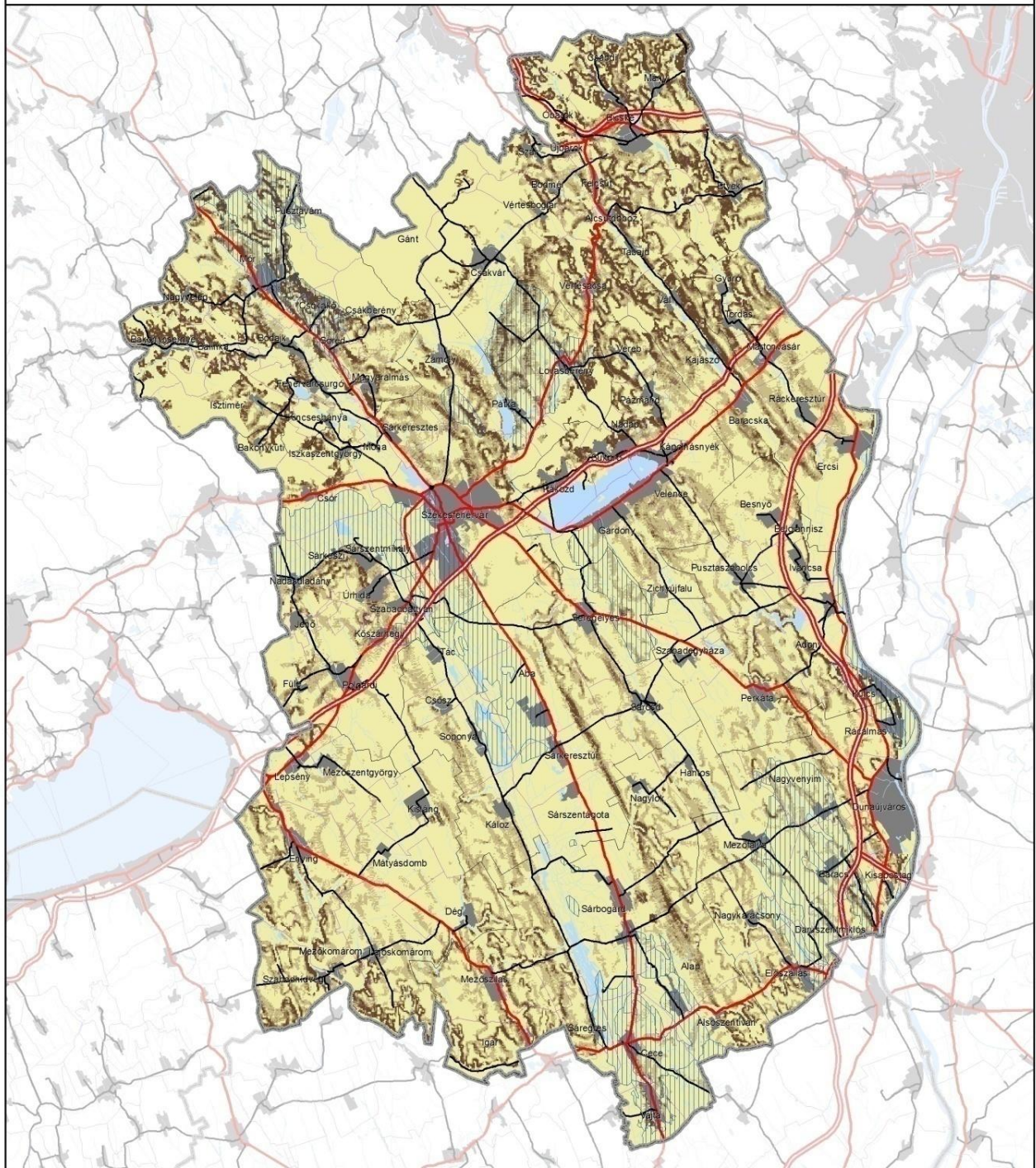
A megyei szintű elemzés esetében veszélyeztetett területek lehatárolására az M= 1: 100 000 agrotopográfiai térkép fizikai féleség kategóriái alapján van lehetőség.

A veszélyeztetett területek közé azok kerültek, amelyek területén olyan talajfoltok találhatóak, amelyek fizikai félesége:

- homok (1),
- homokos vályog (2) vagy
- tőzeg, kotu (6) volt.

Fejér megyében a deflációnak kitett terület mintegy 65 000 ha, amely 50 db települést érint. A leginkább veszélyeztetett terület a Sárvíz-völgye és a Sárrét, de a Móri-árok és Közép-Mezőföld kistájain is található nagyobb területű, deflációnak kitett foltok.

 Megyehatár

 Kistérség-határ

 Település-határ

 Vízfelület, vízfolyás

 Belterület

Víz-erózió által veszélyeztetett területek Szélerózióknak kitett terület övezete

 Nem vagy enyhén veszélyeztetett

 Gyengén veszélyeztetett

 Közepesen veszélyeztetett

 Erősen veszélyeztetett

 Igen erősen veszélyeztetett

Vízvédelem³

Felszíni víztestek állapotértékelése

A megyében lévő 43 vízfolyás víztest közül 26 ökológiai minősítése adathiány miatt nem értékelhető. A többi víztest ökológiai minősítését az alábbi diagram mutatja.

A felszíni folyó víztestek kémiai állapota adathiány miatt nem értékelhető. Két víztest kémiai állapota jó: Sió alsó és Duna Szob-Baja között, és egy víztest állapota nem jó: Nádor-csatorna (Sárvíz) alsó.

A 12 mesterséges állóvíz víztestek ökológiai állapota adathiány miatt nem értékelhető.

A természetes állóvíz víztestek közül a Velencei-tó nyílt vizes terület ökológiai állapota jó, fürdővízként kijelölt víztest. A fürdővíz szerinti minősítése megfelelő.

A Velencei-tó nádas-lápi terület természetes víztest ökológiai állapota mérsékelt, a biológiai elemek szerinti állapot miatt.

Sárszentágotai-sóstó természetes víztest ökológiai állapota adathiány miatt nem értékelhető.

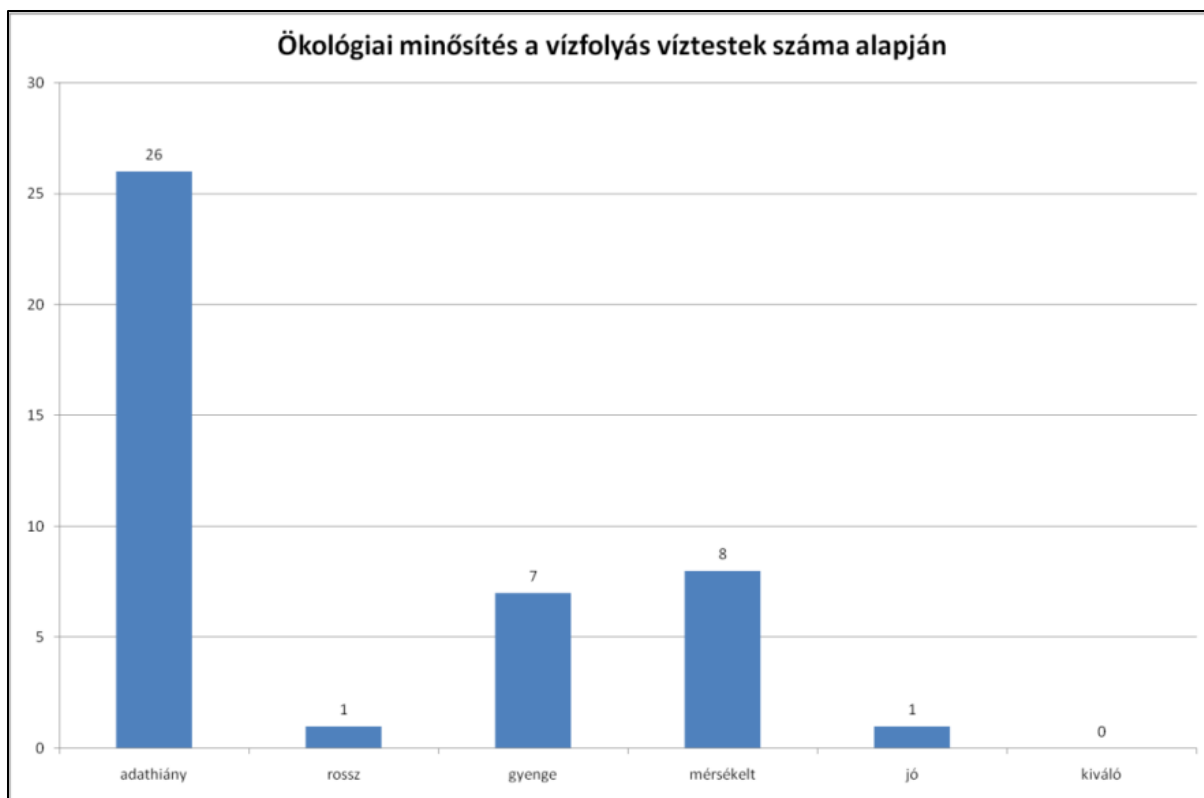
³ Irodalom: „A Duna-vízgyűjtő magyarországi része Vízyűjtő-gazdálkodási terve” dokumentumának összefoglaló, rövidített változata

KONZULTÁCIÓS ANYAG1-11 SIÓ alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terv közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság készítette: VKKI-KÖVIZIG-ek Konzorciuma és az ÖKO Zrt. vezette vállalkozói Konzorcium 2009. május

KÖZÉP-DUNA TERVEZÉSI ALEGYSÉGGONZULTÁCIÓS ANYAG A VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVHEZ közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság készítette: VKKI-KÖVIZIG-ek Konzorciuma és az ÖKO Zrt. vezette vállalkozói Konzorcium 2009. május

KONZULTÁCIÓS ANYAGAZ ÉSZAK-MEZŐFÖLD ÉS KELETI-BAKONY alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terv tervezetéhez közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság készítette: VKKI-KÖVIZIG-ek Konzorciuma és az ÖKO Zrt. vezette vállalkozói Konzorcium 2009. május

KONZULTÁCIÓS ANYAGA VELENCEI-TÓ TERVEZÉSI ALEGYSÉG vízgyűjtő-gazdálkodási terv tervezete alapján közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság készítette: VKKI-KÖVIZIG-ek Konzorciuma és az ÖKO Zrt. vezette vállalkozói Konzorcium 2009. május

Forrás: a megye területét érintő Vízyújtó-gazdálkodási tervek alapján, saját szerkesztés

Felszíni vizekkel kapcsolatos jelentős vízgazdálkodási problémák

Vízfolyások és állóvizek szabályozottságával kapcsolatos problémák (hidromorfológiai problémák)

A tervezési terület vízfolyásainak nagy részén a medrek partok művi kialakításúak, hiányzik a parti zonáció, valamint a vízfolyások és ártereik közötti kapcsolat. Ez azért jelent problémát, mert a mesterséges meder és partfal kialakítás eltünteti a vízi és vízparti élőhelyek egy jelentős részét, ami a jó ökológiai állapothoz szükséges valamennyi élőlénycsoport tagja számára problémát jelent. A vízfolyás megfelelő ökológiai állapotához szükséges a vízfolyást kísérő természetes parti és ártéri növényzet.

Hosszirányú átjárhatóság hiánya mutatkozik azokon a víztesteken, ahol völgyzárógátas tavak és tározók létesültek. A völgyzárógátas tározók adott esetben a víz továbbfolyását teljes egészében megakadályozzák, így módon különösen a vízi élővilág életlehetőségeit csökkentik. Ugyanakkor árvízcsökkentő hatásuk révén – megfelelő kialakítás és karbantartás esetén – a vízfolyás alsó szakaszainak árvízi biztonságát növelik.

Jelentős probléma a nagymértékű talajleomosódás. Ez a vízfolyásokban feliszapolódást, a művelt területeken pedig talajpusztulást okoz. A vízeresztést követő vízszint süllyedés a meder megcsúszását, suvadását, meder eróziót idéz elő. Mindkét jelenség a meder morfológiai elváltozását eredményezi.

A Velencei-tó partvonalának teljes hossza 26,5 km, ebből véglegesen szabályozott (beton és kőművekkel kialakított) 17,6 km. A parti sávon hiányzik a zonáció. A Pátkai- és Zámolyi-

tározókból levezetett víz, amely a tó vízszintszabályozását szolgálja, a Császár-víz ökológiai egyensúlyát felborítja. A vízpótlás hatással van a Velencei-tó természetvédelmi területén lévő vízminőség alakulására is.

A Séd-Sárvízi-malomcsatorna és a Nádor-csatorna térségben alapvető probléma a vízhiány, a mesterségesen kialakított és állandóan kotort csatornák elvezetik a vizet, így mocsarak, lápok és eredetileg vizes jellegű gyepek száradnak ki. A fenntartó kotrások során a lápi vegetáció gyakran sérül, a kirakott iszapon pedig invazív fajok jelennek meg.

Tápanyag és szervesanyag terheléssel kapcsolatos problémák (szennyvíz-kezelés)

A vízfolyások vízminőségét elsősorban a mezőgazdasági területekről származó műtrágya és vegyszer felhasználás miatti diffúz terhelések befolyásolják. Sok helyütt a meder közvetlen közelében szántóföldek találhatók, ahonnan - védőzónák hiányában - a tápanyag-felesleg gyakorlatilag visszatartás nélkül közvetlenül a mederbe jut. A nagyobb állattartó telepekkel a hígtrágya, illetve almos trágya kihelyezések miatt szintén diffúz szennyező forrásként kell számolni.

A horgásztavak, duzzasztások hatása is kedvezőtlen a vízminőségre, hiszen a folyóvizekre jellemző vízminőség a tározás hatására jelentősen megváltozik.

Fontos problémát jelentenek a települési diffúz szennyezések és az illegális szennyvízbevezetések. 27 település nem rendelkezik csatorna-hálózattal, illetve sok esetben alacsony a lakások rákötési aránya. A 81 csatornázott településből 34-ben 70 % alatti a rákötés.⁴

A szennyvízelvezetés kiépítésének, a szennyvíz szakszerű elhelyezésének hiánya, mind a felszíni, mind a felszín alatti vizek tápanyagterhelését növelik.

A legfontosabb tápanyagterhelést okozó pontszerű szennyező-források a szennyvíztisztítók és a folyékony hulladékéltelhelyező üzemek.

A megyében 2007-ben 38 kommunális szennyvíztisztító és 5 települési folyékony hulladékéltelhelyező üzemelt, összesen 104 135 m³/nap, és 596 356 LE kapacitással. A hatásuk a befogadóra 17 esetében nem jelentős, 5 esetében elhanyagolható, 22 kommunális szennyvíztisztító azonban jelentős hatást gyakorol a befogadó víztestekre.

Az üzemelő szennyvíztisztító telepekről a tisztított szennyvíz az élővíz befogadóba kerül, míg a települési folyékony hulladékéltelhelyezők a felszín alatti vizeket terhelik.

A tisztítási technológia 24 esetben eleveniszapos biológiai tisztítás, amely két tisztítónál kiegészül szimultán biológiai nitrogéneltávolítással és 12 tisztító esetében pedig további foszforeltávolítással.

Fejér megyében 28 jelentősebb vízhasználattal rendelkező üzem található, amelyek főként Székesfehérváron és Dunaújvárosban működnek. Példaként a jelentősebb üzemek:

- Székesfehérváron:

ALCOA-KÖFÉM Kft., Alföldi Tej Kft., DENSO Manufacturing Hungary Ltd., FEVITA HUNGARY Kft., Székesfehérvári Fűtőerőmű Kft., VIDEOTON Holding Zrt., Ipari Park Vállalat, VISTEON Hungary Kft.

---

⁴ 2011. KSH Területi statisztikai adatok rendszere

- Dunaújvárosban:

ISD DUNAFERR DUNAI VASMŰ Zrt., HAMBURGER DUNAÚJVÁROS Kft., HAMBURGER HUNGAIA Kft., DUNACELL Kft., DUNAFIN Kft., BOORTMALT Mo. Kft., ISD POWER Kft., ISD Koksoló Kft..

- Említést érdemel még:

HANKOOK TIRE Magyarország Kft. (Rácalmás), HUNGARANA Kft. (Szabadegyháza), ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt. (Mátyásdomb), RÁBA Járműipari Alkaltrészgyártó Kft. (Mór)

A 28 fejr megyei nagyüzem többségében az ipari szennyvizek tisztítása, saját, nagy kapacitású, üzemi szennyvíztisztító telepeken (pl.: HAMBURGER HUNGAIA Kft., BOORTMALT Mo. Kft., HANKOOK TIRE Magyarország Kft., HUNGARANA Kft., ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt.) történik, illetve kisebb részben az ipari szennyvizek, előtisztítás után kerülnek az érintett települések közcsatorna hálózatába bevezetésre.

Az üzemek a szennyvíztisztító, illetve szennyvíz-előtisztító telepeiket folyamatosan fejlesztik, jelenleg is több helyen folyik a beruházás.

Gondot jelent, hogy sok víztest esetében a kisvízes időszakokban a „hígító víz” mennyisége a szennyvízzel terhelt szakaszokon nem éri el a kívánt értéket. Ezen kívül bővítés, fejlesztés szükséges az elavult technológiával működő, túlterhelt telepeken (pl.: Enying), amelyek jelentősen rontják a befogadó vízminőségét. Problémát okoz, hogy a kisebb kapacitású (50-100 m³/nap) telepek nem alkalmasak a jelentősebb mennyiségi ingadozások kiegyenlítésére, valamint a biológiai tisztítási hatások elsősorban a téli időszakban nem megfelelő hatékonyságú.

A Velencei-tó tápanyag szintje magas, amit a fent említett terheléseken kívül, az üdülési, horgászati tevékenység is növel.

Sótartalommal és hőterheléssel kapcsolatos problémák

A Velencei-tó nyílt vizes területén fejt ki hatását a Vereb-Pázmándi vízfolyás torkolatánál és a Gárdonyi-árkon bevezetett használt termásvíz sótartalma és hőterhelése.

A Vajtai hévízfürdő használt fürdővizet vezet a Nádor-csatornába.

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos problémák

A Szent László-patak a befogadója az M6-os autópálya néhány szakasza csapadékvizének. A csapadékvíz olajfogó után kerül bevezetésre a patakba. Amennyiben szállított veszélyes anyag kerül (pl. baleset következtében) az autópályára, akkor eseti kárelhárítás keretében akadályozzák meg az élővízbe jutását, lokalizálását, eltávolítását.

A Veszprém megyei vegyipari üzemek a múltban sokféle veszélyes anyagot juttattak a vízfolyásokba. A veszélyes anyagok a Nádor-csatorna alsó szakaszának üledékében is jelentkeznek, meggátolva a jó állapot kialakulását.

Felszín alatti vizek minősége

A vizsgált 27 felszín alatti víztestből 7 nem éri el a jó kémiai minőségi állapotot.

Nem éri el a jó minőségi állapotot a mezőgazdaságból és a településekről származó diffúz, és az állattartó telepek pontszerű nitrát szennyezése miatt:

- Dunántúli-középhegység - Veszprém, Várpalota, Vértes déli források vízgyűjtője karszt víztest
- Dunántúli-középhegység - Duna-vízgyűjtő Mosoni-Duna - Által-ér-torkolat sekély víztest

- Dunántúli-középhegység - Duna-vízgyűjtő Budapest alatt sekély víztest
- Dunántúli-középhegység - Séd-Nádor-vízgyűjtő sekély víztest
- Duna jobb parti vízgyűjtő – Budapest-Paks sekély víztest
- Sárvíz, Sió-vízgyűjtő sekély víztest
- Séd-Nádor-Sárvíz vízgyűjtő sekély víztest
- Velencei-hegység sekély víztest

A sekély víztestek tulajdonképpen az emberi hatásoknak és a meteorológiai viszonyoknak leginkább kitett „talajvíztestek”. A megye területét érintő sekély víztestek egy kivételével (Duna jobbparti vízgyűjtő Paks alatt) nem érik el a jó minőségi állapotot.

A szennyező hatások a talajvízben már megjelentek, többnyire nitrát, ammónium-ion formájában. Okai a csatornázatlan településeken a szikkasztás, a háztáji állattartásból származó trágya, a nem megfelelő mezőgazdasági gyakorlat a trágyázásban, műtrágyázásban, az állattartó telepekről származó hígtrágya, a trágya szakszerűtlen elhelyezése, valamint az ipartelepekről származó szennyezés (leggyakoribbak a nitrát, szulfát, klorid, nehézfémek, különböző szénhidrogének). A már elszennyezett talajvíz minőségének javulása lassú folyamat, csak évtizedekkel a szennyező hatás megszűnte után várható a jó állapot.

Nitrát és ammóniumszennyezésekkel kapcsolatos problémák

Vízminőségi problémák első sorban a sekély víztesteken mutatkoznak nitrát szennyezés formájában, amelyek főbb oka a településekről, a mezőgazdasági területekről és az állattartó telepekről származó diffúz szennyezés, sőt iparterületről származó szennyezéssel is számolni kell.

A településekről származó szennyezés főként a szennyvízcsatornázás hiányából és a már csatornázott területeken az alacsony rákötési arányból adódik.

A Veszprémtől a Vértes déli lábáig húzódó Dunántúli-középhegység - Veszprém, Várpalota, Vértes déli források karsztos víztest minősége, különösen annak nyílt, vagy alig fedett területein mezőgazdasági, települési és ipari eredetű szennyeződések hatását mutatja, különös tekintettel a nitrát szennyezésre. Emiatt vízminőség romlás (nitrátosodás) tapasztalható a Csákvári vízműkutak vízében is.

A Séd-Nádor-Sárvíz vízgyűjtő nevű porózus víztest egyes részein (Tác, Csősz, Soponya, Káloz térsége) az engedély nélküli, szakszerűtlen kútfúrások a víztest minőségét, főleg nitrátosodás formájában rontják. Az emberi tevékenységtől függetlenül, Aba, Sárbogárd, Lepsény térségében a szulfát-, és klorid-ion koncentráció határérték felett is előfordul.

Egyéb szennyezések

A Séd-Nádor-Sárvíz vízgyűjtő nevű sekély porózus víztesten belül Székesfehérvár térségében a Videoton terület kármentesítése befejeződött, utó-monitorozása folyik. A Visteon esetében 2009-ben megtörtént a tényfeltárás, azonban a műszaki beavatkozásra forráshiány miatt a mai napig nem került sor. A műszaki beavatkozási terv elkészítésének és benyújtásának határideje: 2014. december 31.

A konkrét KKT adatok alapján Fejér megyében, Dunaújvárosban 4, Székesfehérváron 3 kármentesítési terület található, további 1-1 van Felcsúton, Baracskán és Nagyvenyimben.

Felszín alatti vízkészletek és használatuk

A felszíni alatti víztestek mennyiségi állapota a megye területén többnyire jónak mondható.

Bizonytalan az állapotértékelés 2 víztest esetében:

- A Séd-Nádor-Sárvíz-vízgyűjtő sekély porózus víztest a szárazföldi felszín alatti vizektől függő, ökoszisztémákra vonatkozó teszt eredménye bizonytalan.
- Dunántúli-középhegység-Veszprém, Várpalota, Vértes déli források vízgyűjtője karszt víztest vízmérlege szintén bizonytalan. Említést érdemel, hogy a karsztvíztesten belül Veszprém térségében az utánpótlódás és a vízkivétel közel azonos mértékű. Így a vízkivétel ebben a térségben nem növelhető tovább jelentősen. A Várpalota, Balinka és Kincsesbánya térségi bányászathoz kapcsolódó vízemelés megszűnése következtében a karsztvízszint emelkedés jelentős ütemben folytatódik (Öskü, Várpalota - Bántapuszta térsége).

Gyenge mennyiségi állapotú víztestek:

- Nyugat-Alföld porózus termál víztest -a gyenge süllyedési teszt miatt;
- Budapest környéki termálkarszt –a közvetlen vízkivétel és a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák jelentős vízigénye miatt;
- Dunántúli-középhegység-Budai források vízgyűjtője karszt víztest –a közvetlen vízkivétel és a felszín alatti vizektől függő ökoszisztémák jelentős vízigénye miatt;
- Dunántúli-középhegység- Tatai és Fényes források vízgyűjtője karszt víztest - oka a korábbi évtizedek mélyműveléses bányászati tevékenységével járó, nagy mennyiségű felszín alatti vízkivétel. A bányavíz emelés megszűnt, a karsztvíz-tározó regenerálódása megindult. Problémát az okoz, hogy a lokális hatások (vízkivételek depressziója) a karsztvízszint emelkedését, a források visszajöttét késleltethetik, vagy gátolhatják.
- Dunántúli- középhegység – Esztergomi-források vízgyűjtője karszt víztest. A korábbi vízkivételek maradék hatása és a közvetlen vízkivétel okozzák a problémát. A Dunántúli-középhegységi bányászat miatti vízkiemelések vízszintcsökkentő hatása a karszt víztestekben is jelentős mértékben érvényesült. A bányászat felhagyását követően a karsztvíz-készletek regenerálódása megkezdődött, ami kimutatható a vízszintek emelkedésében, azonban a vízkészlet állapota még nem éri el a bányászat előtti időszakét. Ugyanakkor a térségben folyamatosan nyilvánulnak meg újabb igények termálvíz-felhasználására alapozó gazdasági vállalkozások létesítése iránt. A jelenlegi ismeretek alapján azonban éppen a beruházói igények által leginkább célzott területeken – a rendelkezésre álló kitermelhető vízkészletek lekötöttsége, illetve kihasználtsága révén –nincs szabad vízkészlet.

A vízmérlegek és a kihasználtság alapján a legtöbb víztest jó állapotú, a mennyiségi kihasználtság (vízkivétel/hasznosítható vízkészlet) 2-41 % között mozog.

Kivételt képez gyenge állapottal:

- a Budapest környéki termálkarszt és Dunántúli-középhegység Budai-források vízgyűjtője, amelynek kihasználtsága 120 % körüli;
- a Dunántúli-középhegység Tatai- és Fényes-források vízgyűjtője, amelynek kihasználtsága 160 %;
- a Dunántúli-középhegység Esztergomi-források vízgyűjtője, amelynek kihasználtsága 163 %;
- A Dunántúli-középhegység-Veszprém, Várpalota, Vértes déli források vízgyűjtőjének kihasználtsága 96%-os, azaz bizonytalan;

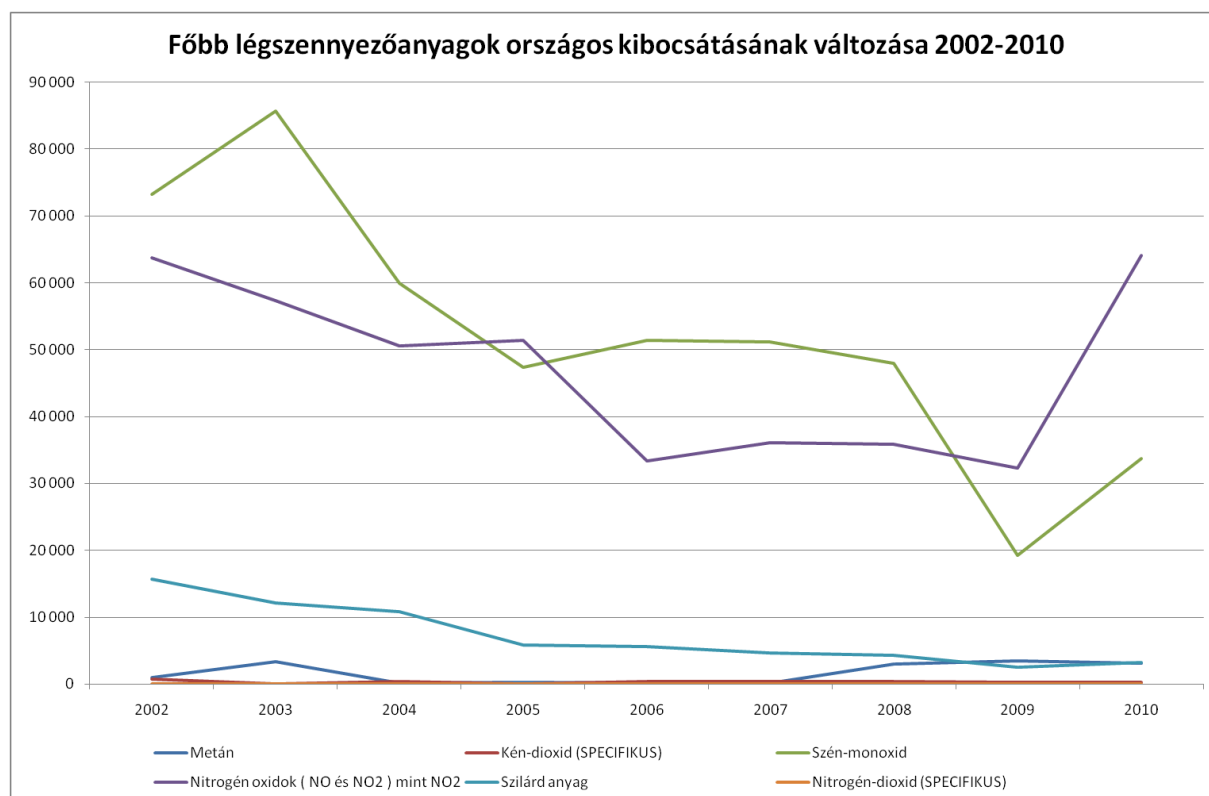
- A Nyugat-Alföldi porózustermál víztest esetében süllyedés tapasztalható. Délnyugat-Dunántúl porózustermál és Közép-dunántúli termálkarszt víztest vízmérlege nem megállapítható.

Levegőminőség

Az emberi tevékenység levegőszennyező hatásának legfontosabb elemei az ipar, a mezőgazdaság, a háztartási fűtés és a közlekedés. Míg az ipar kibocsátása a környezetvédelmi intézkedések hatására folyamatosan csökken, addig a mezőgazdaság levegőszennyezése a technika fejlődésének köszönhetően rendkívüli módon megugrott az elmúlt évtizedekben. A szerves trágyázás és a kártevők elleni védekezés számos oda nem illő anyagot juttat a levegőbe, különösen a repülőgépes permetezés elterjedése óta. A háztartási fűtéshez és a közlekedéshez felhasznált technológiák rengeteget korszerűsödtek, ellenben az ezekből származó kibocsátás mennyisége kis mértékben bár, de folyamatosan növekszik, ahogy a gépjárműforgalom és a lakóhelyek száma bővül.

Légszennyezőanyagok kibocsátása

2005 és 2010 között Magyarországon jelentősen csökkent a légszennyező anyagok kibocsátása. A csökkenést főként a hőerőművek fejlesztése, a széntüzelés leállítása, illetve a füstgázok korszerű módszerekkel történő tisztítása, az iparban alkalmazott technológiák fejlesztése, a gépjárműállomány technikai színvonalának javulása, valamint az ipari termelés 2008-2009-es jelentős visszaesése okozta.

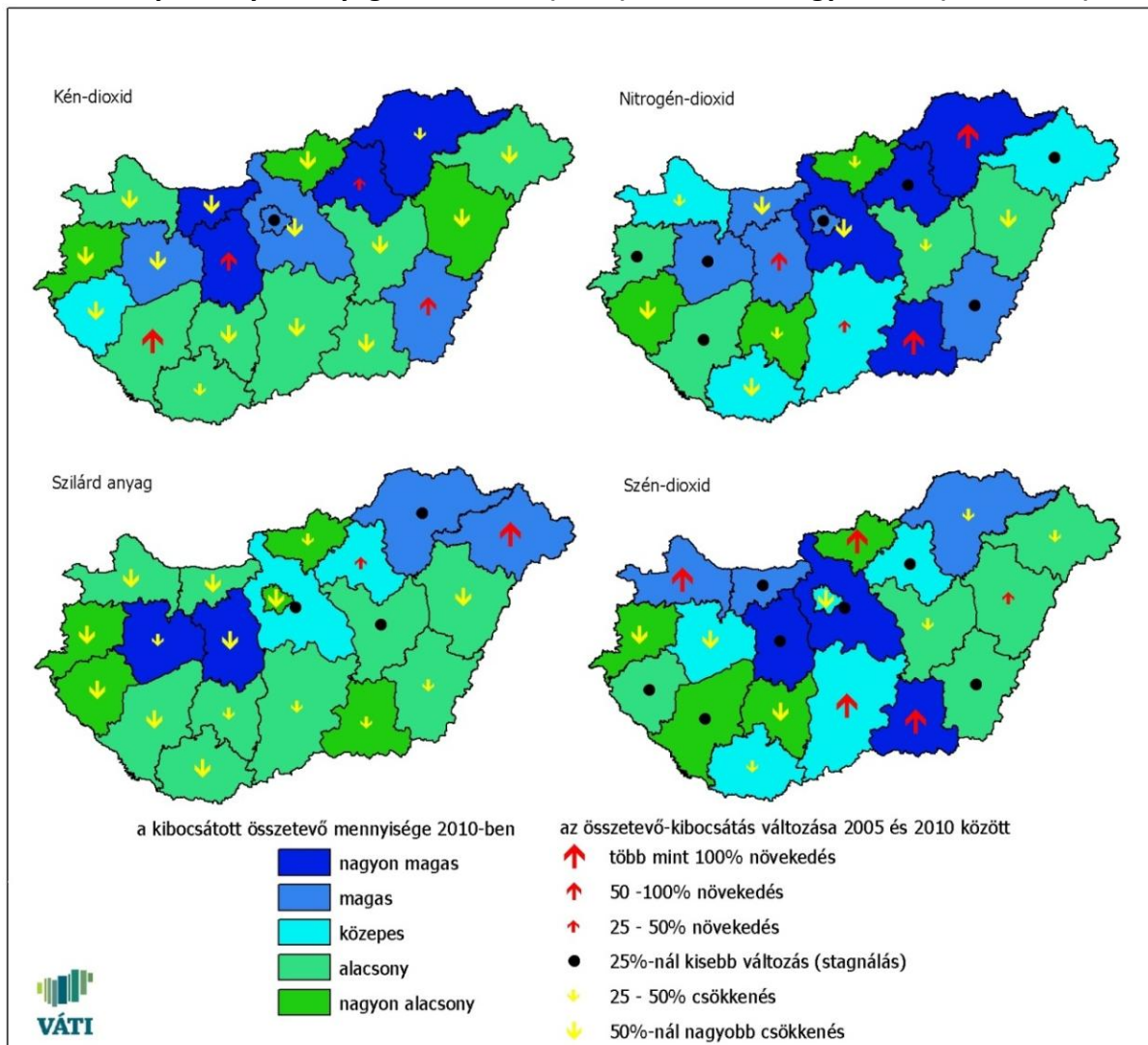
Adatforrás: Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszer

Az országos emisszió térszerkezete az elmúlt években érdemben nem változott, továbbra is azok a térségek számítanak erősen terheltnek, amelyekben jelentős ipari tevékenység található, ilyen Fejér megye is. A közúti közlekedésből származó emisszió az ÉNY-DK tengely

mentén – a nagymértékű hazai és tranzit forgalom következtében – a legmagasabb, de jelentős a DNY-ÉK vonal mentén is, valamint szigetszerűen a nagyvárosok és közlekedési csomópontok környékén.

Fejér megye, szilárd anyag, kén-dioxid és szén-dioxid kibocsátás szempontjából is az ország legnagyobb kibocsátói közé tartozik. A nitrogén-dioxid kibocsátás, bár nem esik az országos legnagyobb kibocsátási kategóriába, de szintén magas. A kén-dioxid és a nitrogén-dioxid kibocsátás növekvő tendenciát mutat, a szén-dioxid kibocsátás stagnál és csak a szilárd anyag kibocsátás csökkent 2005 és 2010 között.

Néhány szennyezőanyag kibocsátása (2010), változása megyénként (2005-2010)

Adatforrás: Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszer

Fejér megye legfontosabb szennyező-forrásai

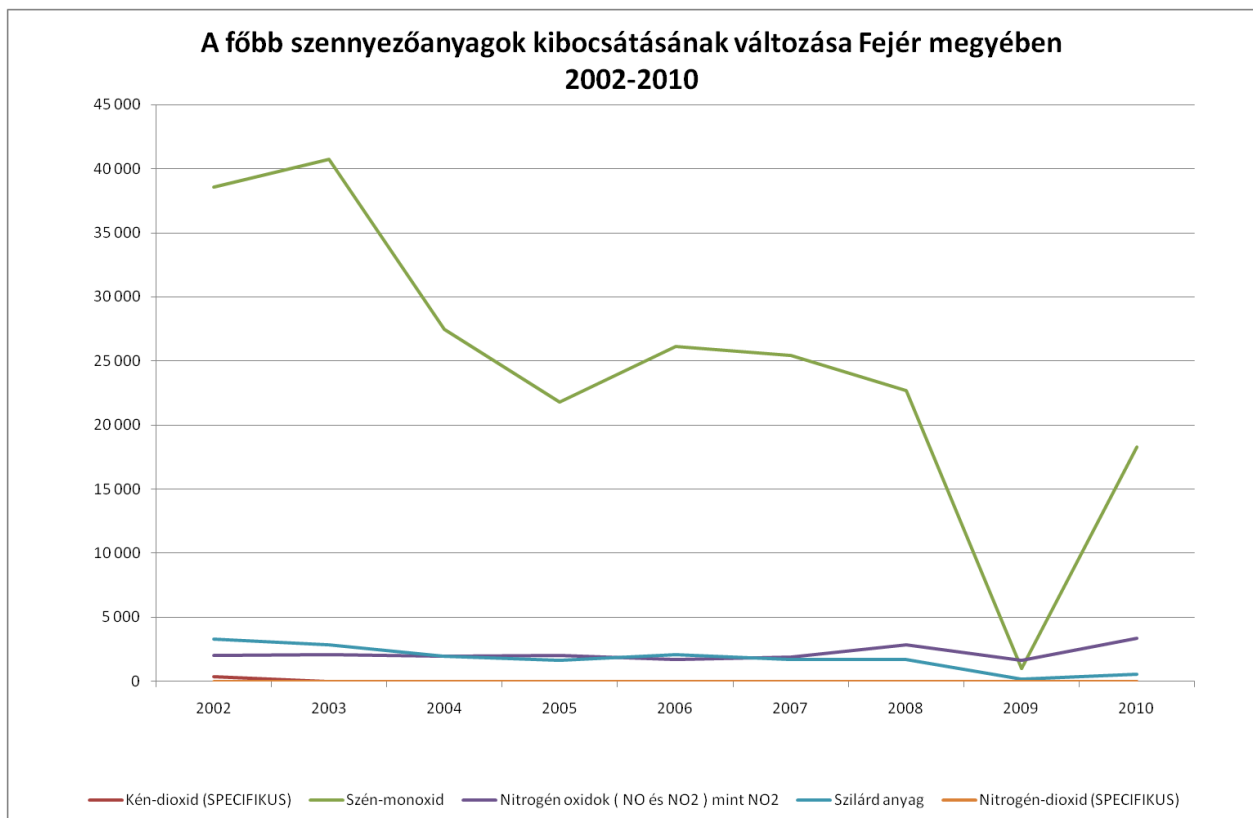
A kén-dioxid kibocsátás az elmúlt években Fejér megyében stagnáló tendenciát mutat, 2002-ben még magas 3 t/év feletti volt a Dunaújvárosi erőmű kén-dioxid kibocsátása, ami a környezetvédelmi korszerűsítésnek köszönhetően (2005. január 1-ig az összes hazai hőerőműnek meg kellett felelnie az EU előírásainak) megszűnt. 2008-ban a Hankook Tire Magyarország Kft. gumiabroncs gyárának kibocsátása haladta meg a 2 t/év-et. Azóta jelentős kibocsátás nincs a megyében.

A nitrogén-oxidok koncentrációja elsősorban a közlekedési csomópontok közelében magas, mivel a kibocsátás jelentős része közlekedési eredetű. A szennyezés csökkenő tendenciát mutat egészen 2009-ig, ennek oka elsősorban a katalizátoros gépkocsik elterjedése, a nagy szénhidrogén kibocsátást okozó kétütemű járművek számának csökkenése. Fejér megye az országos kibocsátás 5%-át adja.

A szén-monoxid kibocsátás Fejér megyében igen jelentős, az országos kibocsátás közel 50%-a a megyében történik. Ez az arány a legnagyobb kibocsátónak, az ISD Dunaferr Zrt. Vasműnek köszönhető.

A szilárd anyag kibocsátás fokozatosan csökken. Országos szinten Fejér megye jelentős szerepet játszik. A 2002-2010 évi adatok alapján a kibocsátott szilárd anyag mintegy 26% a megyének tudható be.

A legnagyobb nitrogén-oxidok, szén-monoxid és szilárd anyag kibocsátók a megyében Dunaújváros és Székesfehérvár városokban található: ISD Dunaferr Zrt. Vasmű, Energo-Hőterm Kft. Gázmotoros fűtőerőmű, ISD POWER Kft. Erőmű ALCOA-KÖFÉM Kft. Alumíniumgyártó telephely, Hungrana Kft. Élelmiszergyártó üzem (Szabadegyháza), ISD Koksoló Kft., Székesfehérvári Fűtőerőmű Kft. Fűtőerőmű.

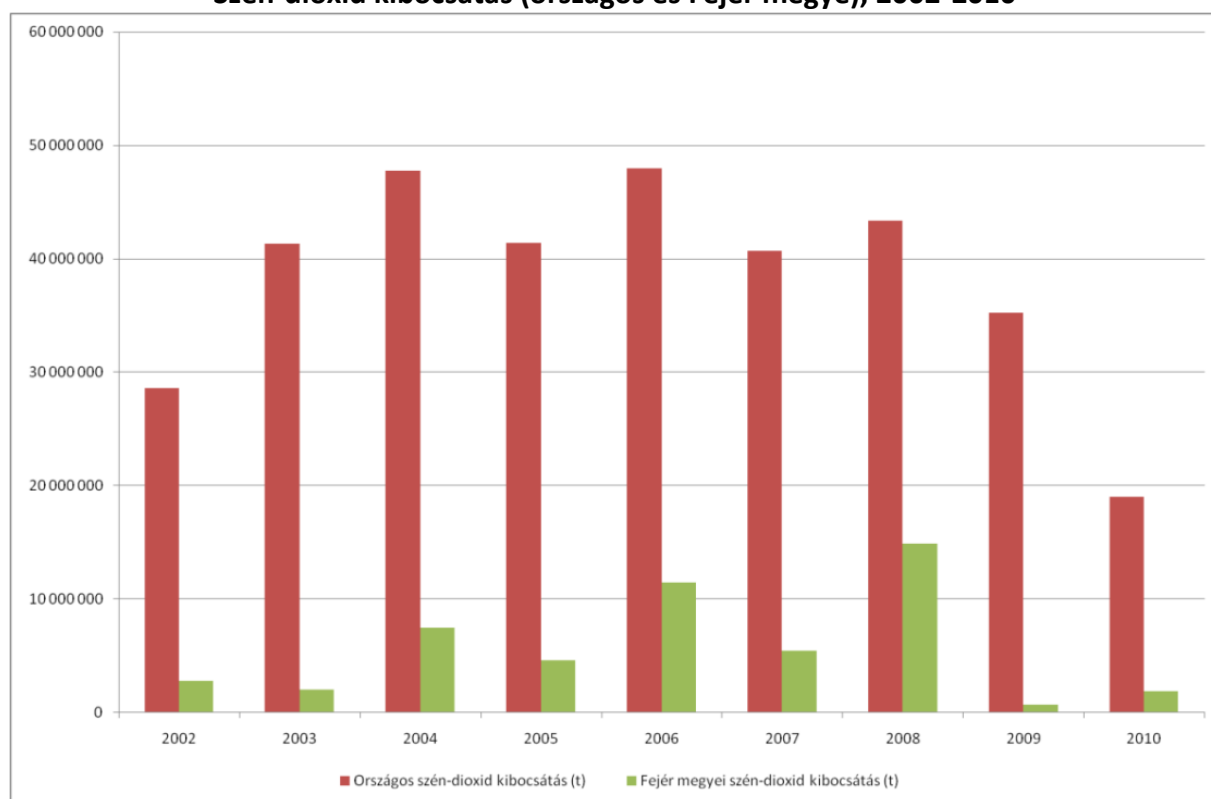
Az üvegházhatású gáz (a vízgőz, a szén-dioxid, a metán, a nitrogén-dioxidok és az ózon) kibocsátás legfőbb forrása a villamos energia és a gáz előállításához kapcsolódik, jelentős kibocsátó még a közlekedés ágazat (szállítás, raktározás). Gazdasági tevékenységből az üvegházhatású gáz kibocsátás kb. 80%-a származik, a többi a háztartások energiafelhasználásából adódik. Az arány nem változik jelentősen, mivel a gazdasági tevékenységek kibocsátás-csökkenésével párhuzamosan a lakossági kibocsátás is csökken, feltehetően az energiatakarékossági programoknak köszönhetően.

Fejér megyében a metán kibocsátás nem jellemző. Jelentős nitrogén-dioxid kibocsátás 2004-ig a Videoton Holding Zrt.-hez köthető, azóta nincs számottevő kibocsátás a megyében.

Az országos összes szén-dioxid kibocsátás a vizsgált 2000 és 2010 közötti időszakban, némi hullámzó tendenciával, de összességében 28,5 millió tonnáról fokozatosan 19 millió tonnára csökkent. Ezt a változást az energiaszektor kibocsátásának nagymértékű csökkenése, az energia-struktúraváltás, a gazdasági növekedés lassulása és a technológia fejlődése okozta. A kibocsátás csökkenése ugyanakkor lehetőséget nyitott arra, hogy Magyarország a megtakarított CO₂ kibocsátását értékesítse és a kapott ellenértékből környezetvédelmi beruházásokat, fejlesztéseket támogasson.

Fejér megyében szintén csökkent a szén-dioxid kibocsátás a nagy kibocsátók itt is a székesfehérvári és a dunaújvárosi üzemek.

Szén-dioxid kibocsátás (országos és Fejér megye), 2002-2010

Adatforrás: Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszer

Levegőszennyezettség

A megye légszennyezettségét az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat adatai alapján elemezzük. A vizsgált településeken a mért adatok alapján az Országos Meteorológiai Szolgálat minden vizsgált település levegőminőségét úgynevezett légszennyezettségi indexszel jellemzi. Az összesített légszennyezettségi index fejezi ki a mért légszennyezőanyag komponensek (nitrogén-dioxid, kén-dioxid, ülepedő por) éves átlagértékének alakulását.

Település	Légszennyezettségi Index			Összesített
	NO2	SO2	Ülepedő por	
Dunaújváros	kiváló (1)	-	-	kiváló (1)
Mór	jó (2)	-	-	jó (2)
Sukoró	kiváló (1)	-	-	kiváló (1)
Székesfehérvár	jó (2)	-	jó (2)	jó (2)
Gárdony	jó (2)	-	-	jó (2)

Forrás: OMSZ

Nitrogén-dioxid esetében 2011-ben Mór, Székesfehérvár és Gárdony nem érte el a „kiváló” kategóriát. 2007-2011 között a nitrogén-dioxid koncentrációja Dunaújváros, Mór, Sukoró és Székesfehérvár településeken fokozatosan átlagosan 50%-ra csökkent. Gárdonyban évről évre hullámzóan változik a szennyezettség, a legmagasabb értéket 2011-ben érte el a koncentráció.

Kén dioxid szempontjából Magyarország összes településének levegőminősége „kiváló” kategóriába tartozik 2004 óta minden évben.

Ülepedő por mérés a megyében egyedül Székesfehérváron van. A 2011. évi adatok alapján a település jó kategóriába került. Az éves ülepedő por koncentráció 2007-2011 közötti adatait vizsgálva elmondható, hogy fokozatos csökkenés tapasztalható a légszennyezettségben.

Az automata mérőállomásokon egyéb légszennyező anyagokat mérnek. Az itt kapott adatokból számolt légszennyezettségi index a SO₂, NO₂, NO_x, CO, O₃, PM₁₀, PM_{2,5} és benzol koncentrációjának változását fejezi ki.

Mérőállomás neve	SO2	NO2	NOx	PM10	benzol	CO	O3	Légszennyezettségi index
Dunaújváros	kiváló (1)	jó (2)	kiváló (1)	megfelelő (3)	-	kiváló (1)	jó (2)	megfelelő (3)
Székesfehérvár	-	jó (2)	jó (2)	megfelelő (3)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	megfelelő (3)

Forrás: OMSZ

Az automata mérőállomások adatai alapján a megye két nagyvárosában a legtöbb légszennyezettségi probléma a szálló por koncentrációja miatt volt.

Természet- és tájvédelem⁵

Fejér megyében az ökológiai szempontból értékes, a biológiai sokféleséget hordozó természetes és természetközeli területek egy része a megye északi, hegyvidéki erdős területeire (Vértes, Bakony, Velencei-hegység) koncentrálódik. A megye középső és déli területét elfoglaló löszel fedett, erdőkben szegény Mezőföldet a mezőgazdaság uralja, így a természeti értékek csak mozaikosan tudtak fennmaradni, mint pl. a nagyobb vízfolyások mentén kialakult mocsárréti, üde réti vegetáció, a szikfoltok, a meredek löszvölgyek oldalai és a déli szélek homoki vegetációja, a hozzájuk kapcsolódó állatvilággal. Ezek az élőhelyek a táj jellegét nevükben is megőrző Sárréten, Sárvíz-völgyben fordulnak elő.

⁵ Irodalom: www.termeszetvedelem.hu

Országos jelentőségű védett természeti területek és emlékek

A megyében legkorábban helyezték védelem alá az Alcsúti platánfasort 1941-ben, majd az ötvenes években a Pákozdi Ingóköveket, az Alcsúti Arborétumot, Velencei Tavi Madárrezervátumot, s folyamatosan a jelenkorig a többi erre érdemes országos – összesen 14 – és helyi jelentőségű – összesen 60 – területet. Az egyedi jogszabályban megállapított országos védelmi kategória – tájvédelmi körzet illetve természetvédelmi terület – azt jelenti, hogy a védett természeti területek védelmét miniszteri rendelet biztosítja és a területhasználatra vonatkozóan az elkészült természetvédelmi kezelési terv az irányadó.

Az ország 210 egyedi jogszabállyal védett természeti területe (nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek) közül Fejér megyében 14 található, amelyek kiterjedése meghaladja a 25 000 hektárt. Ez a megye területének 8 %-a, amely az országos átlagtól (9,2 %) kis mértékben marad csak el.

Nemzeti park a megye területén nem található. A négy tájvédelmi körzet - Dél-Mezőföld TK, Sárréti TK, Sárvíz-völgye TK és a Vértesi TK – és 10 természetvédelmi területhelyezkedik el a megyében. Legnagyobb mértékben Gánt és Csákberény települések közigazgatási területét foglalják el a védett természeti területek.

1996-tól a természetvédelmi törvény erejénél fogva („ex lege”) védett természeti területek – láp, szikes tó, barlang, víznyelő, forrás, földvár és kunhalom – közül a megyében viszonylag kevés található, illetve feltáratlan. Területileg és értékeiben viszont jelentősek a Velencei-tó (szikes tó) és a Dinnyési Fertő, a Sárrét valamint a Zámolyi-medence lápterületei.

További ex lege területként földvármaradványt, -nyomokat is regisztráltak a megyében.

Helyi jelentőségű védett természeti területek és emlékek

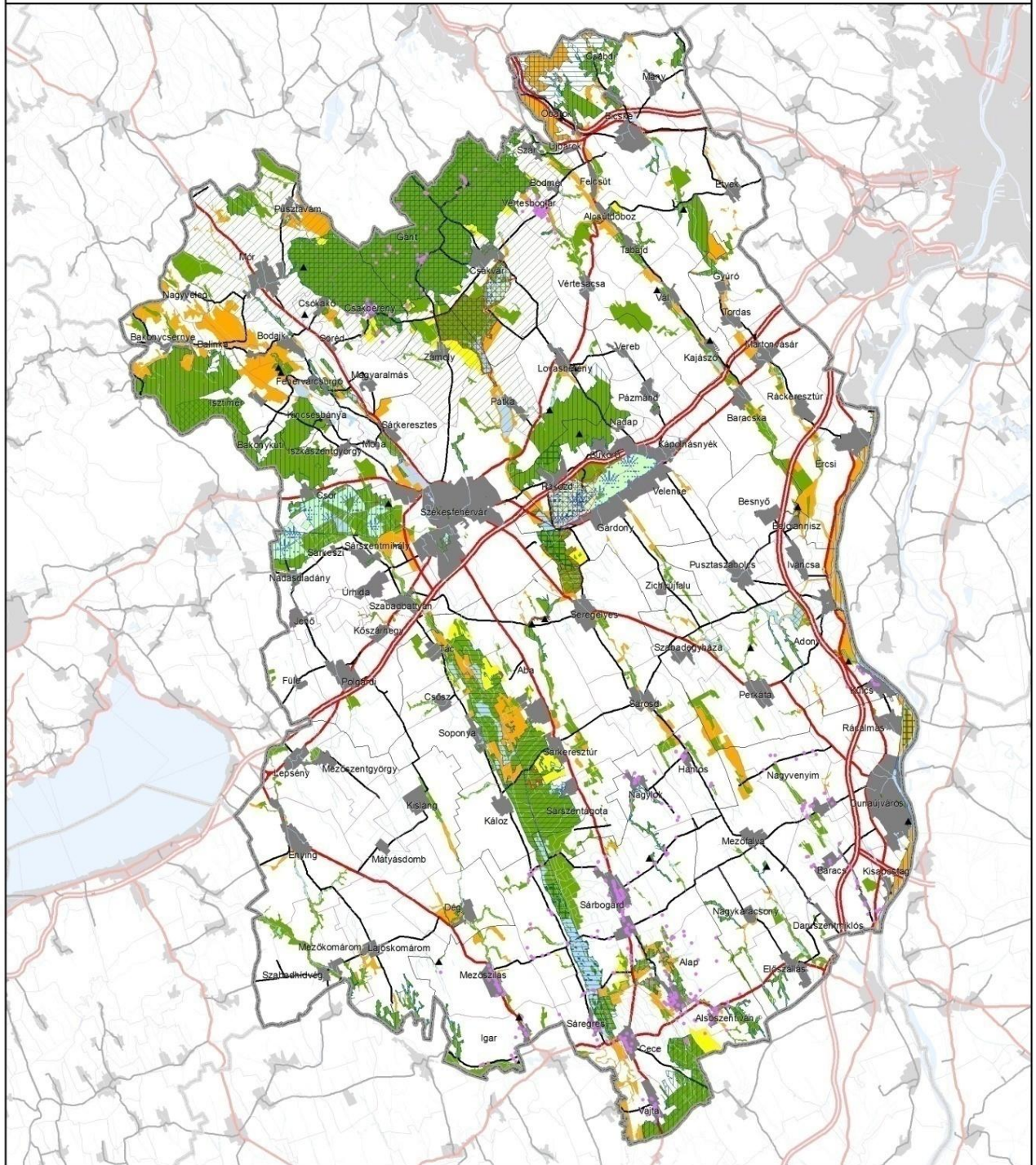
Országos kitekintésben a helyi jelentőségű védett területek száma és területe átlagos a megyében (60 db). Jellegzetesen kastélyparkok (pl.: csákvári, dégi, soponyai, fehérvár-csurgói, nádasdladányi), fasorok és a Velencei-hegységi gránitformációk tartoznak ebbe a védelmi státuszba.

Natura 2000 hálózat

A Natura 2000 területek egy összefüggő európai ökológiai hálózat részei, amelynek elemei a megyében az erdős hegyvidéki és dombosági területeken (pl.: Gerecse, Vértes), a vizes élőhelyeken (Zámolyi-medence, Velencei-tó) és az egyedi élőhely-közösségű löszvölgyeken (pl. Nagylóki-löszvölgye, Belsőbáránd-löszvölgyek) kerültek kijelölésre, összesen 30 területegységben. A Natura 2000 területek aránya országosan 21%, Fejér megyében 15 % körüli. A megyében a természet-megőrzési területek összességében több mint 48 000 hektárt tesznek ki, és jelentős területi átfedést mutatnak a különleges madárvédelmi területekkel, amelyek kiterjedése több mint 30 000 hektár. A Natura 2000 területeken olyan kímélő gazdálkodás folytatandó, amelyet az Európai Unió is támogat az elkészült fenntartási tervek alapján.

Az ÚMVP egy másik támogatási programja a Magas Természeti Értékű Területeken a környezetkímélő gazdálkodást folytató gazdálkodókat segíti, amely az élővilág hosszú távú megőrzését segíti elő. Ezen gazdálkodási forma mintaterületei a Vértesben és a Sárvíz-völgyében alakultak ki.

Nemzetközi jelentőségű védett területek a megyében a Velencei-tavi Dinnyési Fertő és a Rétszilasi-halastavak, amelyek bekerültek a Ramsari Egyezmény által létrehozott "Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzékébe”.

 Megyehatár	 Tájtudományi terület	 Különleges madárvédelmi terület	 Magterület
 Kisterseghatár	 Természetvédelmi terület	 Különleges természetmegőrzési terület	 Ökológiai folyosó
 Településhatár	 Helyi védett területek	 Ex lege védett terület	 Pufferterület
 Vízfelület, vízfolyás	 Országos védelemre tervezett	 Földvár	
 Belterület	 Natúrparc	 Egyedi tájérték	
		 Ramsar	
		 Láp, szikes tó	

Országos ökológiai hálózat

Az országos ökológiai hálózat – magterület, ökológiai folyosó és pufferterület – a természetes és természetközeli élőhelyek rendszere, amely az élőhelyek közötti ökológiai folyosók által biztosított biológiai kapcsolattal elősegíti a fajok vándorlását, terjedését és ezzel a biológiai diverzitás megőrzését. A megye területén a 100 000 hektárt meghaladja.

A legnagyobb kiterjedésű magterületet a Vértes összefüggő erdőségei és hozzá délről kapcsolódó Zámolyi-medence süllyedékterületén található lápok, továbbá a *Velencei-hegység*, a *Kelet-Bakony*, a *Sárrét*, a *Velencei-tó*, a *Dinnyési Fertő*, a *Belsőbárándi löszgyepek*, a *Sárvíz-völgye*, a *Rétszilasi halastavak* és a *Dél-Mezőföld* alkotják. További kisebb magterületi foltok az egész megyében elszórtan találhatóak (pl.: *Székesfehérvári* felhagyott homokbánya). A magterületek magukban foglalják a megye területén az összes országos jelentőségű védett természeti területeket és a Natura 2000 területek közül a természetmegőrzési területek és a különleges madárvédelmi területek nagy részét.

Az ökológiai folyosók közül kiemelendő a *Duna*. A Duna mellett mára csak foltokban maradt meg az ártéri keményfa és puhafa ligeterdők, a rájuk jellemző növény és állatvilág a *Rácalmási szigeteken* még fellelhető. Ezen kívül az ökológiai hálózat folyosóit a jellemzően északnyugat-délkeleti irányultságú tektonikailag előre jelzett völgyek – a Váli-víz és a Szent-László patak párhuzamos völgyei, valamint a Móri-víz és a Közép-Mezőföld kisebb vízfolyásvölgyei – alkotják. Fejér megyében a pufferterületek elszórtan, a magterületekhez (Zámolyi-medence, Sárvíz völgye, Dél-Mezőföld) szorosan kapcsolódva helyezkednek el.

E területek a 2003. évi Országos Területrendezési Terv hatályba lépése óta védettek és lehatárolásuk országos és megyei övezetként is megjelenik. A Fejér megyei területrendezési tervben magterület, ökológia folyosó és pufferterület került lehatárolásra. E területeken a természeti értékek védelmét az OTvT törvény 2008. évi módosításának hatályba lépése óta a beépítésre szánt terület kijelölésének csak kivételes esetben enyhíthető tilalma előírásával (magterület övezete, ökológiai folyosó övezete), illetve azt feltételhez kötéssel (pufferterület övezete) lehetővé tévő szabályozási tartalma biztosítja.

Tájképvédelem⁶

A tájképi szempontból legérzékenyebb, legértékesebb megyei területek a középhegységekhez, hegylábi területekhez kötődnek. Az összefüggő erdőterületeket övező perem (szegély) területek, a középhegységek síkvidékkel határos területei a rálátás és a kilátás szempontjából egyaránt fokozottan érzékenyek. Ezek nagy része védett is.

A Velencei-tó az északi „sarkától”, a velencei kanyartól Agárdig gyakorlatilag egybefüggően üdülőterületekkel körbeépített. Tájhasználati konfliktust okoz az üdülési tevékenység elburjánzása elsődlegesen a tájképi szempontból érzékeny Velencei-tó környékének volt zártkerti és magántulajdonban lévő külterületi mezőgazdasági területein (pl.: Mészeg-hegy nyugati lába). A tájlesztétikai szempontból kedvezőtlen beépítések a történelmi borvidékek (szőlőhegyek) területét is veszélyeztetik. E folyamatok szabályozása sürgető feladat. A Velencei-tó üdülési terhelése szempontjából kedvezőtlen a déli part Gárdonytól Velencéig összefüggően beépített, agglomerálódó térsége. Kedvező viszont, hogy az északi parton az autópálya és a tó közötti területek beépítéstől mentesek, melynek megőrzése országos érdek. Fontos, hogy a még nem beépült északi part minél nagyobb arányban őrizze meg

⁶ Fejér Megye Területrendezési Terve 2009

beépítetlen jellegét, továbbá, hogy az északi tópart települései (Pákozds, Sukoró, Nadap és Pázmánd) ne, vagy csak igen kis mértékben növelhessék beépítésre szánt területeiket, mindenképpen elkerülve a települési egybeépüléseket és megőrizve a még meglévő szőlőterületeiket.

A középhegységek térségén kívül fokozottan érzékeny tájképi szempontból a Duna-völgy magasparttal szegélyezett területe, mely Rácalmástól Kisapostagig húzódik.

Ezen kívül a Sárréten és a Sárvíz-völgyében, valamint Dél-Mezőföld jórészt védelem alatt álló mozaikos területein a létesítmények tájba illesztésére, a tájképet zavaró létesítmények, területfelhasználási módok tilalmára fokozott figyelemmel kell lenni a településrendezési tervek készítése során.

Fejér megye hatályos Területrendezési Terve 36 560 ha országos jelentőségű és 66 912 ha térségi jelentőségű tájképvédelmi területet határol le önálló térségi övezetként. A területek jórészt a védett természeti területeken, erdős területeken, víztestek közelében, épített örökségi területeken és a domborzati adottságnak megfelelően kilátás és rálátás szempontból kedvező adottságú területeken koncentrálódnak. Ezekben a területeken a megyei területrendezési terv területhasználati korlátozásokat, a településrendezési terv építési korlátozásokat ír elő.

III.5. A koncepció megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

Az alábbi táblázat összegzi, a megye területfejlesztési koncepciójában javasolt intézkedések közül, azokat, amelyek megvalósulásuk esetén, közvetlen vagy közvetett hatást gyakorolnak bizonyos környezeti elemekre, rendszerekre.

Az intézkedés megvalósulása és az adott környezeti elem, rendszer közötti kapcsolat	
0	nincs
++	erős, közvetlen kapcsolat
+	közvetett kapcsolat

Fejér megye területfejlesztési koncepció prioritásai	Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Talaj	Levegő	Víz	Táj, tájkép	Ökológiai rendszer	Épített környezet	Emberi egészség
A megyei önkormányzat és a megyei jogú városok közigazgatási és területfejlesztési szerepének erősítése	Integrált IKT megoldások alkalmazása: „intelligens városok” e-kormányzása, e-közigazgatás fejlesztése, digitális társadalmi befogadás	0	0	0	0	0	0	0
	Közszolgáltatások területi optimalizációja, feladat- és hatáskörökhöz illeszkedő intézményrendszer kialakítása	0	0	0	0	0	0	0
	Megyei Konzultációs Fórumok szakmai háttérének biztosítása	0	0	0	0	0	0	0

Fejér megye területfejlesztési koncepció prioritásai	Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Talaj	Levegő	Víz	Táj, tájkép	Ökológiai rendszer	Épített környezet	Emberi egészség
	Megyei pályázatsegítő információs központok erősítése (projektgenerálás, partnerség segítése, pályázati tanácsadás, koordináció)	0	0	0	0	0	0	0
Duna nemzetközi integráló szerepének kamatoztatása	Az EU Duna Makro-regionális Stratégiában rejlő gazdasági, turisztikai (limes), kulturális, közlekedési és környezetvédelmi, vízügyi célkitűzésekhez való megyei kapcsolódás (projektek, kapcsolatépítés)	0	0	0	0	0	0	0
	Dunai közlekedési folyosó hasznosítása, kikötőfejlesztés	0	+	++	+	+	0	+
A társadalmi degradációval veszélyeztetett kiürülő kistelepüléseken és alvótelepüléseken a helyi közösségek erősítése	Helyi és kisközösségi identitásfejlesztés, közösségi programok szervezése, helyi sajátosságokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó nevelési programok kialakítása	0	0	0	0	0	+	+
	Komplex felzárkóztató programok kidolgozása a hátrányos térségekre, partnerségi együttműködések kialakításával	0	0	0	0	0	0	0
	Roma integrációs programok kidolgozása, megvalósítása	0	0	0	0	0	0	0
Országos közlekedési csomópontokhoz köthető közlekedési és logisztikai fejlesztések	Multimodális logisztikai központok fejlesztése	0	+	0	0	0	0	+
	Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közösségi közlekedési csomópontok kiépítése, egységes tarifarendszer megszervezése	0	+	0	0	0	0	+
A pólusok és a turisztikailag preferált térségekben az épített környezet megóvása, az összehangolt településfejlesztések megvalósítása	A hagyományos településrészek és arculat újraélesztése és revitalizációja, új funkcióval történő hasznosítása (épített örökség fenntartható hasznosítása)	0	0	0	0	0	++	0
	Együtt tervezendő térségekre (agglomerációk) integrált fejlesztési-rendezési tervek és település-rehabilitációs tervek készítése	0	0	0	0	0	++	+
A növekedési pólusok innovációs bázisának fejlesztése, a K+F sikereit kiaknázó növekedés érdekében	Vállalatok és felsőoktatási intézmények partnerségi programjainak ösztönzése, gyakorlati képzés fejlesztése, mentori rendszer kiépítése, nemzetközi kapcsolatok szélesítése	0	0	0	0	0	0	0
	Kutatási együttműködések bővítése, kutatói létszám emelése	0	0	0	0	0	0	0
A versenyképes ipari pólusok és alközpontok (Dunaújváros, Székesfehérvár, Mór, Bicske) pozíciójának növelése a versenyképes szereplők támogatásával és a hálózatosodó helyi gazdaság ösztönzésével	Ipari központok üzemének, telephelyeinek technológiai fejlesztése, korszerűsítése, versenyképességének javítása	0	++	++	0	+	0	+
	Vállalkozások innovációs beruházásainak, a technológiai transzferek és kutatás-fejlesztések ösztönzése	0	0	0	0	0	0	0
	E-gazdaságban résztvevő vállalkozások erősítése, IKT-k kiemelt támogatása	0	0	0	0	0	0	0
	Vállalkozási klaszterek kialakítása, támogatása – mikro-, kis- és középvállalkozások számára beszállítói hálózat kialakításának támogatása	0	0	0	0	0	0	0
	A megújuló energia részarányának növelése, alternatív energia berendezések gyártása, zöldgazdaság fejlesztése	0	++	++	0	+	0	+
	Duna menti magaspártok, löszfalak védelme	++	0	0	0	0	0	+

Fejér megye területfejlesztési koncepció prioritásai	Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Talaj	Levegő	Víz	Táj, tájkép	Ökológiai rendszer	Épített környezet	Emberi egészség
A megye turisztikai centrumaiban (Székesfehérvár, Dunaújváros, Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége) integrált turisztikai fejlesztések megvalósítása	Kulturális örökség hasznosítására, funkcióval való megtöltésére vonatkozó stratégia kialakítása (kastély és kastélypark együttes kezelése, turisztikai hasznosítása)	0	0	0	0	0	++	0
	Turisztikai szolgáltatások, marketing fejlesztése, TDM szervezeti rendszer továbbépítése	0	0	0	0	0	0	0
	Diverzifikált, adottságokra épülő turisztikai kínálat erősítése (gasztró- és borturizmus, konferencia-, egészség- és rekreációs, zárandok-, falusi turizmus), brand-építés, rendezvények szervezése	0	0	0	0	0	0	0
	<i>Az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítése; a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával</i>	++	++	++	++	++	0	+
Zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön	Cégek letelepedésének elősegítése (adókedvezmények, ipari parkok stb.), egyszerűbb adminisztrációs és engedélyezési folyamatot lehetővé tevő jogszabályi környezet biztosítása	0	0	0	0	0	0	0
	Agrárfeldolgozó hagyományok felélesztése, versenyképes élelmiszeripari termékek fejlesztése, brand-építés.	0	0	0	0	0	0	0
	Termelési és értékesítési szövetkezetek erősítése a versenyképesség javítása érdekében (piacszerzés, marketing)	0	0	0	0	0	0	0
	Vidékgazdaság, a helyi multiplikáló hatás erősítése, „vidékfejlesztési inkubátorházak” kialakítása	0	0	0	0	0	0	0
	A tájhasználat-váltás, a mezőgazdaság diverzifikációjának ösztönzése (birtokrendezés, termőföld-használat, szabályozás, agrár-környezetgazdálkodási támogatások)	++	0	++	+	++	0	+
A stratégiai vízkészletek megőrzése és racionális használata	Felszín alatti vízkészletek védelme, racionális vízhasználat elterjesztése	0	0	++	0	0	0	+
	Felszíni vízkészletek fenntartható, szabályozott és összehangolt használata, a megfelelő vízgazdálkodás biztosítása	0	0	++	0	0	0	+
	Megyei öntözési stratégia kialakítása, korszerű öntözési infrastruktúra kiépítése a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően, a kapcsolódó iparágak fejlesztése (öntöző berendezések, műtárgyak gyártása, szakemberképzés)	+	0	++	+	+	0	+
Társadalmi befogadás erősítése	Civil hálózatépítés és civil szervezetek támogatása forrásallokációval	+	+	+	+	+	+	+
	Kiemelt programok a hátrányos helyzetű gyerekek oktatására, alternatív oktatási, nevelési lehetőségek támogatása, a kapcsolódó intézményrendszer fejlesztése	0	0	0	0	0	0	0
Munkaerő piaci mobilitás támogatása	Innovatív foglalkoztatási formák elterjesztése, szociális szövetkezetek támogatása	0	0	0	0	0	0	0
	A nők és megváltozott munkaképességűek munkavállalásának elősegítése, atipikus foglalkoztatási formák terjesztésével (pl. távmunka, részmunkaidő), családbarát foglalkoztatók	0	0	0	0	0	0	0

Fejér megye területfejlesztési koncepció prioritásai	Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Talaj	Levegő	Víz	Táj, tájkép	Ökológiai rendszer	Épített környezet	Emberi egészség
	támogatásával, valamint bölcsődék, óvodák elérhetőségének biztosításával, munkahelyek akadálymentesítésével							
	Vállalkozói aktivitás növelése, pályaorientációs képzések bővítése, álláskeresési technikák terjesztése, vállalkozóvá válás segítése, vállalkozásfejlesztési ismeretek terjesztése	0	0	0	0	0	0	0
	Szakképzés további bővítése, hálózat korszerűsítése, a piaci kereslethez rugalmasan alkalmazkodó képzési szerkezet létrehozása	0	0	0	0	0	0	0
	Felnőtt képzések erősítése, a munkavállalók és vállalkozók szakmai ismereteinek bővítése	0	0	0	0	0	0	0
A természeti és épített környezet megóvása	Egészség- és környezettudatos életmódra nevelés, szemléletformálás; erdei iskolák támogatása	+	+	+	+	+	+	+
	Az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia fokozott bevonása az energiaellátásba	0	++	++	0	0	0	+
	Természeti és kulturális értékek turisztikai vonzerővé alakítása	0	0	0	0	++	++	0
	Lakókörnyezet javítása – épületállomány, utak, közösségi terek, közterületek parkosítása	0	0	0	0	0	++	0
Közzszolgálati önkormányzati minimum-szint teljesítése	Bel- és csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése és fenntartása	0	0	++	0	+	0	+
	Szennyvízkezelés megoldása (alternatív szennyvízkezelés, szennyvíztisztítók korszerűsítése, rákötési arány növelése)	0	0	++	0	+	0	+
	A hulladékgazdálkodás hiányosságainak felszámolása, a szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése és az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	++	0	++	0	+	0	+
	Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése (kerékpáros turizmus, települések közötti kapcsolatok)	0	++	0	0	+	0	+
	Fő- és mellékút-hálózat állapotának javítása, hiányzó hálózati elemek (elkerülő út-szakaszok, összekötő utak, zsáktelepülések) kiépítése	0	++	0	0	+	0	+
	Helyi szintű preventív, családsegítő, szülőképző szolgáltatások megerősítése	0	0	0	0	0	0	0
	Beteg centrikus egészségügy megteremtése – egységes, korszerű járó-beteg ellátó hálózat, kétpólusú komplex kórházi ellátás, ügyeleti integrálás, prevenció, rehabilitáció erősítése	0	0	0	0	0	0	0
	Alapvető szociális és oktatási intézmények infrastrukturális (akadálymentesítés, épület- és eszközállomány), humán és módszertani feltételek megteremtése (óvoda, iskola, szakképzés, kollégium stb.)	0	0	0	0	0	0	0
Info-kommunikációs csatornák bővítése, fejlesztése, interaktívítási lehetőségek	Közösségi info-kommunikációs hozzáférési lehetőségek biztosítása, ingyenes települési WIFI kapcsolatok létesítése	0	0	0	0	0	0	0
	Széles sávú, többek között passzív széles sávú infrastruktúra létrehozása, fejlesztése és	0	0	0	0	0	0	0

Fejér megye területfejlesztési koncepció prioritásai	Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Talaj	Levegő	Víz	Táj, tájkép	Ökológiai rendszer	Épített környezet	Emberi egészség
kijelölés	kiterjesztése							
	Digitális oktatás-képzés-nevelés feltételeinek megteremtése	0	0	0	0	0	0	0
A vidéki területeken az adottságokra épülő, magas multiplifikációjú agrárgazdálkodás támogatása	Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése	++	0	++	+	+	0	+
	Magas kézimunka igényű gazdálkodási formák elterjesztése, helyi termékek piacának erősítése, külső függőség csökkentése, patrióta gazdaság elterjesztése	0	0	0	0	0	0	0

III.6. A koncepció megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A koncepció által javasolt egyes intézkedések konkrét a környezetre gyakorolt hatótényezőit, a várható környezeti hatás jellegét és irányát, illetve a várható negatív környezeti hatások csökkentésére vonatkozó javaslatokat az alábbi táblázatba összegezzük.

várható hatás	
-	negatív hatás
+	pozitív hatás
+/-	kettős hatás
0	nincs hatás

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
Dunai közlekedési folyosó hasznosítása, kikötőfejlesztés ⁷	Dunai hajózási útvonal kiépítése	Duna medrének morfológiai viszonyaira elsősorban negatív hatásként léphet fel.	-	-	0	A „Duna hajózhatóságának javításáról” program környezeti értékelése alapján: a hajózóút kialakításakor cél, hogy a kisvízszintek megtartása, vagy emelése mellett a mederben ne lépjenek fel olyan sebességek, amelyek a meder megbontását eredményezhetik.
		A vízbázis védőterület érintettség esetén negatív hatás léphet fel	-	0	0	Ott, ahol felmerült annak a lehetősége, hogy az előírányzott beavatkozások üzemelő, vagy távlati vízbázis

⁷ Forrás: KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS „Tanulmányok a Duna hajózhatóságának javításáról” Program (a 2/2005 (I. 11.) Kormány Rendelet és 2001/42/EC Direktíva alapján Budapest, 2011. november VITUKI Nonprofit Kft.

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
						védőterületét érintik, az olyan hajóút kialakítási megoldásokat kell alkalmazni, amellyel a védőterületek érintettsége elkerülhető.
		A hajóút kiépítésének beavatkozásai negatívan befolyásolhatják a víztestek állapotát	-	-	0	Olyan esetekben, amikor a tervezett beavatkozások negatív hatással lehetnének a víztestek állapotára, a hajóút áthelyezése, szűkebb hajóút és egyéb, a hatásokat megengedhető mértékűre csökkentő, illetve megszüntető intézkedések betartása szükséges a beavatkozások megvalósítása és működtetése során
	Dunaferr kikötő fejlesztése Dunaújvárosi új közkikötő kialakítása	Elsősorban területfoglalással kell számolni	-	0	0	A biodiverzitás megőrzése érdekében törekedni kell az új létesítmények barnamezős beruházások keretében történő telepítésére.
		A kikötőfejlesztés a kapcsolódó közúti infrastruktúra forgalmát is növeli.	0	-	-	A légszennyezettség valamint a zaj és rezgés káros hatásainak mérséklése érdekében az új létesítményeket, valamint a megközelítési útvonalakat lakott településektől távol kell kialakítani.
	Hajóforgalom növekedése várható (elsősorban: az acélgyártás, a mezőgazdasági termékek, gépgyártás, élelmiszeripar szempontjából) Közúti teherforgalom csökkenése várható (elsősorban: a IV.	Környezetvédelmi szempontból a vízi szállítás alacsonyabb környezeti terheléssel jár – elsősorban kisebb levegőszennyezéssel, mint a ma még jelentősebb volumenű közúti áruszállítás		+/-		Hajózás okozta szennyezések további mérséklése érdekében meg kell teremteni a hajómotorok emissziójának és zajkibocsátásának csökkentésére ösztönző jogszabályi környezetet. A balesetek számának csökkentéséhez a fejlett navigációs eszközök elterjedésének támogatása és hatékonyabb vízszint előrejelzési módszerek bevezetése szükséges. A havária események kockázatának csökkentése érdekében a veszélyes árut szállító hajók kialakítására és üzemeltetésre vonatkozó szabályozásokat kell kidolgozni. A veszélyes anyagok Dunába kerülésének

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
	közúti és vasúti folyosó, X. folyosó ágainak egyes szakaszai is alternatívát jelentenek)					megakadályozására a hajótesteket héjszerkezettel vagy dupla fallal kell kiépíteni. Az üzemeltetésből származó károk minimalizálására a veszélyes árut fuvarozó hajók műszaki állapotára vonatkozó előírásokat szigorítani, betartásukat fokozottan ellenőrizni kell.
Helyi és kisközösségi identitásfejlesztés, közösségi programok szervezése, helyi sajátosságokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó nevelési programok kialakítása	A helyi lakosság körében nő a környezettudatosság.	A természeti erőforrások igénybevétele csökken. Csökken a környezeti terhelés Egészségesebb környezet alakul ki.	+	+	+	
Multimodális logisztikai központok fejlesztése	Új iparterületek, logisztikai területek kialakítása	Elsősorban területfoglalással kell számolni	-	0	0	A biodiverzitás megőrzése érdekében törekedni kell az új létesítmények barnamezős beruházások keretében történő telepítésére.
	Árufuvarozás növekedése	A logisztikai fejlesztések teherforgalom növelő hatásával nő a levegő- és a vízszennyezés, valamint a zajterhelés. A levegőszennyezés és a zajterhelés az emberi egészség károsodását okozza.	0	-	-	A légszennyezettség valamint a zaj és rezgés káros hatásainak mérséklése érdekében az új létesítményeket, valamint a megközelítési útvonalakat lakott településektől távol kell kialakítani.
Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása,	A közösségi közlekedés fejlesztésével, az egyéni közúti	A csökkenő közúti forgalom alacsonyabb levegő- és zajterhelést okoz.	0	+/-	+/-	Elsősorban a kötöttpályás közösségi közlekedés fejlesztése javasolt.

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
rendszerek összehangolása, intermodális közösségi közlekedési csomópontok kiépítése, egységes tarifarendszer megszervezése	közlekedés csökken	Elsősorban a közúti közösségi közlekedés levegő- és zajterhelő hatása jelentős.				
A hagyományos településrészek és arculat újraélesztése és revitalizációja, új funkcióval történő hasznosítása (épített örökség fenntartható hasznosítása)	Épített környezet felújítása	Az épített környezet állapotának javulása.	0	+	0	
Együtt tervezendő térségekre (agglomerációk) integrált fejlesztési-rendezési tervek és település-rehabilitációs tervek készítése	Leromlott településrészek rehabilitációja (épületek felújítása, zöldterületek kialakítása)	Az épített környezet állapotának javulása. A zöldfelületi arány javulása. Egészségesebb lakókörnyezet megteremtése.	0	+	+	
Ipari központok üzemeinek, telephelyeinek technológiai fejlesztése, korszerűsítése,	Az ipari üzemek technológiai fejlesztésével az emisszió csökkentő és energia hatékony	Az emisszió csökkentéssel csökken a levegő és vízszennyezés. Az energiahatékonyság növelésével a természeti	+	+	+	

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
versenyképességének javítása	technológiák bevezetése	erőforrások igénybevétele mérséklődik. A levegő-, vízterhelés csökkenése egészségesebb környezetet biztosít.				
A megújuló energia részarányának növelése, alternatív energia berendezések gyártása, zöldgazdaság fejlesztése	Megújuló energia hasznosítását lehetővé tevő rendszerek kialakítása a lakossági és ipari energiafelhasználásban	Csökken a levegő és vízszennyezés. A megújuló energia használatának növelésével a természeti erőforrások igénybevétele mérséklődik. A levegő-, vízterhelés csökkenése egészségesebb környezetet biztosít.	+	+	+	
Duna menti magaspartok, löszfalak védelme	Löszfalak megerősítése Vízvezetés megoldása	Elsősorban a talajvédelmet szolgáló beavatkozások. A löszfal omlással veszélyeztetett épített környezetet óvja a beruházás, ezzel az emberi élet védelmét is szolgálja.	0	+	+	
Az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítése; a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával	Új erdők telepítése Mezővédő erdősávok kialakítása	A kialakított erdők talajvédelmet, vízvédelmet szolgáló funkciókat tölthetnek be. Az új erdők telepítése esetén idegenhonos fafajok alkalmazása, illetve értékes vizes élőhelyek, gyepek területén bevonása	+/-	+	+	Új erdők helyének kijelölésénél a környezeti adottságok figyelembe kell venni, a meglévő értékes élőhelyeket meg kell óvni. Új erdők kialakításakor őshonos fafajta alkalmazása szükséges, és a kialakított erdőt természetközeli erdőgazdálkodással kell kezelni.

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
		<p>esetén az ökológiai rendszer működését negatívan is befolyásolhatja (pl.: inváziós fajok terjedése).</p> <p>Az erdők területi arányának növelése a széndioxid megkötésében, a vízkörforgás javításában, ezzel a klímaváltozás kiváltó tényezők mérséklésében is segít.</p> <p>Az erdők kitűnő lehetőséget nyújtanak a rekreációs tevékenységekre, ezzel az emberi egészséget is védik.</p>				
A tájhasználat-váltás, a mezőgazdaság diverzifikációjának ösztönzése (birtokrendezés, termőföld-használat, szabályozás, agrár-környezetgazdálkodási támogatások)	Adottságokhoz alkalmazkodó földhasználat Csökkenő vegyszerhasználat Környezetkímélő agrotechnológiák alkalmazása	Csökkenő talaj-, vízszennyezések Gazdaságosabb erőforrás (talaj) használat Nő az egészséges mezőgazdasági termékek aránya	+	+	+	
Felszín alatti vízkészletek védelme, racionális vízhasználat elterjesztése	Vízbázis-védelmi tevékenységek	Felszín alatti vizek szennyezésének csökkenése Egészséges ivóvíz készletek	+	+	+	
	Vízhasználatok	Felszín alatti vízkészletek hosszú	+	+	+	

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
	szabályozása Racionális vízhasználatot biztosító projektek megvalósítása	távon megmaradnak Egészséges ivóvíz készletek				
Felszíni vízkészletek fenntartható, szabályozott és összehangolt használata, a megfelelő vízgazdálkodás biztosítása	Vízhasználatok szabályozása Racionális vízhasználatot biztosító projektek megvalósítása	Felszíni vizek szennyezésének csökkenése Felszíni vízkészletek hosszú távon megmaradnak	+	+	0	
Megyei öntözési stratégia kialakítása, korszerű öntözési infrastruktúra kiépítése a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően, a kapcsolódó iparágak fejlesztése (öntöző berendezések, műtárgyak gyártása, szakemberképzés)	Klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklésére öntözési infrastruktúra kiépítése	Felszíni vizek, mint erőforrás nagyobb volumenű hasznosítása Az öntözési infrastruktúra üzemeltetésének erőforrásigényét biztosítani kell Nagyobb termésbiztonság elérésével, a kiegyensúlyozott mezőgazdasági termelés biztosítható	+/-	+/-		Az öntözési infrastruktúra fejlesztése során a beavatkozásokat a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően szükséges megvalósítani.
	Vízrendszerek rehabilitációja	A vízrendszerek rehabilitációjával a vízgazdálkodási rendszerek működése javul.	+	+		
Civil hálózatépítés és civil szervezetek támogatása	A környezettudatosság növelését, a természetvédelmet	A természeti erőforrások igénybevétele csökken. Csökken a környezeti terhelés	+	+	+	

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
forrásallokációval	ösztönző civil kezdeményezések.	Egészségesebb környezet alakul ki.				
Egészség- és környezettudatos életmódra nevelés, szemléletformálás; erdei iskolák támogatása	A helyi lakosság körében nő a környezettudatosság.	A természeti erőforrások igénybevétele csökken. Csökken a környezeti terhelés. Egészségesebb környezet alakul ki.	+	+	+	
Az energiahatékonyság javítása és a megújuló energia fokozott bevonása az energiaellátásba	Megújuló energia hasznosítását lehetővé tevő rendszerek kialakítása a lakossági és ipari energiafelhasználásban	Csökken a levegő és vízszennyezés. A megújuló energia használatának növelésével a természeti erőforrások igénybevétele mérséklődik. A levegő-, vízterhelés csökkenése egészségesebb környezetet biztosít.	+	+	+	
	Energia hatékony technológiák bevezetése	Az emisszió csökkentéssel csökken a levegő és vízszennyezés. Az energiahatékonyság növelésével a természeti erőforrások igénybevétele mérséklődik. A levegő-, vízterhelés csökkenése egészségesebb környezetet biztosít.	+	+	+	
Természeti és kulturális	Természetvédelmi	Természetvédelmi területek	+	+	+	

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
értékek turisztikai vonzerővé alakítása	kezelési tervek megvalósítása	állapota javul. Csökken a környezet terhelés. Egészségesebb környezet alakul ki.				
	Épített környezet felújítása	Az épített környezet állapotának javulása	0	+	0	
Lakókörnyezet javítása – épületállomány, utak, közösségi terek, közterületek parkosítása	Épületek felújítása	Az épített környezet állapotának javulása. Egészségesebb lakókörnyezet megteremtése.	0	+	+	
	Zöldterületek kialakítása	A zöldfelületi arány javulása. Egészségesebb lakókörnyezet megteremtése.	0	+	+	
Bel- és csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése és fenntartása	Belvízelvezető rendszerek karbantartása	A belvízkárok csökkenése. A termőterületek gazdaságosabb hasznosítása. Talajvédelem	+	0	0	
	Belterületi csapadékvíz-kezelés megoldása	A víztestek belterületi diffúz szennyezésének csökkenése. Egészséges vízbázisok megmaradása	0	+	+	
Szennyvízkezelés megoldása (alternatív szennyvízkezelés, szennyvíztisztítók korszerűsítése, rákötési	Szennyvízelvezető rendszerek kiépítése Szennyvíztisztító telepek korszerűsítése, bővítése	A víztestek belterületi diffúz szennyezésének csökkenése. A szennyvíztisztító telepekből származó pontszerű szennyezések mérséklése.	0	+	+	

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
arány növelése)	Rákötési arány növelése	Egészséges vízbázisok megmaradása				
A hulladékgazdálkodás hiányosságainak felszámolása, a szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése és az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	Hulladékgazdálkodás hiányosságainak felszámolása A szelektív hulladékgyűjtés arányának növelése A hulladék újrahasznosítás növelése Illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	A víz és talajszennyezések csökkenése A természeti erőforrások igénybevételenek csökkenése	+	+	0	
Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése (kerékpáros turizmus, települések közötti kapcsolatok)	Új kerékpárutak kiépítése Meglévő kerékpárutak fenntartása Kerékpáros kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	A kerékpáros közlekedés volumene nő, ennek megfelelően a közúti közlekedés mérséklődik, minek hatására a levegőszennyezés mérséklődik. Az új kerékpáros nyomvonalak fragmentáló hatásával kell számolni, amely azonban kismértékű, és csak néhány egyedi esetben jelentkezik. Az új építmények kismértékű termőföldfoglalást jelentenek. Egészséges életmód terjedése, amely hatására javul az általános	+/-	+	+	Az új kerékpáros útvonalak kijelölésénél a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését figyelembe kell venni, a lehető legnagyobb mértékben kell mérsékelni a zavaró hatásokat.

Fejér megye területfejlesztési koncepció intézkedései	Hatótényező	Hatás jellege	Várható hatás			Javaslat a negatív környezeti hatások csökkentésére
			Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	
		egészségi állapot.				
Fő- és mellékút-hálózat állapotának javítása, hiányzó hálózati elemek (elkerülő út-szakaszok, összekötő utak, zsáktelepülések) kiépítése	Hiányzó hálózati elemek megépítése Új elkerülő útszakaszok megépítése Új összekötő útszakaszok megépítése	Területfoglalás és termőföldkivétel. Élőhelyek fragmentáltságának növekedése Az új nyomvonalak mentén nő a levegő és zajterhelés. Az elkerülő utak hatására a belterületi levegő- és zajterhelés csökken.	-	-	-	A hiányzó hálózati elemek nyomvonaltervezésénél a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését figyelembe kell venni, a lehető legnagyobb mértékben kell mérsékelni a zavaró hatást. Az új elkerülő útszakaszok kijelölésével elsősorban a belterületi levegő és zajterhelés csökkentését kell elérni.
Környezetkímélő, a termőtalaj és vízkészletek védelmét szem előtt tartó agrárgazdálkodás kialakítása, vegyszerhasználat csökkentése	Adottságokhoz alkalmazkodó földhasználat Csökkenő vegyszerhasználat Környezetkímélő agrotechnológiák alkalmazása	Csökkenő talaj-, vízszennyezések Gazdaságosabb erőforrás (talaj) használat Nő az egészséges mezőgazdasági termékek aránya	+	+	+	

III.7. A környezeti következmények alapján a koncepció értékelése

Az előző fejezet az egyes intézkedések konkrét hatásait foglalta össze, jelen fejezetben a területfejlesztési koncepció által javasolt célok együttes megvalósulásának összetett, környezetre gyakorolt hatása kerül bemutatásra.

A területfejlesztési koncepciók olyan integrált tervek, amelyek hatására megváltozik a tervezési terület távlati térszerkezete, a javasolt intézkedések hatására új infrastrukturális elemek jönnek létre, illetve a különböző támogatási politikák hatására változik a távlati területhasználat. Az összetett környezeti hatás vizsgálatához egy úgynevezett területi döntéstámogató modell került alkalmazásra, amely lehetőséget nyújt a hosszú távú, általában 15-25 éves távlatban érvényesülő hatások bemutatására. A holland RIKS által kifejlesztett Metronamica területi döntéstámogató modellező rendszere 2006 és 2030 közötti időszakra modellezi a területi folyamatokat. A területhasználat-változás modellezésének alapja egy, az egész országot lefedő 250x250 m-es raszteres területhasználati térkép, amely az Európai Környezeti Ügynökség (EEA) CORINE LandCover felszínborítottság térképén alapul. A területhasználat modellezéséhez használt raszteres térkép 16 - a CORINE adatbázisból - generált területfelhasználási kategóriát tartalmaz.

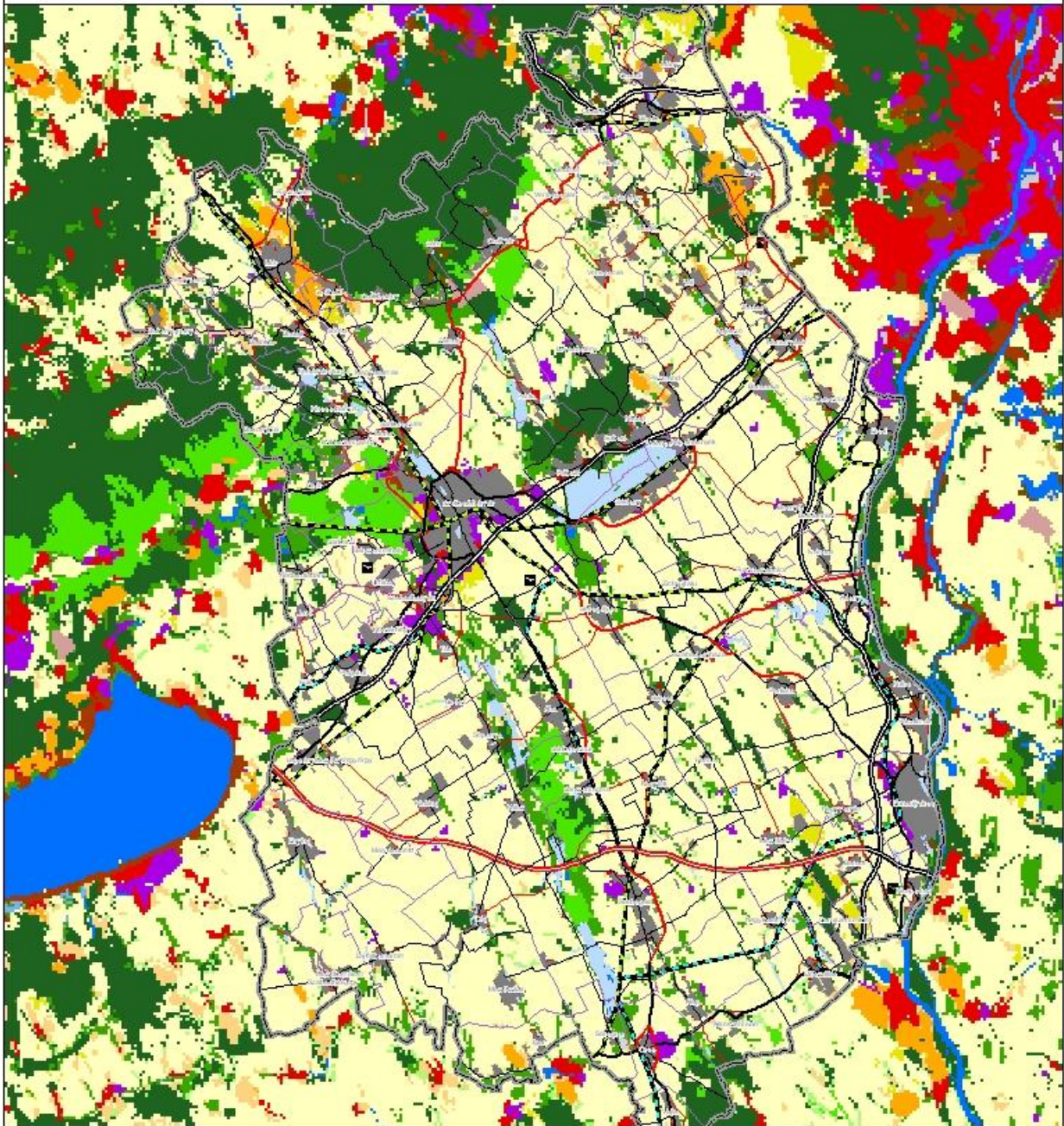
Fejér megye területfejlesztési koncepciójának hatása a megye térszerkezetére

A koncepció az országos társadalmi, gazdasági, területi, infrastrukturális célkitűzések, valamint az érvényes területrendezési szabályok megyei vetületei alapján modellezi a 2030-ra várható térstruktúrát.

Ennek legfontosabb megállapításait, valamint a szükséges beavatkozásokat az alábbiak szerint tartalmazza a Fejér megyei területfejlesztési koncepció. Bemenő adatok:

Integrált forgatókönyv elemei	Fejér megye területfejlesztési koncepció
<i>Népesedési folyamatok (a települési területekhez köthető népesség adatok)</i>	OFTK átfogó cél 2030: Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom A megye népességének fokozatos növekedése.
<i>Ipari- és kereskedelmi területekhez köthető foglalkoztatottsági adatok (feldolgozóipar, villamos-energia ellátás, kereskedelem, szállítás, raktározás)</i>	AZ OFTK átfogó cél 2030: Innovatív magyar gazdasági növekedés és foglalkoztatás 2020-ra a foglalkoztatottak aránya a 20-64 évesek körében eléri a 75%-ot, amelynek megfelelően az ipari és kereskedelmi területekhez köthető országos foglalkoztatottság: 2 097 497 fő
<i>Területi igények alakulása</i>	Nemzeti Erdőprogram alapján 2009-ben készült el a Hosszú távú Erdőtelepítési Koncepcióban meghatározott 27%-os országos erdőszültségi arány eléréséhez szükséges erdőterületek számítása
<i>Infrastrukturális fejlesztések</i>	A Fejér megyében tervezett főúthálózat fejlesztések 2020-ig megtörténnek. Az M8-as autópálya teljes kiépítése 2025-ig megvalósul.
<i>Területfejlesztési irányok</i>	KSH által kijelölt nagyvárosi település együtteseken a települési és ipari funkciók ösztönzése; A 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelet szerinti szabad vállalkozási zónákban, valamint Fejér megye Sárbogárdi és Enyingi járásában az ipari funkciók ösztönzése.
<i>Területrendezési szabályok</i>	Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény felülvizsgálata során javasolt térszerkezeti és övezeti módosítások érvénybe lépnek.

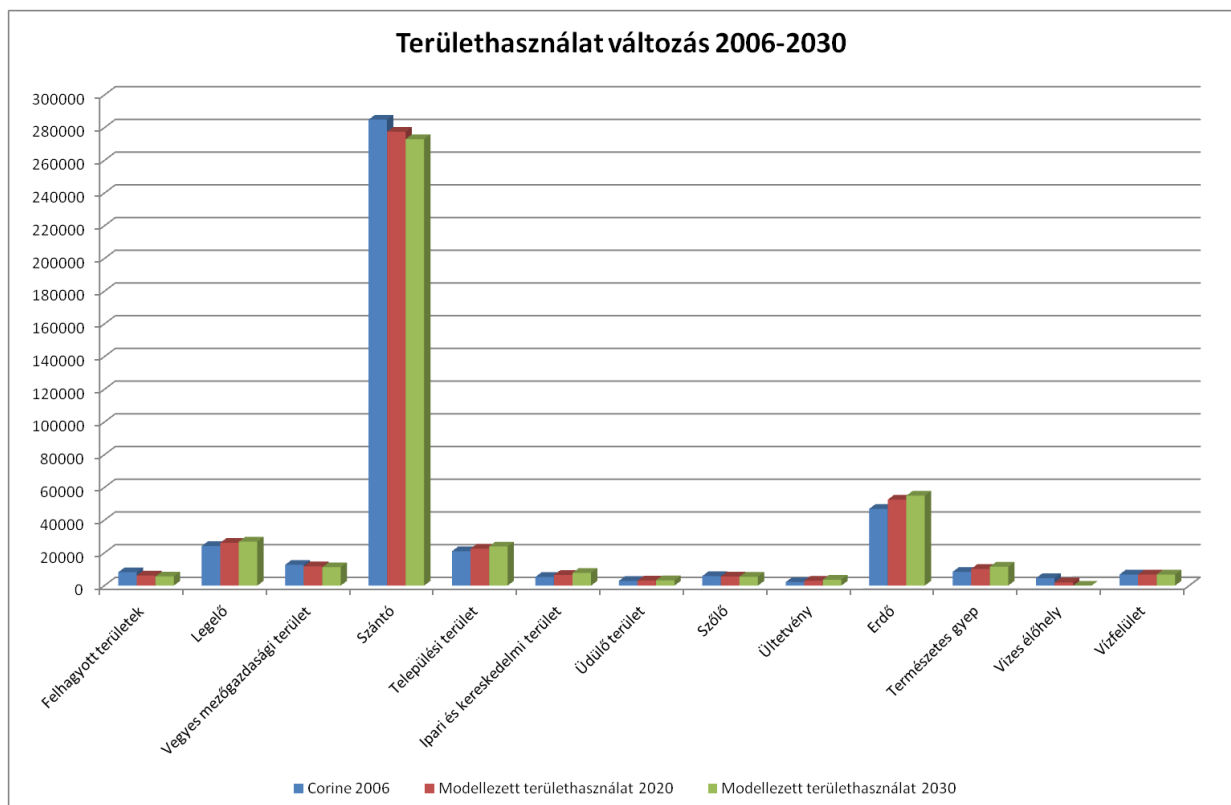

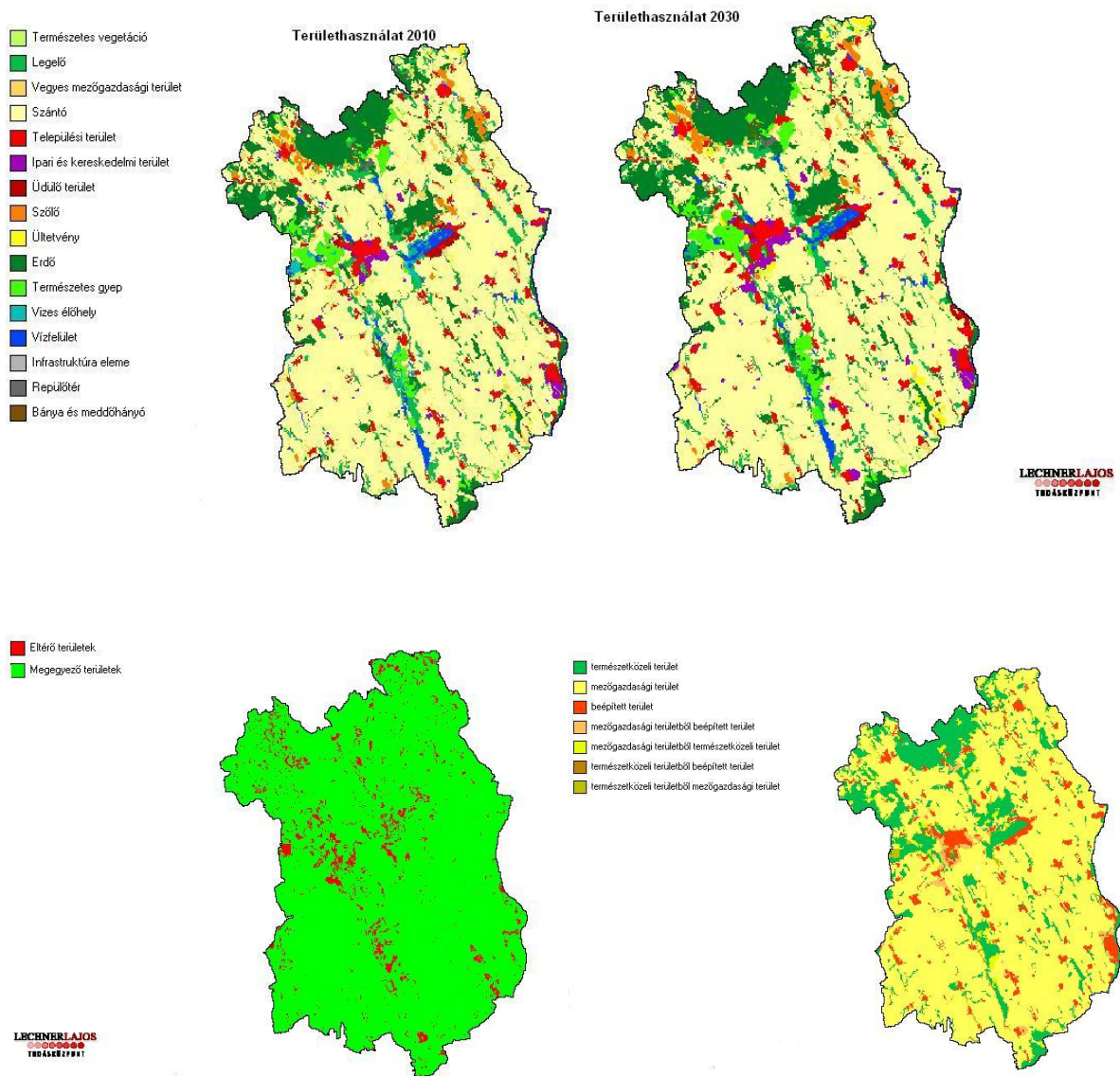
Megyehatár	Gyorsforgalmi út, meglévő	Meglévő beépített terület 2008	Ültetvény
Kisterseghatár	Gyorsforgalmi út, tervezett (2025-re)	Természetes vegetáció	Erdő
Településhatár	Főút, meglévő	Legelő	Természetes gyep
Vízfelület, vízfolyás	Főút, tervezett (2020-ra)	Vegyes mezőgazdasági terület	Vizes élőhely
Belterület	Mellékút, meglévő	Szántó	Vízfelület
	Mellékút, tervezett (2020-ra)	Települési terület	Infrastruktúra eleme
	Ten-T vasútvonal	Ipari és kereskedelmi terület	Repülőtér
	Országos törzshálózati vasútvonal	Üdülőterület	Bánya, meddőhányó
	Repülőtér	Szőlő	

2030-ra várható térstruktúra jellemzői:

- Fejér megye térstruktúrájára a különböző területhasználati elemek változása alapján elsősorban a beépített területek (települési és ipari–kereskedelmi) növekedése jellemző. A folyamattal párhuzamosan a megye természetközeli területei, elsősorban az erdő és a természetes gyepterületek is fokozatosan bővülnek.
- A beépített területek, illetve az erdőterületek kialakulása elsősorban a jelenlegi, kevésbé értékes szántóterületeken várható.
- A mezőgazdasági területeken a szántóterületek csökkenése mellett, a vidéki területeken ösztönzött diverzifikáltabb területhasználat és a multiplikáció hatására, az ültetvények és a szőlőterületek kis arányú növekedése várható.
- A természetes gyepek sok esetben a vizes élőhelyek helyén alakulnak ki, utóbbiak szukcessziós folyamatai, illetve a talajvízszint csökkenés okozta kiszáradás miatt, amit az éghajlatváltozás is felerősít.

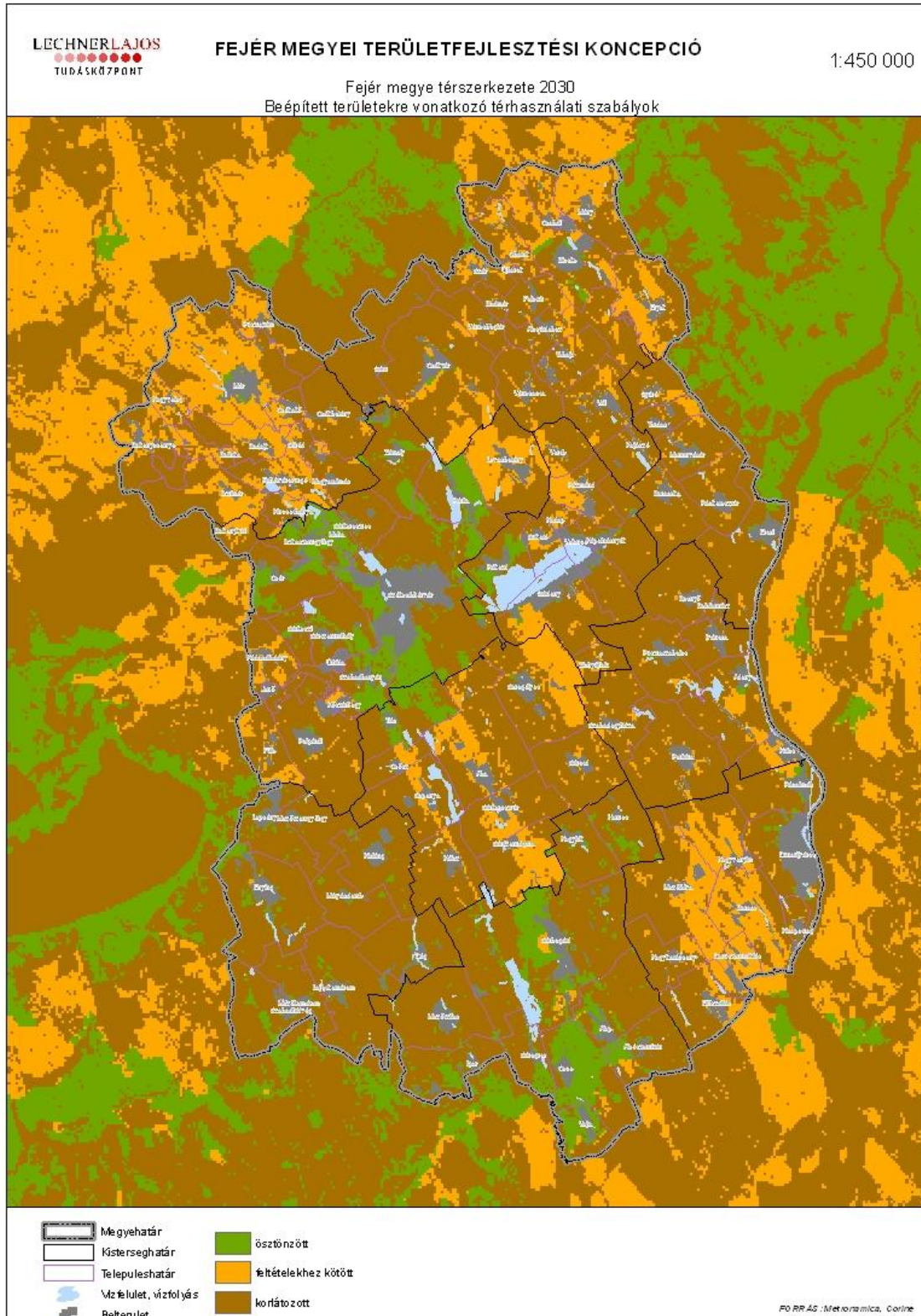

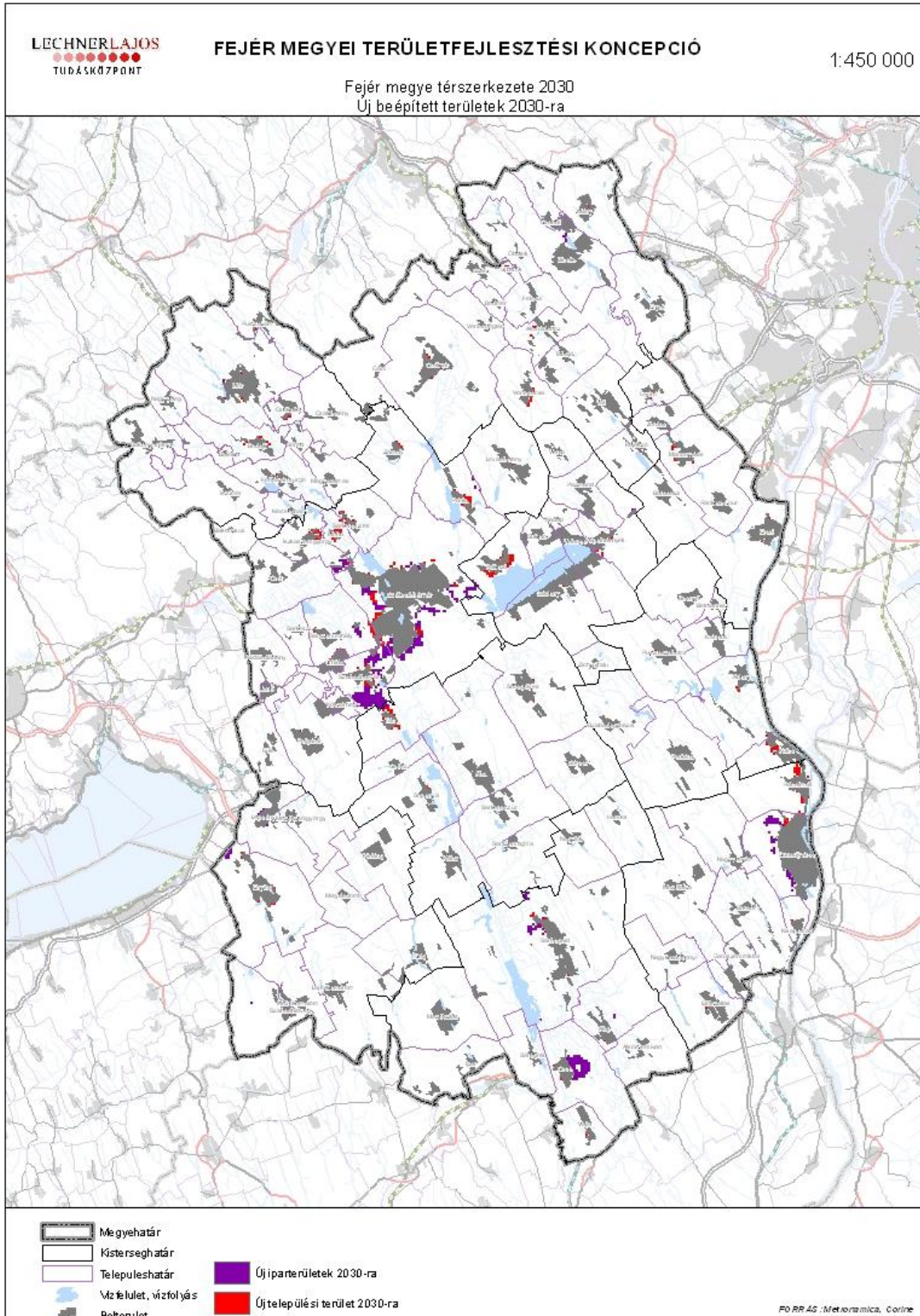
- A települési területek közel 14%-os területnövekedésével lehet számolni 2030-ra. A prognosztizált települési területnövekedést elsősorban az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció által megcélzott fokozatos népességnövekedés, és azon belül a Fejér megyei népességnövekedés, másodsorban a lakások fokozatos méretnövekedése iránti igény okozza.
- A Fejér megyei területfejlesztési koncepció forgatókönyve alapján az új beépített területek kialakulása elsősorban Székesfehérvár, Dunaújváros agglomerációs területein, illetve kisebb mértékben a budapesti agglomeráció vonzáskörzetében várható. A modellező rendszer az új települési térségek elhelyezésekor az agglomerációs folyamatokat, az országos migrációs jellemzőket, a megépülő infrastruktúra elemek hatását, illetve a területrendezési szabályokat (védelmi övezeti szabályok) vette figyelembe.
- Az EU 2020 stratégia magyarországi vállalásának megfelelő 75%-os országos foglalkoztatottsággal számolva a döntéstámogató modellező rendszer az ipari és kereskedelmi területek mintegy 47 %-os növekedését prognosztizálja 2030-ra.

- Az iparterületek várható elhelyezkedésénél a döntéstámogató modellező rendszer a szabad vállalkozási zónákba – Fejér megye esetében a javasolt Enyingi és Sárbogárdi kistérségekben – tervezett ipari fejlesztés ösztönzését, a meglévő ipari központok fejlesztését, a megépülő infrastruktúra elemek hatását és az érvényben lévő területrendezési szabályokat vette figyelembe.

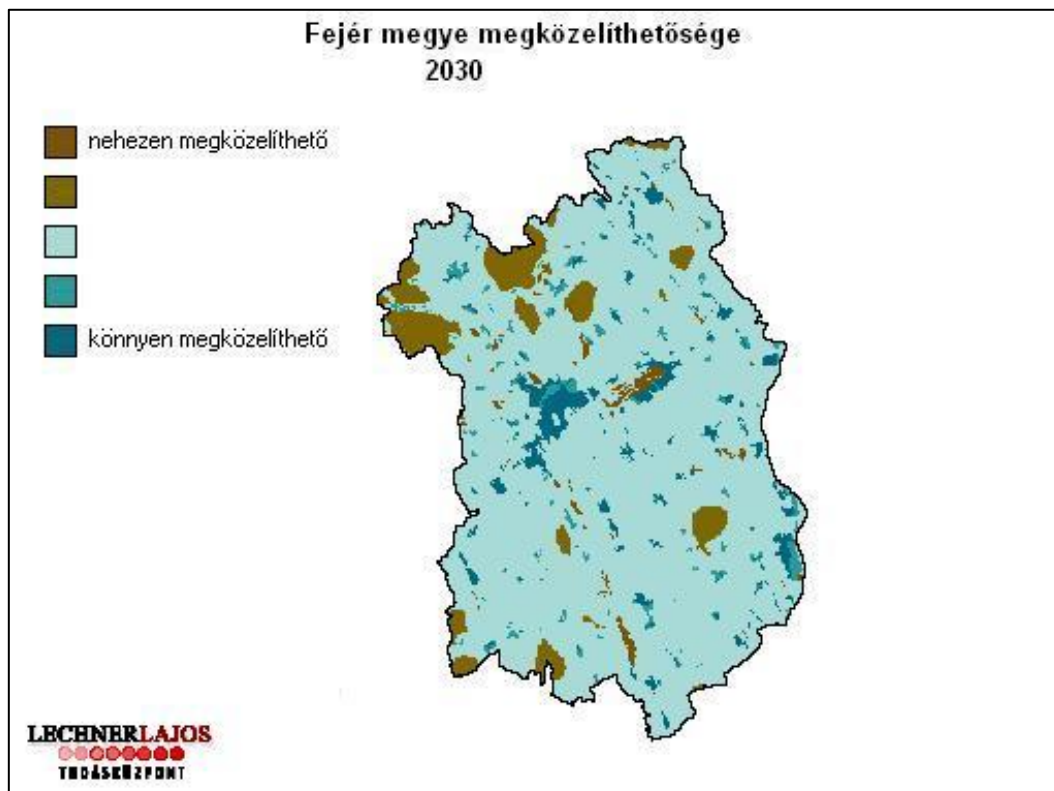
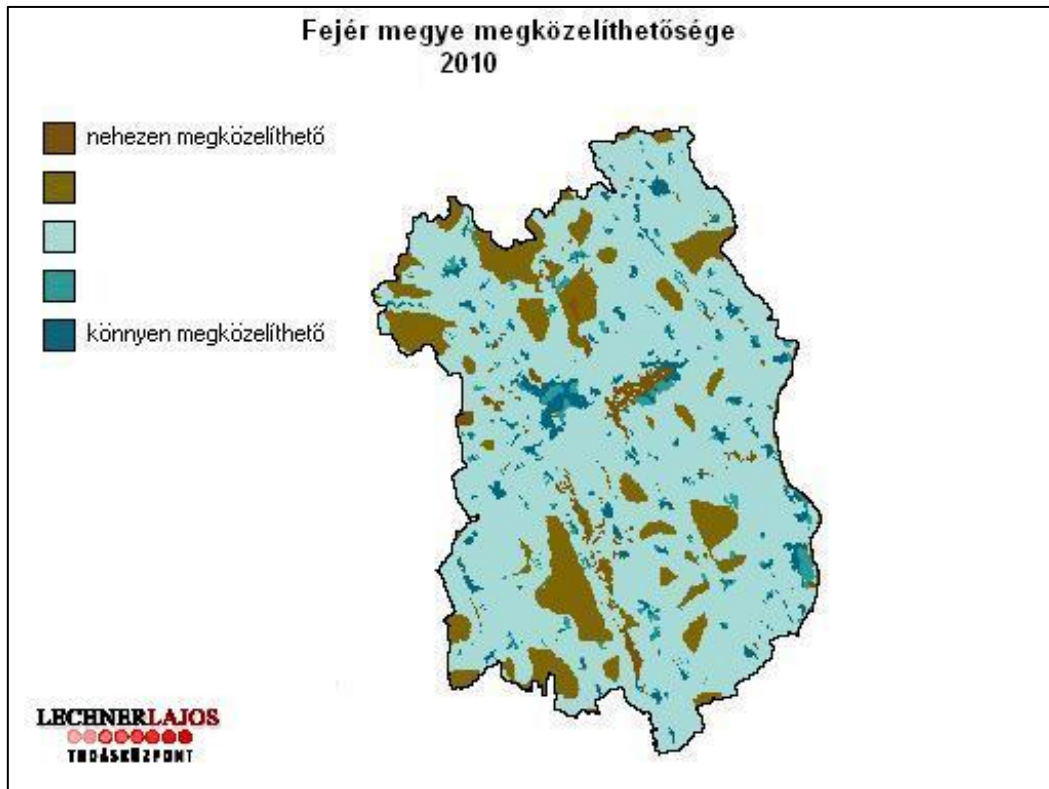

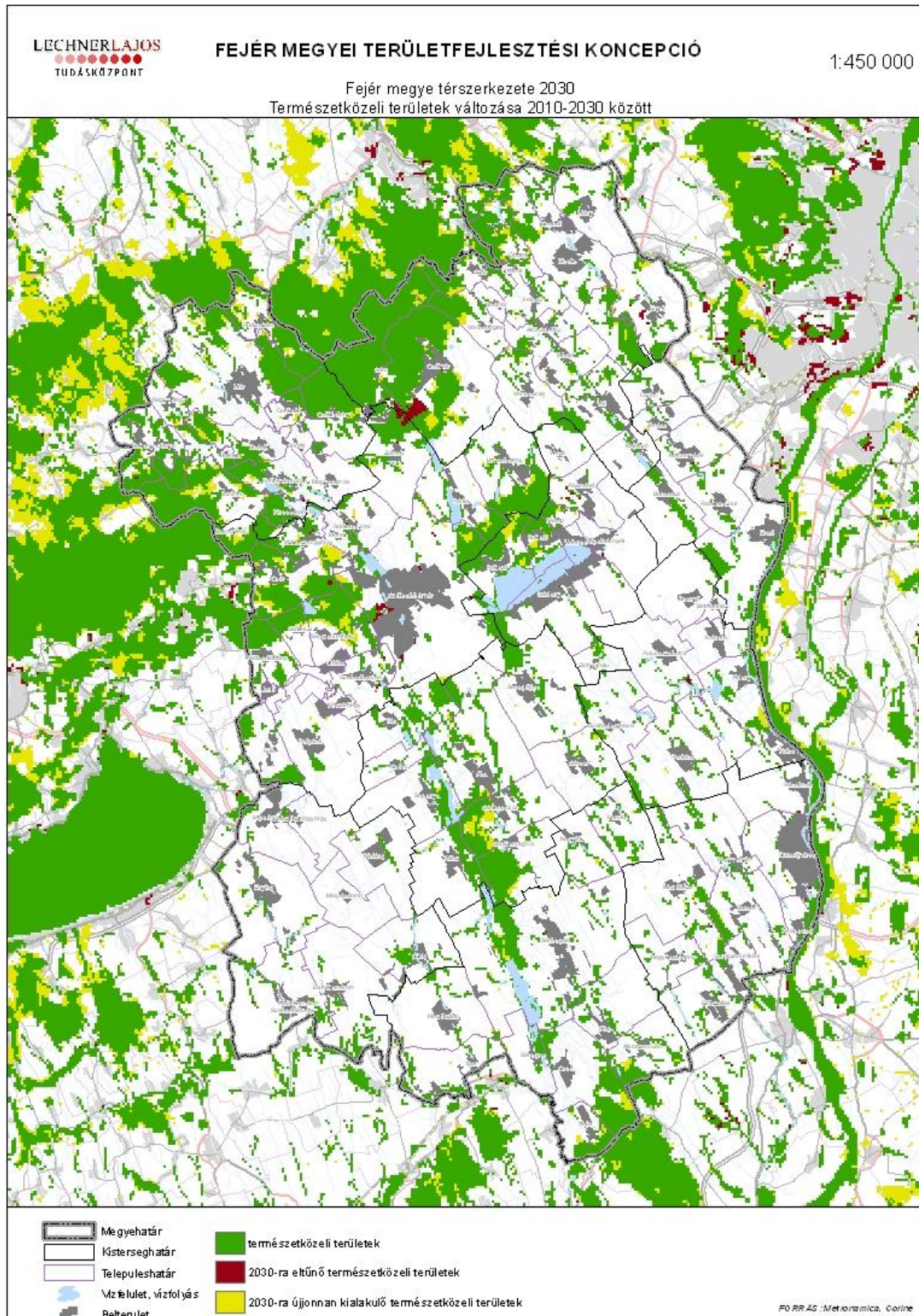
- Fejér megye jövőképe megvalósításának egyik pillére a közúti közlekedési hálózatok fejlesztése. A megyei területfejlesztési koncepció forgatókönyve a tervezett főút- és mellékúthálózat fejlesztések 2020-ig történő megvalósulásával és az M8-as autópálya 2025-ig történő teljes megépítésével számol. A forgatókönyv alapján a megye területeinek megközelíthetősége, utakkal való feltártsága jelentősen javul. A 2030-ra javasolt közúthálózat-fejlesztés legjelentősebb hatása a Székesfehérvári

agglomerációban, a Váli-völgy térségben és a megye jelenleg periférikus déli részén várható. A közúti közlekedés mellett lehetőséget és fejlődést jelent a közlekedési kapcsolatokban a térség számára a volt Börgöndi repülőtér területén az Alba Airport regionális repülőtér fejlesztése.

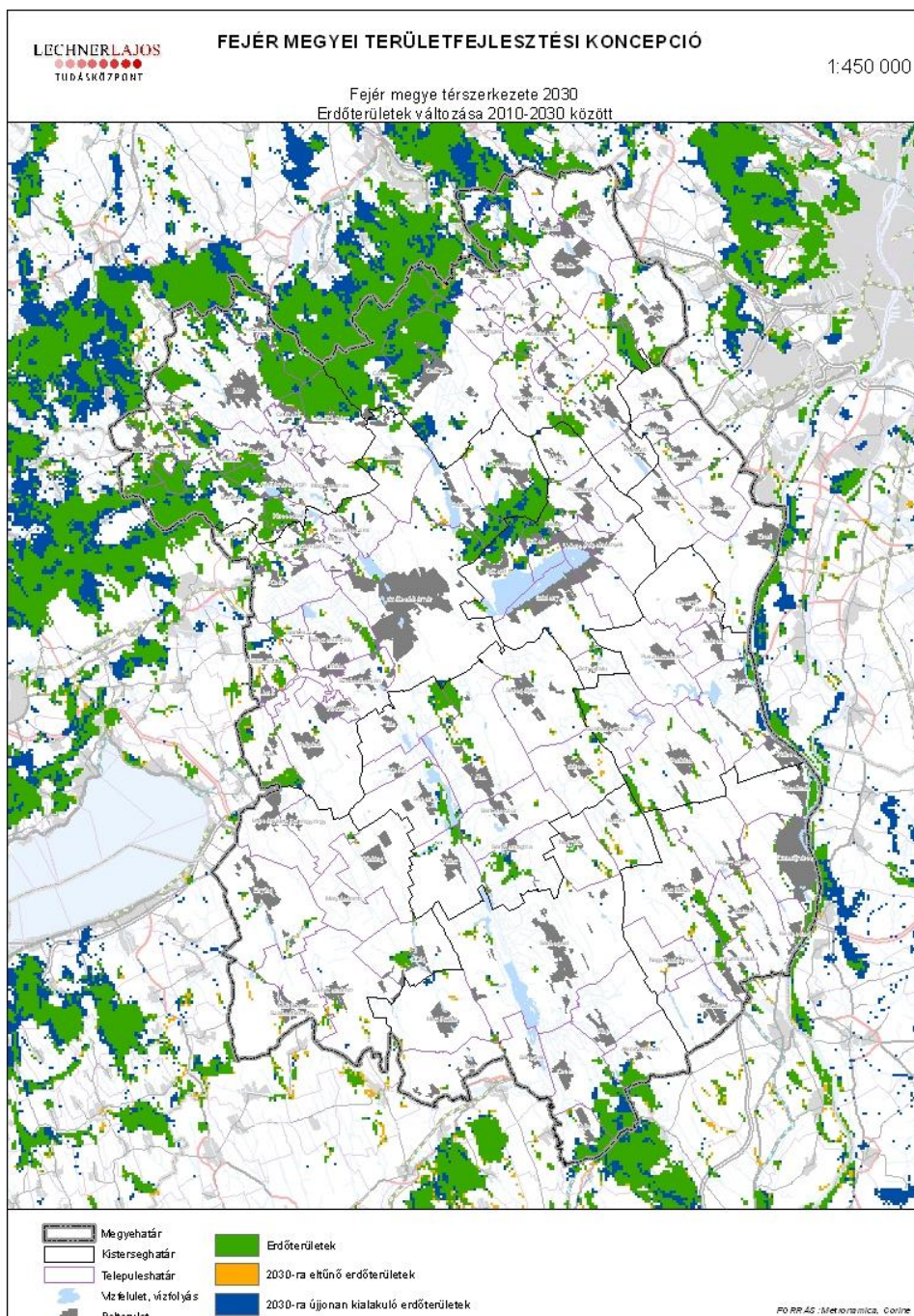

- A 2010 és 2030 közötti időszakra a természetközeli területek változásának bemutatásához a modellező rendszer elsősorban az Országos Területrendezési Terv törvény (továbbiakban OTvT) területfelhasználási térségekre és védelmi övezetekre vonatkozó szabályozásait vette figyelembe. Ennek megfelelően a természetközeli területek 5%-os növekedése várható, elsősorban a természetes gyepek és az erdők bővülésével.

- Az erdőterületek fokozatos bővülésével 2030-ra a megyei erdőszűltség mintegy 17 %-kal nőhet, közel 55 ezer hektárra. Az erdők növekedésének szakmapolitikai irányait az országos Hosszú távú Erdőtelepítési Koncepció rögzíti, amelyet a Fejér megyei területfejlesztési koncepció tovább erősít. Az új erdőterületek kialakulásának helyét a meglévő erdőterületek és az erdők számára kedvező természeti adottságok határozzák meg. Ennek megfelelően az új erdők többsége a ma is meglévő, összefüggő erdőfoltokhoz kapcsolódva, elsősorban a magasabban fekvő területeken alakul ki.
- Az erdőterületekkel kapcsolatban veszélyként jelentkezik, hogy a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeken, a nagytáblás mezőgazdaság térnyerésével a mezővédő erdősávok, kisebb erdőfoltok fokozatosan eltűnnek a tájból. Fejér megye jövőképeinek megfelelően ezeknek az erdőfoltoknak a kiemelt védelme fontos feladat a jövőben.

IV. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ, A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

IV.1. Az egyes intézkedések megvalósításával fellépő negatív hatások és javaslatok azok elkerülésére, csökkentésére, ellentételezésére

A konkrét intézkedések közül elsősorban a közlekedési és logisztikai fejlesztési intézkedéseknek várható negatív környezeti hatása. Ilyenek:

- Dunai közlekedési folyosó hasznosítása, kikötőfejlesztés
- Multimodális logisztikai központok fejlesztése
- Fő- és mellékút-hálózat állapotának javítása, hiányzó hálózati elemek (elkerülő útszakaszok, összekötő utak, zsáktelepülések) kiépítése

A negatív hatások között jellemző:

- a területfoglalás, a beépített területek növekedése
- a megnövekedő vízi, illetve közúti forgalom környezetszennyező hatása (víz-, levegő-, zajterhelés)
- Élőhelyek fragmentáltságának növekedése

A negatív környezeti hatások mérséklésére elsősorban az alábbi megvalósítási szempontok figyelembe vétele javasolt:

Dunai közlekedési folyosó hasznosítása, kikötőfejlesztés esetén:

- A „Duna hajózhatóságának javításáról” program környezeti értékelése alapján: a hajózóút kialakításakor cél, hogy a kisvízszintek megtartása, vagy emelése mellett a mederben ne lépjenek fel olyan sebességek, amelyek a meder megbontását eredményezhetik.
- Ott, ahol felmerült annak a lehetősége, hogy az előirányzott beavatkozások üzemelő, vagy távlati vízbázis védőterületét érintik, olyan hajóút kialakítási megoldásokat kell alkalmazni, amellyel a védőterületek érintettsége elkerülhető.
- Olyan esetekben, amikor a tervezett beavatkozások negatív hatással lehetnének a víztestek állapotára, a hajóút áthelyezése, szűkebb hajóút és egyéb, a hatásokat megengedhető mértékűre csökkentő, illetve megszüntető intézkedések betartása szükséges a beavatkozások megvalósítása és működtetése során

Multimodális logisztikai központok fejlesztése esetén:

- A biodiverzitás megőrzése érdekében törekedni kell az új létesítmények barnamezős beruházások keretében történő telepítésére.
- A légszennyezettség valamint a zaj és rezgés káros hatásainak mérséklése érdekében az új létesítményeket, valamint a megközelítési útvonalakat lakott településektől távol kell kialakítani.

Fő- és mellékút-hálózat állapotának javítása, hiányzó hálózati elemek (elkerülő útszakaszok, összekötő utak, zsáktelepülések) kiépítése esetén:

- A hiányzó hálózati elemek nyomvonaltervezésénél a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését figyelembe kell venni, a lehető legnagyobb mértékben kell mérsékelni a zavaró hatást.
- Az új elkerülő útszakaszok kijelölésével elsősorban a belterületi levegő és zajterhelés csökkentését kell elérni.

A koncepcióban szerepel néhány olyan intézkedés, amely megvalósítása esetén elsősorban pozitív környezeti hatással jár, azonban vannak olyan szempontok, amelyek betartása szükséges az esetleges járulékos negatív hatások mérséklésére.

Kettős hatású intézkedések és hatásuk:

- Közforgalmú, közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közösségi közlekedési csomópontok kiépítése, egységes tarifarendszer megszervezése hatására csökken a közúti forgalom, amely alacsonyabb levegő- és zajterhelést okoz. Ugyanakkor a közúti közösségi közlekedés levegő- és zajterhelő hatása jelentős lehet.
- Az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítése; a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával. A kialakított erdők talajvédelmet, vízvédelmet szolgáló funkciókat tölthetnek be. Az új erdők telepítése esetén idegenhonos fajok alkalmazása, illetve értékes vizes élőhelyek, gyepes területek bevonása esetén az ökológiai rendszer működését negatívan is befolyásolhatja (pl.: inváziós fajok terjedése).
- Megyei öntözési stratégia kialakítása, korszerű öntözési infrastruktúra kiépítése a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően, a kapcsolódó iparágak fejlesztése (öntöző berendezések, műtárgyak gyártása, szakemberképzés). Az öntözéssel elérhető nagyobb terméshozam, kiegyensúlyozott mezőgazdasági termelés. Az intézkedés ösztönzi a felszíni vizek, mint erőforrás nagyobb volumenű hasznosítását. Az öntözési infrastruktúra üzemeltetésének erőforrásigényét is biztosítani kell.
- Kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése (kerékpáros turizmus, települések közötti kapcsolatok). A kerékpáros közlekedés volumene nő, ennek megfelelően a közúti közlekedés mérséklődik, minek hatására a levegőszennyezés is mérséklődik. Az új kerékpáros nyomvonalak fragmentáló hatásával kell számolni, amely azonban kismértékű, és csak néhány egyedi esetben jelentkezik. Az új építmények csekély termőföldfoglalást jelentenek.

A negatív környezeti hatások mérséklésére elsősorban az alábbi megvalósítási szempontok figyelembe vétele javasolt:

- Elsősorban a kötöttpályás közösségi közlekedés fejlesztése javasolt.
- Új erdők helyének kijelölésénél a környezeti adottságokat figyelembe kell venni, a meglévő értékes élőhelyeket meg kell óvni.
- Új erdők kialakításakor őshonos fajták alkalmazása szükséges, és a kialakított erdőt természetközeli erdőgazdálkodással kell kezelni.
- Az öntözési infrastruktúra fejlesztése során a beavatkozásokat a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően szükséges megvalósítani.

- Az új kerékpáros útvonalak kijelölésénél a meglévő érzékeny, értékes élőhelyek elhelyezkedését figyelembe kell venni, a lehető legnagyobb mértékben kell mérsékelni a zavaró hatásokat.

IV.2. A területfejlesztési terv integrált megvalósítása során fellépő negatív hatások és javaslatok azok elkerülésére, csökkentésére, ellentételezésére

A jövőbeni területhasználat vizsgálatánál a legmarkánsabb változást a beépített területek növekedése mutatja, amely elsősorban termőterület csökkenését és végleges talajfoglalást jelent:

- A települési területek közel 14%-os területnövekedésével lehet számolni 2030-ra. A Fejér megyei területfejlesztési koncepció forgatókönyve alapján az új beépített területek kialakulása elsősorban Székesfehérvár, Dunaújváros agglomerációs területein, illetve kisebb mértékben a budapesti agglomeráció vonzáskörzetében várható.
- Az EU 2020 stratégia magyarországi vállalásának megfelelő 75%-os országos foglalkoztatottsággal számolva a döntéstámogató modellező rendszer az ipari és kereskedelmi területek mintegy 47 %-os növekedését prognosztizálja 2030-ra. Az iparterületek várható elhelyezkedésénél a szabad vállalkozási zónákba – Fejér megye esetében a javasolt Enyingi és Sárbogárdi kistérségekben – tervezett ipari fejlesztés ösztönzését, a meglévő ipari központok fejlesztését, a megépülő infrastruktúra elemek hatását és az érvényben lévő területrendezési szabályokat vette figyelembe.

A tervezett közúti fejlesztések negatív környezeti hatást okoznak, területfoglalás és az élőhely fragmentáló hatásuk miatt:

- A megyei területfejlesztési koncepció forgatókönyve a tervezett főút- és mellékúthálózat fejlesztések 2020-ig történő megvalósulásával és az M8-as autópálya 2025-ig történő teljes megépítésével számol. A 2030-ra javasolt közúthálózat-fejlesztés legjelentősebb hatása a Székesfehérvári agglomerációban, a Váli-völgy térségben és a megye jelenleg periférikus déli részén várható.

A területhasználat-változás negatív környezeti hatásait elsősorban megfelelő termőföld- és élőhely-védelmi szabályozással, a konkrét beruházások helyének környezeti szempontú meghatározásával lehet csökkenteni.

V. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSRE, ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, SZEMPONTOKRA, AMELYEKET A KONCEPCIÓ ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁŠ DOKUMENTUMOKBAN FIGYELEMBE KELL VENNI

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció célkitűzéseinek konkrét fejlesztésekre történő lebontása a program fázis feladata. A koncepció olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a megye kiegyensúlyozott társadalmi, gazdasági, környezeti fejlődését helyezik a középpontba, vagyis a fenntarthatóságot.

A 2014-2020 pénzügyi ciklusban előtérbe kerülnek az integrált fejlesztések. Ezek megvalósításának alapvető kérdése a többszintű együttműködések rendszerének kialakítása. Ez a koordinációs igény sokszor statisztikailag nehezen vagy egyáltalán nem körvonalazható területi egységekre vonatkozó, működési és fejlesztési feladatokra koncentráló szerteágazó szakterületek bevonását jelentő feladat.

A programidőszakban jelentős feladatokkal felruházott Megyei szakmai Konzultációs Fórumok működésén túl a koncepció javasolja a Funkcionális Térségi Konzultációs Fórumok (6 területre) létrehozását is. E térségek lehatárolása alapvetően a közös táji adottságok és a felmerülő társadalmi-gazdasági problémák koordinált megoldásának igénye indokolja. A fejlesztési célok hatékony és egyben fenntartható megvalósításának feltétele az együttműködő térségek széleskörű területi szakmai és társadalmi szervezeteivel történő közös tervezés és megvalósítás, mivel csak így teljesülhet az összefüggések felismerése, a konszenzusos konfliktuskezelés. Célszerű az együttműködő térségek számára az akciótervet megelőző, a területfejlesztés és területrendezés szempontjait integráló tanulmányok készítése.

Például ilyen javaslat született a Fejér megye területfejlesztési koncepciójában a **VI. A területfelhasználás alapelvei** c. fejezetben az agglomerációs térségekre vonatkozóan.

Az együtt tervezendő / funkcionális térségekben közösen kell kijelölni a különböző célra hasznosítható területeket. Ilyenek az agglomerálódó zónák, elsősorban a Budapesti agglomeráció, Székesfehérvár és Dunaújváros vonzáskörzete, ahol a zöldmezős beruházások megvalósítására alkalmas nagykiterjedésű szabad területek is rendelkezésre állnak. E zónákban az urbanizáció fel fog gyorsulni, aminek szabályozott kereteket kell biztosítani annak érdekében, hogy a pazarló, koordinálatlan területfelhasználás, a települések közötti verseny a funkciók letelepítésében, területek átminősítésében elkerülhető legyen.

Fenti javaslat segíti a területi döntéstámogató modellező rendszer által – a jelenlegi gyakorlat alapján – előrevetített beépített terület-növekedések okozta előrevetíthető problémák távlatos, környezettudatos megoldásában.

Hasonló kérdéskört vethet fel a koncepció kereskedelmi és iparterület növekedése a megye természeti környezet által meghatározott, elmaradott térségeiben kijelölt szabad vállalkozási zónák kijelölésére és igénybevitelére vonatkozóan. Erre a koncepció **A területfelhasználás alapelveiben** a következőket javasolja:

A természeti környezet által meghatározott térségekben, kisléptékű, helyi termékek

feldolgozása / speciális helyi funkciókhoz kapcsolódó ipar- illetve turizmusfejlesztés legyen lehetséges. Itt a munkahelyteremtő, kisvállalkozói, beszállítói típusú fejlesztéseknek elsősorban a kisvárosok támogatott gazdaságfejlesztésére kell irányulnia, megfelelően szigorú környezeti kritériumok alapján. A vidéki kisvárosokban, egyéb településeken koncentrálódó helyi gazdaságfejlesztések azon túl, hogy növelik a helyi multiplikációt – a mellészerveződő kereskedelmi, szolgáltatói, oktatói stb. funkciókkal -, csökkentik a nagyvárosok ingázások miatti közlekedési, környezeti, területhasználati stb. problémáit.

Továbbá a fenti elvek megvalósulását segíti a **Zöld klaszter kialakítása a Mezőföldön** területi prioritás és az ehhez kapcsolódó intézkedések közül:

- *Agrárfeldolgozó hagyományok felélesztése, versenyképes élelmiszeripari termékek fejlesztése, brand-építés;*
- *Vidékgazdaság, a helyi multiplikáló hatás erősítése, „vidékfejlesztési inkubátorházak” kialakítása;*
- *A tájhasználat-váltás, a mezőgazdaság diverzifikációjának ösztönzése (birtokrendezés, termőföld-használat, szabályozás, agrár-környezetgazdálkodási támogatások).*

Fejér megye jövőképe megvalósításának egyik pillére a közúti közlekedési hálózatok fejlesztése. A koncepció modellezése a tervezett főút- és mellékúthálózat fejlesztések 2020-ig történő megvalósításával és az M8 gyorsforgalmi út 2025-ig való teljes megépítésével számol. Ennek alapján a 2030-ra javasolt fejlesztések hatása a koncepció időtávján túl esik.

Az erdőterületek bővülésével kapcsolatban veszélyként merülhet fel, hogy azok a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeken teljesülnek, és hogy a nagytáblás mezőgazdaság térnyerésével a mezővédő erdősávok, kisebb erdőfoltok fokozatosan eltűnnek a tájból. Ezért Fejér megye jövőképeinek megfelelően ezek kiemelt védelme fontos feladat. Ezért **A területhasználat elvei** között rögzítésre került:

- *A megszakított ökológiai folyosókban a funkcionális kapcsolatot erősítésére kell törekedni (pl. visszagyepesítés, fasorok, cserje és erdősávok telepítése).*
- *A kiváló adottságú szántóterületeken szükséges elősegíteni az agrár-térszerkezetet előnyösen formáló mozaikos védő erdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani kell a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét.*

A felsorolt javaslatokat a funkcionális térségek akcióterveinél, valamint a megyei területrendezési terv készítése során kell figyelembe venni.

VI. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓAN A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

A Fejér megyei Területfejlesztési Konceptióban nem található külön javaslat a monitorozásra vonatkozóan. A horizontális célok, illetve a stratégia célok című fejezetekben elsősorban fellelhető néhány monitoring mutató, de egységes monitorozási javaslat nem került megfogalmazásra. Mindenképpen javasolt a koncepció kiegészítése egy olyan fejezettel, amely összefoglalja a megvalósítás folyamatában fellépő monitoring mutatókat.

A környezetvédelmi monitoring mutatókra a horizontális és stratégiai célok esetében a következők javasoltak:

Horizontális cél	Javasolt környezeti szempontú indikátor	mértékegység
Foglalkoztatás növelése		
A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése	A fejlesztések eredményeként visszatartható víz mennyisége	m ³
	Fenntartható térségi vízszétosztás-fejlesztést célzó projektek száma	db
	Kiépített árvízvédelmi infrastrukturális elemek hossza	km
	Árvízvédelmi intézkedések előnyeiből része-sülő népesség	fő
	Belvízrendszerek rekonstrukcióját célzó projektek száma	db
	Belvízvédelmi intézkedések előnyeiből része-sülő népesség	fő
	Elkészült települési klíma-stratégiák száma	db
	öntözött területek nagysága	ha
	A megújuló energiaforrásból előállított villamos energiatermelés	GWh/év
	A megvalósult megújuló energia fejlesztési projektek száma	db
	Új beépített megújuló energia kapacitás	MW
	Új beépített tároló kapacitás	MWh
	A fejlesztések eredményeként megtakarított energia mennyisége	PJ/év
	A jobb energiafogyasztási besorolással rendelkező háztartások száma	db
	A középületek elsődleges energiafogyasztásának csökkenése	kWh/év
	Azon közintézmények száma, ahol energiamentes rendszerek kerültek bevezetésre	db
	Az üvegházhatást okozó gáz kibocsátás	kt/év CO ₂

	becsült csökkenése	egyenérték
	Energia- és klímatudatos szemléletet közvetítő programok száma	db
	Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO2 egyenértéken	kt/év

Stratégiai célok	Javasolt környezeti szempontú indikátor	mértékegység
Hálózati együttműködések fejlesztése		
Vállalkozó – innovatív társadalom ösztönzése	újonnan bevezetett mezőgazdasági, vízgazdálkodási, megújuló energia ismeretekkel, valamint rekreációs oktatási programok száma	db
	Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó innovációs projektek száma	db
	Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó alap-, módszertani és alkalmazott komplex kutatási projektek száma	db
	Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó innovációs és kutatási területen foglalkoztatottak száma	fő
Befektetés az emberekbe	Egészségtudatossággal kapcsolatos információnyújtásban részesített személyek száma	fő
	Egészség- és környezettudatos életmód terjesztését szolgáló programok száma	db
	Az erdei iskola tevékenységben résztvevők száma	fő/év
	A helyi lakosság aránya a nemzeti parki rendezvényeket látogatókon belül	%
	Rendszeres általános természetvédelmi rendezvények résztvevőinek száma	fő
	Szemléletformáló természetvédelmi kiadványok száma	db
	Ökoiskola címet elnyert iskolák száma	db
Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása	Település-rehabilitációs programmal érintett településen élő lakosok száma	fő
	A belterületi zöld infrastruktúra hálózat területi és minőségi változása	ha, ZFI index
	Felújított épített környezet értékek	db
	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m2
	Jobb lakhatási körülmények között élő háztartások száma	darab

Stratégiai célok	Javasolt környezeti szempontú indikátor	mértékegység
	Minőségi fejlesztésen átesett közösségi és szabadidős terek és létesítmények fejlesztése által érintett lakosok száma	fő
	Jobb védettségi helyzetű élőhelyek területe	ha
	A természetvédelmi kezelés infrastrukturális hátterének fejlesztésével érintett védett és Natura 2000 területek kiterjedése	ha
	A Natura 2000 fogalmát ismerő állampolgárok aránya	%
	Natura 2000 területek bemutatását célzó szemléletformáló kampányok száma	db
	Élőhely-rehabilitáció, vagy rekonstrukció által érintett terület kiterjedése	ha
	Új természetvédelmi bemutatóhelyek száma	db
	Ökológiai hálózat kiterjedése	ha
Természeti erőforrások védelme	Hasznosított települési szilárd hulladék aránya az összes keletkezett mennyiségből	%
	Kialakított hulladék-újrahasználati központok, gyűjtőpontok, gyűjtőudvarok száma	db
	A házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtésbe bevont háztartások száma	db
	Rehabilitált terület nagysága	ha
	Javított szennyvíz-kezelésben részesülő további népesség	LE
	Újonnan épített vagy fejlesztett/bővített szennyvíztisztító telepeken létrejött kapacitás	LE
	Újonnan épített vagy fejlesztett/bővített szennyvízcsatorna hossza	km
	Szennyvíziszap-hasznosítást célzó projektek száma	db
Jó ökológiai állapotot elérő víztestek aránya	%	
Versenyképes vállalatok támogatása	Zöldmezős beruházások által érintett összes terület	ha
	Barnamezős területek felhasználásával megvalósított beruházások területe	ha
	Termőföld végleges más célú hasznosítás által érintett területek	ha
Versenyképes gazdaság	Az újonnan épített utak teljes hossza	km

Stratégiai célok	Javasolt környezeti szempontú indikátor	mértékegység
<i>feltételeinek megteremtése</i>	Zöldmezős beruházások által érintett összes terület	ha
	Termőföld végleges más célú hasznosítás által érintett területek	ha
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km
	A felújított vagy korszerűsített vasútvonal teljes hossza	km
	A korszerűsített szakaszokon szállított áruk volumene	ezer tonna
	Az érintett szakaszon szállított személyek száma	ezer fő
	A megyei jogú városokat 30 percen belül elérő (autóbusz + személygépkocsi) munkaképes korú lakosság számának növekedése a bázis évi népességadatokra vetítve	ezer fő
	A közúti közlekedési balesetek halálos áldozatainak számának változása az érintett szakaszokon (3 év átlagában)	fő/év
	A közösségi közlekedés fejlesztése keretében létrehozott infrastruktúrát használó és így jobb közlekedési lehetőségekkel kiszolgált utasok száma	ezer utas/nap
	Megtakarított utazási idő a helyreállított vasútvonalakon	ezer utasóra/év
	A támogatott városi tömegközlekedési szolgáltatást igénybe vevő utasok utazásai számának a növekedése	tömegközlekedési eszközön tett utazások száma (db)
<i>Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása</i>	Zöldmezős beruházások által érintett összes terület	ha
	Barnamezős területek felhasználásával megvalósított beruházások területe	ha
	Termőföld végleges más célú hasznosítás által érintett területek	ha
	Ökológiai gazdálkodással hasznosított területek kiterjedése	ha
	Legelők és kaszálók állattenyésztéssel történő hasznosításának aránya	%
	A természetkímélő kaszálással művelt területek aránya az összes kaszálással érintett területhez képest	%
	Legeltetett állatok állomány létszáma	db/faj
	50 ha nagyobb gazdaságok közül azok aránya, ahol legalább 3 növényfaj	%

Stratégiai célok	Javasolt környezeti szempontú indikátor	mértékegység
	termesztése zajlik és 100 ha felett egy-egy újabb növényfaj termesztése történik	
	Agrár-környezetgazdálkodási programba tartozó területek nagysága	ha
	A szálaló, átalakító és termelést nem szolgáló üzemmódban kezelt erdők területe	ha
	Őshonos fafajok területe	ha
	Természetes erdőfelújítással érintett erdőterületek kiterjedése	ha

VII. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

A dokumentum első fejezetében a környezeti értékelés kidolgozásának folyamata került leírásra. A második rész tartalmazza a koncepció rövid ismertetését és összefüggéseit más releváns koncepciókkal és programokkal, ezen belül országos területfejlesztési, környezetvédelmi illetve fenntarthatósági dokumentumokkal.

Az összevetést követően megállapítható, hogy a koncepció célkitűzései teljes mértékben lefedik a területfejlesztési dokumentumok célrendszerét, és általában tartalmazzák a környezetvédelmi dokumentumokét. Nem találhatók meg a koncepcióban a kémiai biztonság, nukleáris biztonság és sugáregészségügy, valamint az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjaira való utalás. Ezek közül a nukleáris biztonság és sugáregészségügy problematikája nem érinti Fejér megyét, a kémiai biztonság a területfejlesztés léptékében nem értelmezhető.

Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjaira vonatkozó intézkedést a koncepció nem tartalmaz, holott e tevékenység károkozása észlelhető.

A megyében igen jellemző bányászati tevékenység folytán az alábányászott, ennek folytán teljes kiterjedésükben potenciálisan felszínmozgásosnak tekinthető területek vannak Kincsesbánya, Bakonycsernye és Balinka települések közigazgatási területein. A bányászati tevékenységből eredő tájsebek jelentős része az értékes tájakat érinti (Vértess, Bakonyalja, Gerecse), és rehabilitációjuk országos érdek.

A harmadik fejezet a koncepció megvalósulásából adódó környezeti hatásokkal, következményekkel foglalkozik.

A nemzetközi, közösségi környezet- és természetvédelmi célokkal a Fejér megyei területfejlesztési koncepció célkitűzései teljes mértékben összhangban vannak.

A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program stratégiai területeinek céljai közül a koncepció nem foglalkozik a **vízminőség és egészség** kérdésével. Az érintett 8 Fejér megyei település mindegyike támogatást nyert a KEOP 7.1.0/11 Derogációs vízi közmű projektek előkészítése konstrukció keretében, a tervezési feladatok ellátására. Ezek közül Igar és Vámospuszta esetében a támogatási időszak átnyúlik 2014-re. A megvalósítás tekintetében e települések közül mindössze Lovasberény rendelkezik megvalósításra elnyert forrással (2014.12.31. határidővel). A fennmaradó települések a következő pénzügyi időszakban kell benyújtaniuk pályázataikat. Így ezeket a beavatkozásokat be kell építeni Fejér Megye Területfejlesztési Programjának projektjei közé.

A kémiai, nukleáris biztonság kérdéskörére már történt utalás az összefoglaló második bekezdésében.

A környezeti kármegelőzés és kárelhárítás, valamint a **környezeti kármentesítés** kérdésének megoldására a **Természeti erőforrások védelme** stratégiai cél nyújt lehetőséget megfelelő projekteknek, amelyek kidolgozására a program fázisban kerülhet sor.

A konkrét KKT adatok alapján Fejér megyében, Dunaújvárosban 4, Székesfehérváron 3 kármentesítési terület található, további 1-1 van Felcsúton, Baracskán és Nagyvenyimben.

Az **ásványkincsekkel való gazdálkodás** környezeti szempontjaira vonatkozó intézkedést a koncepció nem tartalmaz.

A Fejér megyei területfejlesztési koncepció célkitűzéseinek belső konzisztencia vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a célok kapcsolatrendszerében jelentős problémák, hiányosságok nem mutathatók ki.

A koncepció megvalósítása esetén várható környezetet érő hatások előrejelzésénél a környezeti vizsgálat 25 releváns intézkedés került górcső alá. Ezek közül három esetben várható negatív hatás (ebből egyben kettős hatás is), ötben kettős hatást jelez a vizsgálat és a fennmaradókban pozitív hatás mutatható ki.

Negatív környezeti hatás várható a **dunai közlekedési folyósó hasznosítása**, valamint a **kikötőfejlesztés megvalósítása** során. A dunai hajózási útvonal kialakításának kérdése - az EU Duna Makro-regionális Stratégia egyik prioritásaként - évek óta egyértelmű állásfoglalást igényel, és csak nemzetközi-országos szinten hozható meg. A Fejér megyei területfejlesztési koncepció környezeti vizsgálatában leírt hatótényezők, hatások és a negatív hatások csökkentésére irányuló javaslatok a VITUKI NKft. programjának környezeti értékeléséből származnak, és természetesen amennyiben a speciális dunai hajópark-fejlesztés kerül előtérbe a meder-átalakítással szemben, úgy nem érvényesek. A hajózóút kiépítése kedvezőtlen hatást gyakorolhat a folyó morfológiájára, érintettség esetén a vízbázisok védőterületeire és a víztestek állapotára. E negatív hatások elkerülésére tett javaslatokat nem a Fejér megyei területfejlesztési koncepciónak kell megfogalmazni, mivel a hajózóút csak országosan kiemelt nagyberuházásként valósulhat meg.

A Dunaferr kikötő fejlesztése, a dunaújvárosi új közkikötő kialakítása szintén negatív hatásokat vetít előre, mivel megvalósításuk esetén jelentős területfoglalással illetve kapcsolódó ráhordó közúti forgalomnövekedéssel kell számolni. A biodiverzitás megőrzése érdekében barnamezős beruházást, a légszennyezettség, ill. zaj és rezgésártalom mérséklése érdekében településektől távoli telepítést javasol a vizsgálat.

A beruházások megvalósulását követően a hajóforgalom növekedésével (kettős hatás) kell számolni, a közúti fuvarozás „kárára”, ami alacsonyabb környezeti terheléssel jár. A vízi szállítás vízminőségre gyakorolt negatív hatásait a hajómotorok emissziójának és zajkibocsátásának csökkentésével, a balesetek elkerülését hatékonyabb vízszint előrejelzésekkel és a havária események kockázatának csökkentését a veszélyes árut szállító hajók speciális kiképzésével és üzemeltetésével/szigorú előírásokkal javasolja megoldani a vizsgálat.

A **multimodális logisztikai központok fejlesztése** szintén a negatív hatásokat kiváltó intézkedések közé tartozik, amely új iparterületek területfoglalásával, illetve az áru fuvarozás és így az ezzel járó levegő-, víz- és zajterhelés növekedésével jár. A biodiverzitás megőrzése érdekében barnamezős beruházást, a légszennyezettség, ill. zaj és rezgésártalom mérséklése érdekében településektől távoli telepítést javasol az értékelés.

A **fő- és mellékúthálózat állapotának javítása és a hiányzó hálózati elemek kiépítése** új elkerülő és összekötő útszakaszok megépítésével jár. Ennek megvalósítása területfoglalással, termőföldkivétellel valamint az élőhelyek fragmentáltságának növekedésével jár, továbbá

növeli az utak menti levegő- és zajterhelést (egyes esetekben viszont tehermentesítve a belterületeket e káros hatásoktól). E probléma megoldása, illetve a negatív hatások mérséklése a nyomvonalak gondos megtervezésével lehetséges.

Kettős hatások várhatók a **közforgalmú közösségi közlekedés elősegítése, feltételeinek javítása, rendszerek összehangolása, intermodális közösségi közlekedési csomópontok kiépítése, egységes tarifarendszer megszervezése** intézkedés megvalósításával. Egyértelmű pozitív hatás vetíthető előre az egyéni közúti közlekedés és az ezzel járó környezeti ártalmak (levegő, zaj) csökkenésével, viszont magának a közösségi formának is vannak negatív környezeti hatásai. Ez utóbbit a kötöttpályás rendszerek előnyben részesítésével javasolja megoldani a környezeti értékelés.

Elsősorban pozitív, azonban a természeti erőforrások igénybevétele szempontjából kettős hatású intézkedés **az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítése; a környezeti károk mérséklése erdőtelepítéssel és mezővédő erdősávok kialakításával**. Az erdőknek a talajvédelemben, vízvédelemben, a vízkörforgás javításában, széndioxid megkötésében (így a klímaváltozás hatásainak mérséklésében) valamint a rekreációban és egészségvédelemben betöltött szerepe nem igényel bizonyítást. Az új erdők telepítése során azonban idegenhonos fafajok alkalmazása, illetve a nem megfelelő terület-kiválasztás (pl. vizes élőhelyek, gyepek) okozhat károkat. Ezért az új erdők hely kijelölésénél az adottságok, valamint az értékes élőhelyek elkerülését javasolja az értékelés, valamint az őshonos fafajták telepítését szorgalmazza, továbbá a kialakított erdők természetközeli erdőgazdálkodással történő kezelését.

Kettős hatások várhatók **a megyei öntözési stratégia kialakítása, korszerű öntözési infrastruktúra kiépítése a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontoknak megfelelően, a kapcsolódó iparágak fejlesztése** intézkedés megvalósításával, pontosabban e beavatkozás szakszerűtlen, a vízgyűjtő-gazdálkodási szempontokat figyelmen kívül hagyó végrehajtásával. Ugyanis ez az intézkedés a felszíni vizek, mint erőforrás nagyobb fokú igénybevétele, valamint az öntözési infrastruktúra magas karbantartási- és költségigényével jár. Pozitív hatását a nagyobb termékbiztonságban, kiegyensúlyozott mezőgazdasági termelésben fejti ki. Amennyiben természetes víztározók bekapcsolásával valósul meg a feladat, pl. a Séd-Nádor-Gaja vízrendszer rehabilitációjával, úgy e rendszerek működése javul.

Nagyrészt pozitív, de a természeti erőforrások igénybevétele szempontjából negatív is lehet **a kerékpárút-hálózat szabványos fejlesztése és kiszolgáló infrastruktúra kiépítése** intézkedés. Egyértelműen pozitív hatás következik a kerékpáros forgalom növekedéséből minden más, jelentősen (lég)szennyezőbb közlekedéssel szemben. Azonban az új bicikli utak kiépítése a természeti környezetre fragmentáló hatással lehet, kiszolgáló épületei csekély terület/termőföldfoglalással járnak, így a nyomvonalak kijelölésénél e szempontokat figyelembe kell venni, és a lehető legnagyobb mértékben mérsékelni kell a zavaró hatásokat. Egyértelműen kedvező az ezzel járó egészséges életmód elterjedése és az egészségi állapot várható javulása.

A területfejlesztés integrált jellegéből adódóan a megvalósítás során fellépő hatásokat a területfelhasználás változásában lehet nyomon követni. A koncepcióban felhasznált területi döntéstámogató modellező rendszer által prognosztizált eredmények a beépített (települési,

ipari- és kereskedelmi, valamint közúti) területek növekedését mutatja, ami termőterület csökkenéssel, talajfoglalással, továbbá élőhely fragmentációval jár. E negatív környezeti hatásokat elsősorban megfelelő termőföld- és élőhelyvédelmi szabályozással, környezettudatos helykiválasztással, a barnamezős beruházások támogatásával lehet mérsékelni.

Az eddig felsorolt, kedvezőtlen hatásokat előidéző intézkedések egy részét a Fejér megyei területrendezési terv felülvizsgálata során kell semlegesíteni szabályozási eszközökkel. Ilyenek a területfelhasználás alapelveinél felsorolt javaslatok. Más részüket a koncepcióban említett Funkcionális Térségi Konzultációs Fórumok, valamint a megyei Szakmai Konzultációs Fórumok működésével van mód kiiktatni, konszenzusos konfliktus kezelési technikák alkalmazásával, szoros együttműködéssel. Ezek lehetnek a különböző funkciómegosztással egybekötött területkijelölési megállapodások a nagyvárosi agglomerációs térségekben, illetve a természeti környezet által meghatározott térségekben a kisléptékű, környezetbarát funkciók betelepítésének engedélyezése, a zöld klaszter követelményeinek megfelelően.

A 2014-2020 ciklusban tervezett projektek megvalósításánál figyelembe kell venni a fenntarthatósági és környezetvédelmi szempontokat, ennek keretében minden projekt előkészítés során társadalmi, gazdasági és környezeti szempontokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően figyelembe vevő megvalósíthatósági tanulmány, illetve hatásvizsgálat elkészítése szükséges. A speciális hatások minden esetben előzetes vizsgálat alá kell, hogy kerüljenek. A rövidtávon megvalósuló projekteket a területfejlesztési program fogja összegyűjteni, ezért azok környezeti hatásainak vizsgálatára a területfejlesztési program környezeti értékelésében kerül sor.

A Környezeti Értékelés egyeztetésének észrevételei alapján két esetben szükséges a koncepciót kiegészíteni:

- *A Természeti erőforrások védelme* stratégiai cél, *A stratégiai vízkészletek megőrzése és racionális használata* horizontális prioritás intézkedéseként: **Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás, valamint környezeti kármentesítés támogatása.**
- *A Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutatása, lakókörnyezet javítása* stratégiai cél, *A közszolgálati önkormányzati minimumszint teljesítése* horizontális prioritás intézkedéseként: **Az Ivóvízminőség-javító Program megvalósítása.** Az érintett települések közül mindössze 1 (Lovasberény) rendelkezik megvalósításra elnyert forrással (2014.12.31. határidővel). A fennmaradó településeknek a következő pénzügyi időszakban kell benyújtaniuk pályázataikat.

Külön hangsúlyt kapott a **barnamezős beruházások előnyben részesítése** a zöldmezőségekkel szemben, amivel kapcsolatban – az észrevételek alapján – a Környezeti Értékelés javasolja a projektkiválasztás kritériumai között feltüntetni, vagy az elbírálásnál extra támogatási lehetőségekkel (plusz pontszám, prioritási sorrend, magasabb támogatási intenzitás stb.) segíteni a területhasználatnak e fenntartható formáját.

1. melléklet: Fejér megye területfejlesztési koncepciójának KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS egyeztetése folyamán 2013.12.16-ig beérkezett vélemények és tervezői válaszok

Sorszám	Véleményező (sorszama)	Vélemény	Tervezői válasz
1	Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Bajári Sándor, környezetgazdálkodási osztályvezető (1)	A tervdokumentációban foglaltak ellen – a hatályos jogszabályi előírások betartása mellett – környezetvédelmi, táj- és természetvédelmi, valamint vízügyi szempontból nem emelünk kifogást, azt a közgyűlésnek elfogadásra javasoljuk.	
2	Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Müller Cecília, megyei tisztii főorvos (2)	Az alábbiak figyelembevételét javasolják: A szolgáltatott víz minőségének javítása, a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása érdekében Fejér megye valamennyi településén az Ivóvízminőség-javító Program megvalósításának támogatása.	A Környezeti Értékelés kiegészítésre került az Ivóvízminőség-javító Program legújabb állása szerint!
3	Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Müller Cecília, megyei tisztii főorvos (2)	Az Ivóvízminőség-javító Program végrehajtása mellett kiemelten fontos a teljes vízbeszerzés, elosztás kockázatainak megfelelő kezelését, a vízellátó rendszerek műszaki karbantartásának, felújításának ösztönzését.	A vízgazdálkodási kérdések szerepelnek a koncepcióban, a karbantartás és felújítás nem területfejlesztési kérdés!
4	Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Müller Cecília, megyei tisztii főorvos (2)	A településeken keletkező szennyvizek elvezetése és tisztítása elsődleges prioritás...	A kérdés szerepel a koncepcióban.
5	Fejér megyei	Gondoskodni kell a keletkező szilárd- és folyékony	A kérdés szerepel a koncepcióban.

Sorszám	Véleményező (sorszáma)	Vélemény	Tervezői válasz
	Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Müller Cecília, megyei tisztii főorvos (2)	hulladék előírásoknak megfelelő gyűjtéséről, elhelyezéséről.	
6	Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Müller Cecília, megyei tisztii főorvos (2)	A biológiai allergének okozta egészségügyi kockázatának csökkentésére figyelemmel kell lenni a zöldterületek kialakításánál. Parlagfű-mentesítés!	Nem területfejlesztési kérdés.
7	Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Müller Cecília, megyei tisztii főorvos (2)	A veszélyes anyaggal kapcsolatos tevékenységet úgy kell megtervezni, végezni, hogy ne veszélyeztessen sem embert sem környezetet. A vegyi anyagok káros hatásainak csökkentésére egész életciklusukban figyelmet kell fordítani!	Az ipari üzemek technológiai korszerűsítése intézkedésen belül a program fázisban kell rá figyelmet fordítani.
8	Fejér megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Müller Cecília, megyei tisztii főorvos (2)	Gondoskodni kell a nukleáris környezetbiztonság megteremtéséről, kiemelt figyelemmel a megye déli részén fekvő ONER településekre.	A nukleáris környezetbiztonság nem területfejlesztési kérdés.
9	FMKH Földhivatala, Lajkó Ákos, földügyi osztályvezető (3)	Megerősíti véleményét, hogy a barnamezős beruházásokat mindenképpen előnyben kell részesíteni a zöldmezősekkel szemben. Ehhez a jogi szabályozáson túl szükséges a beruházók és döntéshozók szemléletváltozásának elősegítése, valamint extra támogatási lehetőségek (plusz pontszám, prioritási sorrend, magasabb támogatási intenzitás stb.) segítségével anyagi ösztönzés.	Egyetértünk, a Környezeti Értékelést ennek megfelelően kiegészítjük!

Sorszám	Véleményező (sorszáma)	Vélemény	Tervezői válasz
10	Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság Dr. Csonki István igazgató (4)	A horizontális elvek és célok között kiemelten szerepel a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése. A klímaváltozás hatásaként Fejér megye vízfolyásain a heves lefolyású árhullámok – ún. villámárvizek – gyakorisága is nőtt/nő. Ennek megfelelően javasolt az Igazgatóság által 2014-2020 közötti megvalósítással tervezett Fehérvárcsúrgói-tározó kapacitásbővítésének megjelenítése a koncepcióban.	Köszönjük a tájékoztatást, a területfejlesztési programba javasolt beépíteni a tervezett projektet.
11	Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság Dr. Csonki István igazgató (4)	Javasolt az aszálykezelés mellett az árvizek kártételei elleni védelem fejlesztését is megjeleníteni.	Köszönjük az észrevételt. A „Felszíni vízkészletek fenntartható, szabályozott és összehangolt használata, a megfelelő vízgazdálkodás biztosítása” intézkedés többek között az árvizek kártételei elleni védekezést is magába foglalja. A részletes kifejtés a területfejlesztési programban várható.
12	GAJA-VÖLGY EGYESÜLET Suhajda László – elnök (5)	Javasolt az Eurovelo (az Európai Kerékpárút Hálózat) kerüljön bele a Koncepcióba. Az útvonal kialakítása a városokon (Székesfehérvár, Dunaújváros, Mór) kívül a vidéki infrastruktúra fejlődésére is hatással lehet, hiszen a kerékpáros turizmusban a nemzetközi tapasztalatok és gyakorlat alapján jelentős LEHETŐSÉGEK vannak.	Köszönjük a tájékoztatást, a területfejlesztési programba javasolt beépíteni a tervezett projektet.
13	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szűgyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	A dokumentáció III.4. pontjának „felszín alatti vizek minősége” és a „felszín alatti vízkészletek és használatuk c. fejezeti javítandók az alábbiak miatt: Az értékelés szerint 27 felszín alatti víztestet vizsgáltak. Fejér megye területét nem érinti ennyi felszín alatti víztest.	Az érintett víztestek meghatározása a NEKI által biztosított térinformatikai adatbázis és a megye közigazgatási határának összevetésével térinformatikai módszerrel történt, ami alapján az említett víztestek Fejér megyébe esnek.
14	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szűgyiné Simon Hajnalka	A fejér megyében lévő problémás víztestekkel (pl. Szabadbattyáni termálkarszt kt.1.6. – az agárdi és velencei termálfürdők vízkivétele miatt) nem foglalkoznak.	A koncepció 2012 szeptemberében elkészült vizsgálati anyagában szerepeltettük a termálfürdőkkel kapcsolatos problémát az érintett vízgyűjtő-gazdálkodási alegység vízgyűjtő-gazdálkodási tervével megegyezően, azonban

Sorszám	Véleményező (sorszáma)	Vélemény	Tervezői válasz
	Kirendeltség-vezető (6)		<p>az egyeztetési eljárásban a következő véleményeket kaptuk, ami alapján a bekezdést töröltük: Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság véleménye a 2012. szeptemberi területfejlesztési koncepció feltáró-értékelő vizsgálatának egyeztetési anyagához: <i>„Felszínalatti vízkészletek fejezetben a víztestek mennyiségi állapotértékeléséhez, a Szabadbattyáni termálkarszt víztest kitermelhető készletével kapcsolatban az alábbi kiegészítést tesszük: a vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítése óta készült egy hatástanulmány a víztestből kitermelhető termálvíz-készletek megállapítására vonatkozóan. Ez alapján 1500 m³/nap együttes vízkitermelés még olyan szintű karsztvízszint csökkenést eredményez, mely tekintettel a Gárdonyi-Velence térség kiemelt idegenforgalmi, turisztikai szerepére, vízkészlet-gazdálkodási szempontból még elfogadható. A tanulmány alapján folyamatban van a gárdonyi és a velencei termálvíz használatok (a fürdők) vízigény növeléséhez kapcsolódó engedélyezés a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségen.”</i></p> <p>Nemzeti Környezetügyi Intézet, Közép-dunántúli Kirendeltsége a 2012. szeptemberi területfejlesztési koncepció feltáró-értékelő vizsgálatának egyeztetési anyagához:</p> <p><i>„„Felszín alatti vízkészletek és használatuk” alfejezetben a Szabadbattyáni termálkarszt víztest vonatkozásában az alábbi pontosítás szükséges: a vízgyűjtő-gazdálkodási terv (2009) elkészítése és elfogadása óta eltelt időszakban elkészült az a tanulmány (2011), ami a gárdonyi térségben a víztestből kivehető vízkészlet mennyiségének</i></p>

Sorszám	Véleményező (sorszáma)	Vélemény	Tervezői válasz
			<i>megállapítására irányul. A tervdokumentáció alapját képezi a gárdonyi és velencei fürdők vízigény növeléséhez kapcsolódó elvi vízjogi és környezeti hatásvizsgálati engedélyezésnek, mely jelenleg folyamatban van a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségen. A víztest mennyiségi szempontból jelenleg egyensúlyi állapotot mutat.”</i>
15	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	A felszín alatti víztestek állapotértékeléséről az 1127/2010. (V.21.) sz. Kormányhatározattal kihirdetett Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási terve és az érintett tervezési alegységek szerinti vízyűjtő-gazdálkodási tervek tartalmazzák. Véleményünk szerint a környezeti értékelést ezek figyelembevételével kell kidolgozni.	A fejezet az említett dokumentumok felhasználásával készült. A környezeti értékelést kiegészítettük az irodalom megjelölésével.
16	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	A teljes dokumentum nem foglalkozik az ivóvíz minőségével. A megyében található olyan vízművek ahol a szolgáltatott víz arzéntartalma eléri vagy meghaladja a határértéket. Ammónia és vas tekintetében is érintett több település. Az ivóvízminőség javító program keretében folyamatban vannak a fejlesztések elsősorban az arzénnek és ammóniával érintett vizek esetében. A dokumentum említést sem tesz erről. Megvalósulás esetén az eredménye, további fejlesztési igény esetén pedig annak megoldása kell, hogy a stratégia része legyen.	A Környezeti Értékelés kiegészítésre került az Ivóvízminőség-javító Program legújabb állása szerint!
17	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	A III.4. fejezetben a szennyvízkezelésre vonatkozó adatok megállapítások nem a „jelenlegi” állapotokat, hanem a 2007. évi adatokat tartalmazzák. A jelzett időponthoz képest, az operatív programok keretében több településen megvalósult a szennyvízcsatornázás, ahol nem meglévő agglomeráció fogadja az összegyűjtött szennyvizeket ott a szennyvíztisztító is. A rákötési arány is	A 2011-es KSH Területi statisztikai adatokkal kiegészítettük.

Sorszám	Véleményező (sorszáma)	Vélemény	Tervezői válasz
		folyamatosan javult az elmúlt évek jogszabályi változások következtében. Az egyeztetési anyag előző és további fejezeteiben a szennyvízkezelés kérdései helyesen kerültek megfogalmazásra, besorolásra.	
18	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	Az adatok aktualizálása nem történt meg, termálvíz, fürdővíz esetében csak Gárdony került említésre, Velence mint azóta elkészült és Vajta, mint régóta meglévő, jelenleg nem üzemelő fürdő nem jelenik meg. (pontosabban az utóbbi mint a Nádor-csatornát érintő, só- és hőterhelést okozó fürdővíz igen). Vajta esetében, ha már stratégiai vizsgálatról van szó, a további sorsa is szóba jöhetne.	A Vajtai fürdő további felhasználása nem a területfejlesztési koncepció szintjén értelmezhető kérdés.
19	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	A koncepció 41. oldal 2. bekezdése tesz említést a Fejér megyében működő ipari üzemekről, mely ismertetést konkrét üzemek felsorolásával javasoljuk kiegészíteni.	Kiegészítettük.
20	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	A koncepció 42. oldal „Egyéb szennyezések” szövegrészben helyesen szerepel, hogy a VIDEOTON kármentesítése befejeződött, a következő hibás mondat törlendő.	Javítottuk.
21	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	A VIDEOTON és a VISTEON területén kívül más helyen is történt kármentesítés, melyet a 87. oldalon szerepelnek.	Javítottuk.
22	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka	Természetvédelmi szempontból a Fejér megye területfejlesztési koncepcióban megfogalmazottakkal egyetértünk, helyesnek tartjuk a benne megjelölt irányvonalat a természeti értékek védelmére, a	

Sorszám	Véleményező (sorszáma)	Vélemény	Tervezői válasz
	Kirendeltség-vezető (6)	természetvédelmi célkitűzésekre vonatkozóan.	
23	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	Nincs utalás a Nemzeti Biodiverzitás Stratégia „Az idegenhonos inváziós fajok (özönfajok) elleni küzdelem célkitűzéseire. Az intézkedési tervet, kezelési tervet hiányoljuk.	Nem területfejlesztési kérdés.
24	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	Fejér megyében nincs MAB terület. Nem találtunk utalást a koncepcióban arra vonatkozóan, hogy terveznek-e kijelölni ilyen területeket Fejér megyében, ill. hol, milyen szempontok alapján, valamint azt sem, hogy ha terveznek kijelölni, annak mi az oka.	Nem területfejlesztési kérdés.
25	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	Pozitívnak tartjuk az erdők közjóléti és védelmi funkcióinak erősítésének, a környezeti károk mérséklésének szándékát erdőtelepítéssel, és mezővédő erdősávok kialakításával. Viszont nem taglalja az új erdő helykijelölésének módját.	Ennek részleteit a területfejlesztési program fogja tartalmazni. Illetve a megyei Területrendezési terv erdőtelepítésre alkalmas terület övezete határozza meg.
26	Nemzeti Környezetügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltség Szügyiné Simon Hajnalka Kirendeltség-vezető (6)	„ A biodiverzitás megőrzése érdekében törekedni kell az új létesítmények barnamezős beruházások keretében történő telepítésére.” Nincs konkrét program, hogyan valósul majd meg, milyen eszközökkel ennek támogatása.	Egyetértünk, a Környezeti Értékelést ennek megfelelően kiegészítjük!